

Izirayeli woolo pe yinriwe sɛwɛ ɲa pe yinri EKIZODI Sɛwɛ wi nawa sɛnrɛ

Maga logo Ekizodi ko kɔrɔ wo yɛn fɔ: «Mbaa kee» nakoma «mbe yiri». Ki sɛwɛ ɲa wi yɛn na para Izirayeli woolo pe kagbɔgɔlɔ ɲgele kɛ pye ma toro lo la nungba na. Lo li yɛn pe yinriwe wa Ezhipiti tara.

Ki sɛwɛ ɲa wi sɛnrɛ tì kɔn ma yiri kɔnsaga taanri:

Wa wi kɔnsaga kɔngbanɲa ki ni (1–13), ki yɛn naga nari fɔ Zhakɔbu setirige piile pe yɛn wa Ezhipiti tara na jɔlɔ jɛɲɛ paa kulolo yɛn. A Yawe Yɛɲɛle li si Moyisi wi wɔ mbe pe sho kɔnaa mbe pe yirige wa Ezhipiti tara.

Wa wi kɔnsaga shyɛn wogo ki ni (14–18), ki yɛn naga nari fɔ Izirayeli woolo pe yɛn na tanri na kee wa Sinayi yanwiga ki na, ko ɲga ki yɛn Yɛɲɛle li yanwiga kpoyi ye. Pe karaga ki sila Ezhipiti tara wunlunana wi ndanla. A wì suu malingbɔɔnlɔ pe torogo pe sa pe yigi. Eɛn fɔ, a Yɛɲɛle li si kafɔɲɲɔlɔ pye mali woolo pe sho. Ko punɲo na, a leele pe nɛɛ kee pe kondangala li na. Yɛɲɛle làa tɔnmɔ naa yaakara kan pe yeri.

Wa wi kɔnsaga taanri wogo ki ni (19–40), ki yɛn naga nari fɔ leele pe yɛn wa Sinayi yanwiga ki na. A Yɛɲɛle li si yɔn finliwe le li woolo pe ni, mali yɛɛ naga Moyisi wi na. Làa ɲgasegele kɛ ke kan wi yeri kɔnaa lasiri kɔngolo kele yɛɛ ni.

A li sigi yege yo paa yege nga na pe daga mbaa li gbogo we. Laa yege nagawa kan wi yeri paa yege nga na pe daga mbe Yenɲele gbogɔsaga ki kan we.

Yenɲele lo laa pye Izirayeli woolo pe kala pyew, ɛɛn fo a pe wire ti si kaa fanla pe na fyaw, a pɛ yarisunɲgo gbegele pe yeɛ kan. A Yenɲele li si pe pye fo:

Muwi mi yen Yawe Yenɲele, ma Yenɲele le; muwi mɔɔ yirige wa Ezhipiti tara, to nda maa pye wa ti ni kulo we. Mɛɛ daga mbe yarisunɲdo ta yege gbogɔ mi punɲo na (ɛki 20.2-3).

Sɛwɛ wi yen ma kɔɔnlo yege nga na

Izirayeli woolo pe kulowo wa Ezhipiti tara 1.1-22

Nana na paa pye na yinri Moyisi 2.1-25

Moyisi naa Arɔn paa para Ezhipiti tara wunlunana wi ni 3-6

Yenɲele laa jɔɔgo kagala ke wa Ezhipiti tara fenne pe na 7-11

Paki feti koɲbanna wi pyewe 12-13

Izirayeli woolo paa Kɔgoje yeɛn wi kɔn ma yiri 14.1-15.21

Mbege le wa Kɔgoje yeɛn wi na mbe sa gbɔn wa Sinayi yanwiga ki na 15.22-18.27

Yenɲele laa yɔn finliwɛ le Izirayeli woolo pe ni 19-24

Yenɲele li censaga paraga go ki kanlɔmɔ 25-31

Izirayeli woolo paa Yenɲele li yɔn finliwɛ pi jɔgo 32-34

Yenɲele li filisaga paraga go ki kanwa 35-40

IZIRAYELI WOULO PE KULOWO WA EZHIPITI TARA

1.1-22

*Izirayeli woolo pe kulowo tunndo
wa Ezhipiti tara*

¹ Izirayeli ɲa pe yinri fun Zhakɔbu wi pinambiile mbele pàa pinle wi ni ma kari wa Ezhipiti tara, pe mɛɛ ti nda. Pe ni fuun nunɓba nunɓba pàa kari naa pe go woolo.

² Uruben, naa Simeyɔn, naa Levi, naa Zhuda,

³ naa Isakari, naa Zabulon, naa Benzhamɛ,

⁴ naa Dan, naa Nɛfitali, naa Gadi konaa Aseri†.

⁵ Zhakɔbu wi setirige piile mbele pàa kari wa Ezhipiti tara pe ni fuun pàa pye lere nafa taanri ma yiri kɛ. Wi pinambyɔ Zhozefu wo la pye wa Ezhipiti tara mako†.

⁶ Naa kila kaa mɔ, a Zhozefu wì si kaa ku, naa wi to seyɛɛnle pe ni, konaa ki wagati woolo pe ni fuun pe ni†.

⁷ Ɛɛn fɔ, a Izirayeli cɛnle woolo pè si pye sevenne, ma se ma lɛɛ fɔ jɛɲɛ, ma Ezhipiti tara ti yin, mɛɛ pye fanɲga ni.

⁸ A wunlunaɲa fɔnɲɔ si kaa cɛn Ezhipiti tara ti go na, wo sila Zhozefu kala lo la kpɛ jɛn.

† **1:4 1.1-4:** Zhene 35.23-25; 46.8-27 † **1:5 1.5:** Wa kapyegele sewe wi go kɔlɔshyen ki konɔ ke ma yiri tijerɛ (Kapyɛ 7.14) li ni, lere yɔn ɲga kɪ kan ki yen lere nafa taanri ma yiri kɛ ma yiri kanɲurugo. Ko pan ma, katugu Yenɲɛle senre sewe lɛɛ ɲa wi yen Gireki senre ni wila Zhozefu wi pishyenwoolo taanri naa pe piile shyɛn jiri ma pe pinle wa. † **1:6 1.6:** Kapyɛ 7.17

9 A wì suu woolo pe pye fɔ: «Ye wele, Izirayeli cɛnlɛ woolo pè lɛgɛ jɛŋgɛ ma wɛ we na, ma fanŋga ta ma wɛ we na†.

10 Ye pan we yigisaga ja pe wogo ki na tijinliwɛ ni, nakoma pe yaa ka lɛgɛ mbe toro. Na malaga ka ka to laga we na, pa pe yaa pinlɛ we mbɛnfɛnnɛ pe ni mbe malaga gbɔn we ni mbe ya we ni, mbe si wɔ laga tara ti ni.»

11 Kì kaa pye ma, a pè si kulowo tunŋgo teele tɛgɛtɛgɛ Izirayeli woolo pe go na, jaŋgo mbe pe yege weri tunŋbanra ni. Kì pye ma, a pè si Pitomu naa Aramisɛsi cara ti kan Farawɔn† wi kan, a tì pye wi yarijɛndɛ tegesara.

12 Ɛɛn fɔ, ali maga ta pàa pye na Izirayeli woolo pe jɔlɔ na kee yege, pàa pye na lege na seregi, fɔ a Ezhipiti tara fɛnnɛ pè Izirayeli woolo pe panra.

13 Kì pye ma, Ezhipiti tara fɛnnɛ pàa Izirayeli woolo pe le kulowo tunŋgo ŋgbanga ni.

14 Pàa pe yege weri tunŋbanra ti ni: joro tunŋgo, naa tofa kɔnwɔ konaa kɛɛɛ tunndo ti cɛnlɛ pyew ti ni. Pàa kulowo tunŋgo cɛnlɛ pyew ki wɛ pe na fɔ tipege.

15 A Ezhipiti tara wunlunaŋa wì si para jɛɛlɛ shyɛn mbele pàa pye na Eburuye jɛɛlɛ pe sari paa siin pe ni. Pàa pye na nunŋba yinri Shifira, na sanŋa wi yinri Puwa.

16 Wila pe pye fɔ: «Na ye kaa Eburuye jɛɛlɛ pe sari paa siin sanga ŋa ni, ye pyɔ wi wele jɛŋgɛ yoo jɛn wa sesaga, na wiga pye naŋa, yoo gbo; na wiga pye jɛlɛ, yoo yaga yinwege na.»

† 1:9 1:9: Kapye 7.19 † 1:11 1.11: *Farawɔn mɛgɛ ki yɛn mɛgɛ ŋga pàa pye na tari faa Ezhipiti tara fɛnnɛ wunlumbolo pe na.*

¹⁷ Eɛn fɔ, jɛɛɛ mbele pàa pye na Eburuye jɛɛɛ pe sari paa siin pàa pye na fyɛ Yɛnɛɛɛ li yɛɛɛ. Pe sila Ezhipiti tara wunlunaɲa wi sɛnɛ ti lɛ. Pàa pye na pinambiile pe yari yinwege na.

¹⁸ Kona, a Ezhipiti tara wunlunaɲa wì si pe yeri mɛɛ pe pye fɔ: «Yiŋgi na a yè sigi pye yɛɛn ma pinambiile pe yaga yinwege na?»

¹⁹ Mbele pàa pye na jɛɛɛ pe sari paa siin, a pè si Farawɔn wi yɔn sogo ma yo fɔ: «Eburuye jɛɛɛ pe woro paa Ezhipiti tara fɛnnɛ jɛɛɛ pe yɛn. Pe yɛn kotogo ni, pe ma keli ma se sanni we sa gbɔn wa pe na.»

²⁰ A Izirayeli cɛnɛ woolo pè si se ma lɛɛɛ fɔ jɛŋɛ ma fanɲga ta. A Yɛnɛɛɛ lɛ si kajɛŋɛ pye mbele pàa pye na jɛɛɛ pe sari paa siin pe kan.

²¹ Yɛnɛɛɛ làa pe go woolo pe pye a pè lɛɛɛ, katugu pàa Yɛnɛɛɛ li jate.

²² Kì kaa pye ma, a Farawɔn wì sigi konɔ na li kan wi tara woolo pe ni fuun pe yeri ma yo fɔ: «Paga Eburuye pinambyɔ ɲa se, yoo wa wa Nili gbaan wi ni, eɛn fɔ, ye pe sumborombiile pe ni fuun pe yaga yinwege na†.»

NANA NA PAA PYE NA YINRI MOYISI

2

2.1-25

*Moyisi wi sewe
naa wi punwɛ kala*

¹ Kì sanga wi ni, Levi setirige woolo nana wà si kɛ setirige nunɲba kɛ jɛɛ wa pɔri wi jɔ.

† **1:22 1.22:** Kapyɛ 7.19

² A ki jẹlẹ wì si kugbò lẹ mée pinambyo se, ma sigi yan fọ pyo wi yen ma yon. A wì suu lara ma saa gbọn fọ yeyen taanri†.

³ Ko punḡo na, wii ya mbaa wi lara naa, a wì si kanjapige ti gbegewe ni, maga nawa pi wologo fenrege naa nguro joro ni (janḡo tonmo ka ya ye wa ki ni), mée pyo wi le wa ki ni ma saa ki tege wa gbagara wì sọgwo wa gbaan wi koḡo tonmo pi ni.

⁴ A pyo wi njo wì si saa yere laga ka na, mbe ta mbe nga ki yaa pye pyo wi na ki yan.

⁵ Ko punḡo na, a Farawon wi sumborombyo wì si kari wa gbaan wi ni mbe sa woli. A wi pinleyeenle poro nẹe yanriyanri na toro gbaan wi koḡo ki na. A Farawon wi sumborombyo wì si kanjapige ki yan wa gbagara wì sọgwo, mée wi tunmbyee jẹlẹ wi tun ma yo wi saga lẹ wi pan ki ni.

⁶ Kì kaa pan, a wì sigi yenge mée pyo wi yan wa. Pinambyo lawi, wila pye na gbele. A wi yinriwe suu ta, a wì sho fọ: «Eburuye pe pyo wo wawi na!»

⁷ Kona, a pyo wi njo wì si Farawon sumborombyo wi pye fọ: «Maa jaa mbe sa Eburuye jẹlẹ wa yeri wì pan wila pyo wi kaan wila wonri le?»

⁸ A Farawon sumborombyo wì sho fọ: «Ee.»

A sumborombyo wì si kari ma saa pyo wi no jate wi lagaja ma pan wi ni.

⁹ A Farawon sumborombyo wì si jẹlẹ wi pye fọ: «Ki pyo na wi le ma saa wi kaan wila wonri na kan, mi yaa koon sara ki wogo ki na.»

† 2:2 2.2: Kapye 7.20; Ebu 11.23

A jεle wì si pyo wi le ma saa naa kaan wila wɔnri.

¹⁰ Naa pyo wila kaa yege to, a nɔfo wì si pan maa kan Farawɔn sumborombo wi yeri, a wùu pye wi pinambyo. A wì suu mεge ki taga naa yinri Moyisi, ma yo fo: Katugu mùu tile maa wɔ tonmɔ†.

*Moyisi wila fe ma kari
wa Madiyan tara*

¹¹ Naa Moyisi wila kaa yiri ma yege to, pilige ka, a wì si yiri ma kari wa wi cenle woolo pe yeri, mεε saa pe tunᅅbanra ti yan. A wì si Ezhipiti tara fenne woo wa yan wila wi cenle woolo Eburuye naᅅa wa gbɔɔn†.

¹² A wì si welewele maa yeε maga, wii lere yan. A wì si Ezhipiti tara fenne naᅅa wi gbɔn maa gbo, mεε wi lara wa taambugo ki ni.

¹³ Ki goto, a wì si kari naa mεε saa Eburuye nambala shyen yan paa wiin. A wì si ᅅa wogo kì pen wi yewe ma yo fo: «Yiᅅgi na, a ma neε ma sefo wi gbɔɔn?»

¹⁴ A ki naᅅa wì suu pye fo: «Ambo wɔɔn tege we go na ma pye we kiti kɔnfo? Maa jaa mbanla gbo paa yege ᅅga na màa Ezhipiti tara fenne naᅅa wi gbo wi le?»

A Moyisi wì si fyε ma suu yeε pye fo: «Kaselege kona, lere ᅅa mì gbo pεge wogo ki jen†.»

¹⁵ Farawɔn wila ᅅga kila pye ki logo, a wi neε Moyisi wi lagajaa mboo gbo. Eεn fo, a Moyisi wì

† 2:10 2.10: Kapye 7.21 † 2:11 2.11: Ebu 11.24 † 2:14 2.11-14: Kapye 7.23-28

si fe ma kari ma saa cɛn wa Madiyan tara ma lali Farawɔn wi ni. Wila pye ma cɛn kɔlɔ wa tanla†.

¹⁶ Wa Madiyan tara, saraga wɔfɔ wà la pye wa, wi sumborombiile pàa pye kɔlɔshyɛn. Pàa pan ma ko ma yaayoro wɔyaara ti yinyin, mbe pe to wi simbaala naa sikaala pe kan pe wɔ.

¹⁷ Εɛn fɔ, a yaayoro kɔnrifennɛ pɛlɛ si pan le, mɛɛ sumborombiile pe purɔ. Kona, a Moyisi wì si yiri pe kɔrɔgɔ ma saga sumborombiile pe na, mɛɛ pe yaayoro ngbelege ki kan, a kì wɔ.

¹⁸ Naa sumborombiile pàa kaa sɔngɔrɔ ma gbɔn wa pe to Erewuweli† wi tanla, a wì si pe yewe ma yo fɔ: «Yiŋgi na, a yè si pan faa nala?»

¹⁹ A pè suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Ezhipiti tara fennɛ naŋa wawi wì we sho yaayoro kɔnrifennɛ pe yeri. Wì yerɛ ko we kan ma we yaayoro ngbelege ki kan, a kì wɔ.»

²⁰ A pe to wì si pe yewe ma yo fɔ: «Ki naŋa wi yen se yeri? Yiŋgi na, a yè si pan maa yaga wa? Ye saa yeri wa, wi pan we li.»

²¹ A Moyisi wì si yenlɛ ki na mbe cɛn wa ki naŋa wi yeri; a wì suu sumborombyɔ Sefora wi kan Moyisi wi yeri wi jɔ.

²² A Sefora wì si kugbɔ lɛ ma pinambyɔ se, a Moyisi wì suu mɛgɛ taga naa yinri Gerishomu; katugu wila yo fɔ: «Mi yen nambanna ma cɛn tateere ni.»

²³ Naa kila kaa mɔ, a Ezhipiti tara wunlunaŋa wì si ku. Izirayeli cɛnlɛ woolo pàa pye na jɛɛn

† **2:15 2:15:** Kapyɛ 7.29; Ebu 11.27 † **2:18 2:18:** Erewuweli mɛgɛ ki kɔrɔ wowi ŋa Yenŋɛlɛ li wonlɔ. Pàa kaa naa yinri fun Zheturo (Èki 3.1).

na gbele bere pe kulowo tunngbanra ti kala na. A pe gbelege k̀i si gbɔn fɔ wa Yennɛle li na.

²⁴ A Yennɛle li si pe gbeere ti logo, mee jatere pye yɔn finliwe mba l̀aa le Abirahamu, naa Izaki konaa Zhakɔbu pe ni pi na†.

²⁵ A Yennɛle li si Izirayeli woolo pe wele, mee pe cenlɔmɔ pi yan maa jɛn.

MOYISI NAA ARƆN PAA PARA EZHIPITI TARA WUNLUNANA WI NI

3

3-6

*Yennɛle l̀aa Moyisi wi wo
mbe Izirayeli woolo pe sho
wi fannga na*

¹ Moyisi wila pye naa nafa Zheturo wi simbaala naa sikaala pe kɔnri wi kan. Zheturo wila pye Madiyan tara saraga wofɔ. Pilige ka, a Moyisi ẁi si kari yaayoro ti ni wa gbinri wi pungo na, ma saa gbɔn wa Yennɛle li yanwiga nga pe yinri Horebu† ki na.

² A Yawe Yennɛle li Mɛrege ẁi suu yee naga wi na kason yinne la ni tipile la sɔgɔwɔ. A Moyisi ẁi sigi wele maga yan fɔ tipile li lagapyew kila pye kason ni, ɛɛn fɔ, tipile jate li sila pye na sori.

³ A ẁi sho fɔ: «Mi yaa fulo wa mbe saga kafɔnnɔ na li wele mbege jɛn yingi na tipile li si woro na sori.»

† **2:24 2.24:** Zhɛɛ 15.13-14 † **3:1 3.1:** Horebu yanwiga ko nungba ko pe yinri Sinayi (ɛki 19.2).

⁴ Naa Yawe Yennɛle làa kaa wi yan wi yen na fulo wa mbe sa wele, a li si koro wa tipile li sɔgɔwɔ maa yeri, ma yo fɔ: «Moyisi, Moyisi.» A Moyisi wì si shɔ ma yo fɔ: «Naw.»

⁵ A Yennɛle li sho fɔ: «Maga ka fulo laga ki laga nga ki ni. Ma sawira ti wɔ wa ma tɔɔɔ ti na, katugu ma yen ma yere laga nga na, ki tara ti yen kpoyi na yege na.»

⁶ A li sho naa fɔ: «Muwi mi yen ma to wi Yennɛle le, Abirahamu, naa Izaki konaa Zhakɔbu pe Yennɛle le.»

A Moyisi wì suu yege ki tɔn, katugu wila pye na fye mbe Yennɛle li wele.

⁷ A Yawe Yennɛle li sho fɔ: «Na woolo mbele wa Ezhipiti tara, mì pe jɔlɔgɔ ki yan, gbeere nda paa gbele pe jɔlɔfenne pe kee, mìri logo. Mì pe tere ti jɛn.

⁸ Mì pan mbe pe shɔ Ezhipiti tara fenne pe kee, mbe pe yirige laga, mbe kari pe ni tara ta ni, nda tì yɔn ma gbɔgɔ, ma yin nɔnɔ naa senrege ni na fuun†. Kana tara fenne, naa Heti cenle woolo, naa Amɔri cenle woolo, naa Perezì cenle woolo, naa Hevi cenle woolo konaa Zhebusi cenle woolo pe tara tori.

⁹ Wele, Izirayeli woolo pe gbeere tì gbɔn laga na na, Ezhipiti tara fenne paa pe jolo yege nga na, mìgi yan.

¹⁰ Koni, ta kee, mila ma tunnu Farawɔn wi yeri. Ma sa Izirayeli, na woolo pe pye pe yiri wa Ezhipiti tara†.»

† **3:8 3.8:** Nɔnɔ naa senrege to yen naga nari ma yo yaayoro ti yaa yɔn jɛnge wa ki tara ti ni, konaa tire nda ti maa seni ti ni.

† **3:10 3.2-10:** Kapye 7.30-34

*Yenñele làa li mege ki naga
Moyisi wi na*

¹¹ Kona, a Moyisi wì si Yenñele li pye fò: «Mi we? Ko lere ma mi, mbe kari sa Farawon wi yan, mbe Izirayeli woolo pe pye pe yiri wa Ezhipiti tara.»

¹² A Yenñele li sho fò: «Mi yaa pye ma ni. Tegere nda ti yaa ki naga ma na mbe yo mi jate mila ma tunnu ti nda: <Na maga ka Izirayeli woolo pe yirige wa Ezhipiti tara, ye ni fuun ye pan yanla gbogò laga ki yanwiga nga ki na.> »

¹³ A Moyisi wì si Yenñele li pye fò: «Kì kaa pye yeen, mi yaa kari wa Izirayeli woolo pe yeri saga yo pe kan fò ye teleye pe Yenñele lilan tun ye yeri. Eɛn fò, na paga na yewe li mege ki ni, mi yaa yo mele†?»

¹⁴ A Yenñele li si Moyisi wi pye fò: «Muwi mi yen ña wi yen†.» Maga yo Izirayeli woolo pe kan fò ña pe yinri «Mi yen» wìlan tun ye yeri.

¹⁵ A Yenñele li suu pye naa fò: «Maga yo Izirayeli woolo pe kan fò: <Yawe Yenñele†, ye teleye pe Yenñele le, Abirahamu, naa Izaki konaa Zhakobu pe Yenñele le, lo lilan tun ye yeri.> Ko

† 3:13 3.13: Eki 6.2-3 † 3:14 3.14: **Muwi mi yen ña wi yen: Ko yen naga nari ma yo Yenñele lo nungba li yen Yenñele jenne le, li yen wa fò sanga pyew (Naga 1.4-8).** † 3:15 3.15: Yenñele li mege jenge pa pège yonlogò yeen YHWH, ko koro wo yen fò «Ŋa wi yen», nakoma «Ŋa wi yen wa.» Ye le cenme shyen toronɔɔlo Zhezu Kiri si wi sege ki yege, naa pàa Bibulu wi kannga Gireki senre ti ni, a Zhufuye pè sigi mege ki kannga ma yo «we Fò» janngo paga ka ta mbaa Yenñele li mege ki yinri jaga jaga. Jinmiire ti ni wège mege ki kannga ma yo «Yawe Yenñele.» Yenñele li mege jenge ki yerewe pi woro ma jen.

ki yen na mege ye fo sanga pyew. Ko mege koyi wagati wi ni fuun woolo pe mbe ya mbaa na yinri ki na.

¹⁶ Koni, kari ma sa Izirayeli lelele pe gbogolo, ma pe pye fo: <Yawe Yenjele, ye teleye pe Yenjele le, lili yee naga na na. Lo na li yen Abirahamu, naa Izaki konaa Zhakobu pe Yenjele le.> Lilan pye fo: <Mi pan mbe wele ye na, katugu nga paa piin ye na wa Ezhipiti tara, migi yan.

¹⁷ Mi yaa ka ye yirige mbe ye wo wa jologo ki ni, wa Ezhipiti tara, mbe kari ye ni wa Kana tara fenne, naa Heti cenle woolo, naa Amori cenle woolo, naa Perazi cenle woolo, naa Hevi cenle woolo konaa Zhebusi cenle woolo pe tara ti ni. Ki tara ti yen ma yin nono naa senrege ni na fuun.>

¹⁸ Izirayeli lelele pe yaa ka logo ma yeri. Kona, mboro naa poro ni, ye kari wa Ezhipiti tara wunlunana wi yeri, ye saa pye fo: <Yawe Yenjele, woro Eburuye, we Yenjele le, lili yee naga we na. Koni, konoo kan we yeri, we piliye taanri tangala tanga wa gbinri wi ni, we sa saara wo Yawe Yenjele li yeri.>

¹⁹ Migi jen ma yo Ezhipiti tara wunlunana wi se yenle mbe ye yaga ye kari, kaawo poo jori fo jenge.

²⁰ Mi yaa kanla fannga ki naga Ezhipiti tara fenne pe na, mbe pe jolo kafonngolo cengele ngele fuun mi yaa pye wa pe sogowo ke ni. Ko pungo na, pa wi yaa ye yaga ye kari.

²¹ Mi yaa ka ti ye kala li Ezhipiti tara fenne pe ndanla, jango yaga kaa kee sanga na ni, yaga ka kari kewara.

²² Ye jele pe ni fuun nungba nungba pe te

yaara, naa warifuwe yaara konaa yaripɔɔ yɛnri pe cɛnyɛnɛ, Ezhipiti tara woolo pe yeri, konaa jɛɛɛ mbele pe yɛn pe ni wa pe yinɛ ti ni pe yeri; yeri le ye pinambiile naa ye sumborombiile pe na. Pa ye yaa Ezhipiti tara fɛnnɛ pe kɛɛ yaara ti koli pe yeri yɛɛn†.»

4

Yɛnɛɛ lɛa li yawa pi naga Moyisi wi na

¹ Kona, a Moyisi wì si Yawe Yɛnɛɛ li yɔn sogo ma yo fɔ: «Wele, Izirayeli woolo pe se taga na sɛnɛ ti na, pe se si logo na yeri. Ɛɛn fɔ, pe yaa na pye mbe yo fɔ: <Yawe Yɛnɛɛ li sili yɛɛ naga ma na.> »

² A Yawe Yɛnɛɛ li suu yewe ma yo fɔ: «Yingi ki yɛn ma kɛɛ?» A Moyisi wì sho fɔ: «Kanɲgala li†.»

³ A li suu pye ma yo: «Li wa le tara.»

A Moyisi wì sili wa le tara, a li si kanɲga ma pye wɔɔɔ. A Moyisi wì si fe wɔɔɔ ki yɛɛɛ.

⁴ A Yawe Yɛnɛɛ li si Moyisi wi pye fɔ: «Ma kɛɛ ki sanga ma wɔɔɔ ki yigi wa ki naga ki na.»

A Moyisi wì suu kɛɛ ki sanga maga yigi. A wɔɔɔ kì si kanɲga ma pye naa kanɲgala wa wi kɛɛɛ.

⁵ A Yawe Yɛnɛɛ li sho fɔ: «Maga wogo ɲga ki pye, jaɲgo Izirayeli woolo pe taga ki na fɔ miɲan yɛɛ naga ma na, mi ɲa pe tɛɛɛɛ pe Yɛnɛɛ le, Abirahamu, naa Izaki konaa Zhakobu pe Yɛnɛɛ le.»

† **3:22 3.21-22:** Ɛki 12.35-36 † **4:2 4.2:** Ki yɛn ndɛɛ ki kanɲgala, yaayoro kɔnrikannɲgala lali.

⁶ A Yawe Yenn̄ɛɛ l̄i suu pye naa fɔ: «Ma kɛɛ ki taga wa ma kotogo ki na, wa ma yaripɔgɔ ki nɔgɔ.»

A w̄i sigi taga wa wi kotogo ki na. Naa w̄ila kaa ki tile maga wɔ, a wi kɛɛ k̄i si filige pow yayenwe pi ni†.

⁷ A l̄i suu pye naa fɔ: «Ma kɛɛ ki songɔrɔ maga taga wa ma kotogo ki na.» A w̄i sigi songɔrɔ naa maga taga wa wi kotogo ki na. A k̄i si kanɲa ma pye naa paa wi witige ki yen.

⁸ A Yawe Yenn̄ɛɛ l̄i sho fɔ: «Na Izirayeli woolo pee taga ma senre ti na, mbe kafɔnnɔ konɲbanna li jate, pa pe yaa taga ti na kafɔnnɔ shyen wolo lo kala na.

⁹ Na pee taga ma senre ti na ki kafɔnn̄gɔlɔ shyen ke kala na, na pee si logo ma yeri, pa ma Nili gbaan tɔnmɔ pa ko, maa wo tara ti na. Ki tɔnmɔ mba ma yaa ko mbe wo, pi yaa kanɲa kasanwa wa tara ti na.»

*Yenn̄ɛɛ l̄a Arɔn wi pye
Moyisi wi sagafɔ*

¹⁰ A Moyisi w̄i sili pye fɔ: «Ayoo we Fɔ, yɔn tangafɔ ma mi, yunmbaan ma ki peli, kii si peli piliya ki na, ki yere si peli male ma yen na para mi ɲa ma kulonɲa na ni. Na yɔn ki yen ma nugu na na.»

¹¹ A Yawe Yenn̄ɛɛ l̄i suu pye fɔ: «Ambo w̄i lere wi yɔn ki kan wi yeri? Ambo wi ma lere wi pye bombo nakoma nunɲbojili, mboo pye wila yaan

† **4:6 4.6:** Yayenwe senre nda ti yo pi woro paa mba wè jen laga pi yen. Pi maa kɔrɔ yinrigi witige ki na nda ti ma pye ma filige. Ki yama pila pye fyere ni leele pe yeri.

nakoma mboo pye fyoon? Mi ɲa Yawe Yenɲele mi ma wi le?

¹² Koni, ta kee san, mi yaa ka pye ma ni, na ma ka kaa para we. Senre nda ma yaa kaa yuun, mi yaa kaa ti nari ma na.»

¹³ A Moyisi wì sho fɔ: «Mila ma yenri we Fɔ, lere wa yege tun, ɲa koon ndanla.»

¹⁴ Kona, a Yawe Yenɲele lì si nawa ɲɓban Moyisi wi ni, ma suu pye fɔ: «Ma ndɔ Arɔn, wo ɲa wi yen fun Levi setirige pyɔ, wi woro wa le? Migi jen ma yo yon tangafɔ wi. Wo jate, wi ɲa yere wila paan ma filisaga. Na wiga koon yan sanga ɲa ni, wi nawa pi yaa yinɲgi wi na fɔ jenɲe.»

¹⁵ Ma yaa ka para wi ni mbe senre nda wi daga mbe yo ti le wi yon. Mi jate mi yaa ka pye ye ni fuun nunɲba nunɲba ye ni, na ye ka kaa para we. Nga ye yaa ka pye, mi yaa kaga naga ye na.

¹⁶ Wo wi yaa kaa para leele pe ni ma yonlo. Wi yaa kaa ma yon senre ti yuun pe kan. Ma yaa ka pye wi yeri paa Yenɲele yen, mbaa senre ti nii wi yon.

¹⁷ Ki kanɲgala na, li ɛ mali yigi ma kee; lo ma yaa la kafonɲɔlo ke piin li ni.»

*Moyisi wila songoro
wa Ezhipiti tara*

¹⁸ Kona, a Moyisi wì si songoro ma kari wa wi nafɔ Zheturo wi yeri, mee wi pye fɔ: «Mi yaa songoro wa na cenle woolo pe yeri wa Ezhipiti tara, mbe sa pe wele na kaa pye pe yen wa yinwege na bere.» A Zheturo wì si Moyisi wi pye fɔ: «Ta kee yeyinɲge na.»

19 Ma Moyisi wi ta wa Madiyan tara, a Yawe Yɛnɛɛ lɛ suu pye fɔ: «Songɔɔ ma kari wa Ezhipiti tara, katugu mbele fuun paa pye na jaa mbɔɔn gbo pɛ ku.»

20 Kɛ kaa pye ma, a Moyisi wɛ suu jɔ naa wi pinambiile pe ɛ, ma ti a pɛ lugu sofilele na, mɛɛ songɔɔ wa Ezhipiti tara. Kanɲgala na Yɛnɛɛ lɛa yo wi ɛ, a wɛ sili ɛ.

21 A Yawe Yɛnɛɛ lɛ si Moyisi wi pye fɔ: «Na ma kaa songɔɔ la kee wa Ezhipiti tara, kafɔnɲɔlɔ ngele fuun mɛ fanɲga ki kan ma yeri maa ke piin, ma ke pye Farawɔn wi yɛɛ na. Mi yaa wi kotogo ki pye ki nɲban wi na; pa wi se yɛnɛ mbe Izirayɛli woolo pe yaga pe kari.

22 Maga yo Farawɔn wɛ kan fɔ: «Pa Yawe Yɛnɛɛ lɛ yo yɛn fɔ: Izirayɛli woolo pe yɛn paa na pinambyɔ yɛn, paa na pinambyɔ koɲbanɲa yɛn†.

23 Mila ki yuun ma kan fɔ: Mala pinambyɔ wi yaga wi kari wi sanla gbɔɔ. Na maga je mbe yo wiga ka kari, pa mi yaa ti ma pinambyɔ wi ku, ma pinambyɔ koɲbanɲa wɛ†.»

24 Ma pe ta pe kondangala li na paa kee, a pɛ si saa yere laga ka ni yɛmbɛnɛ la ni mbe wɔnlɔ le. A Yawe Yɛnɛɛ lɛ si pan Moyisi wi kɔɔɔ na jaa mboo gbo.

25 A wi jɔ Sefora wɛ si sinndeɛɛɛ ka ɛ, nɲa ki yɔn kɛla pye ma tanla, maa pinambyɔ wi

† 4:22 4.22: *Izirayɛli woolo pe yɛn pa na pinambyɔ yɛn, pa na pinambyɔ koɲbanɲa yɛn: Ko yɛn naga nari ma yo Izirayɛli woolo poro pe yɛn leele koɲbanmbala mbele Yɛnɛɛ lɛa wɔ ma pe pye li woolo ma yɔn finliwɛ le pe ni.*

† 4:23 4.23: ɛki 12.29

kenrekenre, mɛɛ ki selege ki jiri wa Moyisi wi nama pi na, ma sho fo: «Ma yen na polo, kasanwa po kala na.»

²⁶ A Yawe Yenɲele li si Moyisi wi yaga li suu gbo. Sefora wila yo fo: «Na polo kasanwa po kala na», kenrekenre ɲa wila pye wo kala na[†].

²⁷ Ko sanga wo ni, a Yawe Yenɲele li si Arɔn wi pye fo: «Kari ma sa Moyisi wi fili wa gbinri wi ni.»

A Arɔn wì si kari ma saa Moyisi wi fili wa Yenɲele li yanwiga ki na, mɛɛ keyen wa wi yologo maa shari.

²⁸ Yawe Yenɲele làa Moyisi wi tun senre nda fuun ni, a wì si ti ni fuun ti yo Arɔn wi kan, konaa kafonngolo ngele fuun làa yo wi pye ke ni.

²⁹ A Moyisi naa Arɔn pè si kari ma saa Izirayeli lelele pe ni fuun pe gbogolo.

³⁰ A Arɔn wì si senre nda fuun Yawe Yenɲele làa yo Moyisi wi kan ti yege yo ma pe kan, mɛɛ kafonngolo ke pye le pe yege na.

³¹ A Izirayeli woolo pè si taga ki senre ti na. A pè sigi jen ma yo Yawe Yenɲele làa pe jologo ki yan, fo li pan mbe pe sho. Kona, a pè si foli ma pe yere ti jiile wa tara mali gbogo.

5

Moyisi naa Arɔn pàa kari

[†] **4:26 4.24-26:** Ki veriseye pe koro wi woro ma filige Eburuye senre ti ni. Ki yen ndeɛ maga le wa ma pan ma gbɔn ko sanga wo na Moyisi wi sila wi pinambyo wi kenrekenre gben mbe yala Yenɲele li ngasele li na (Zhene 17.9-14,25-26), kì pye ma, a Yenɲele li jaa mboo gbo. Kona, a jele wì si pe pinambyo wi kenrekenre.

wa Farawɔn wi yeri

¹ Ko punɔgo na, a Moyisi naa Arɔn pɛ si kari wa Farawɔn wi yeri, ma suu pye fɔ: «Yawe Yɛnɛɛle, woro Izirayeli woolo we Yɛnɛɛle le, pa li yo yɛɛn, fɔ: <Na woolo pe yaga pe sa feti pye panla gbɔɔgo wa gbinri wi ni.> »

² A Farawɔn wì sho fɔ: «Yawe Yɛnɛɛle lo yɛn ambɔ, jɛngo mbeli sɛnrɛ ti logo, mbe si Izirayeli woolo pe yaga paa kee? Mi sili jɛn, mi se Izirayeli woolo pe yaga fyew paa kee.»

³ A Moyisi naa Arɔn pɛ si Farawɔn wi pye fɔ: «Woro Eburuye we Yɛnɛɛle le, lili yɛɛ naga we na. Ki kala na, ki yaga we piliye taanri tangala tanga wa gbinri wi ni, we sa saara wɔ Yawe Yɛnɛɛle, we Yɛnɛɛle li yeri, jɛngo liga ka tifeɛɛge yama wa we na pi we gbo nakoma malaga mbe to we na.»

⁴ A Ezhipiti tara wunlunɛna wì si Moyisi naa Arɔn pe pye fɔ: «Yiŋgi na, a ye nɛɛ leele pe go jogo na pe lari pe tunngo ki na? Ye songɔɔ ye saa ye tunndo ti piin.»

⁵ A Farawɔn wì sho naa fɔ: «Koni, ki leele mbele pɛ ɛge laga tara ti ni, ko ye yɛn na jaa mbe pe tunndo ti yerege!»

Farawɔn wila ka taga Izirayeli woolo pe tunngo ki na

⁶ Ki pilige nunɔgba ki ni, a Farawɔn wì sigi kono na li kan jɔɔgo tunngo teelee poro naa Izirayeli woolo mbele paa pye tunngo welefenne pe yeri ma yo fɔ:

⁷ «Yaga kaa yan kaan naa Izirayeli woolo pe yeri paa tofa wi kɔɔn, paa yege nɔga na ye maa

ki piin faa we. Poro jate paa kee pe saa yan[†] ka lagajaa pe yεε kan.

⁸ Konaa ki ni fuun, yege ngban pe na, paa tofa yon nga pe maa koon faa ki koon. Yaga ka ti ka mbe kon wa ki yon ki na; katugu tiyanmbala wele, ko kala na pe yo poro yaa sa saara wo pe Yenhele li yeri.

⁹ Ye ka taga ki leele pe tunngo ki na, tunngo ki pe kee yanra, jango paga kaa yagbogolo senre nuru.»

¹⁰ A jologo tunngo teelee poro naa tunngo welefenne pe ni, pe si saa ki yo Izirayeli woolo pe kan fo: «Farawon wi yo: <Mi se ti pe yan ka kan ye yeri naa.

¹¹ Yoro jate ye saa yan ka lagajaa ye ye, wa laga nga ye mbe ka ta we. Ye sigi jen ye yo fo ka se kon wa ye tunngo ki na.» »

¹² Kona, a Izirayeli woolo pe si jaraga wa Ezhipiti tara ti lagapyew na yan nga ki fuguro ka wulo.

¹³ Jologo tunngo teelee paa pye na pe yege weregi na yuun fo: «Ye ye pilige nungba tunngo ki ko. Tofa yon nga ki daga ye kon, yege kon, paa yege nga na paa pye na yan ki kaan ye yeri sanga na ni we.»

¹⁴ Farawon wi tunngo teelee paa Izirayeli woolo mbele tege tunngo welefenne sanmbala pe go na, paa pye na pe gboun yere, nee pe piin fo: «Tofa yon nga ye daga mbe kon, yingi na yunmbaan naa nala, yee si ya mbege kon mbege ko paa faa yen?»

[†] 5:7 5:7: Paa pye na yan ki pinlele joro ti ni na tofa wi koon, jango tofa wi ta wi sheli jenge.

15 Kona, Izirayeli woolo mbele pàa pye tunḡo welefenne, a pè si kari ma saa panraga wa Farawon wi yeri, ma yo fɔ: «Wunlunana, yingɪ na woro mbele ma kulolo, ma nɛɛ we jɔlɔ yɛɛn?»

16 Pe woro na yan kaan we yeri naa, konaa ki ni fuun, pè sho fɔ waa tofa wi koon. Paa we gbɔon yere, ma sigi ta, tanga woro ma woolo pe yeri.»

17 A Farawon wì si pe yon sogo ma yo fɔ: «Ye yen tiyanmbala! Ee, tiyanmbala! Ko kala ki ti yè yo fɔ: <Yoo kari, we sa saara wɔ Yawe Yenḡele li yeri.>

18 Ye songoro yingɔ, ye saa ye tunndo ti piin. Pe saa ye kaan yan ni naa, ɛɛn fɔ, ye yaa sila tofa yon nunḡba ki koon.»

19 Izirayeli woolo mbele pàa pye tunḡo welefenne, a pè sigi yan pè pe cenlomɔ pi tisaw pe na, katugu pàa pe pye fɔ: «Tofa yon ḡga ye maa koon pilige pyew, ka se kon wa ki na.»

20 Naa pàa kaa yiri wa Farawon wi yeri, a pè si kari Moyisi naa Aron pe korogɔ, poro la pye na pe singi.

21 A pè si Moyisi naa Aron pe pye fɔ: «Yawe Yenḡele li ye wele, li kiti kon ye na! Yè we kala li pye, a li Farawon wo naa wi legboolo pe mben. Kala na yè pye, li yen paa tokobi yen ḡa yè le pe keɛ pe we gbo wi ni.»

22 A Moyisi wì si songoro wa Yawe Yenḡele li yeri ma saa li yewe ma yo: «E, we Fɔ, yingɪ na, a mà si tipege pye ki leele mbele pe na? Yingɪ na, a mà silan tun?»

23 Male mì saa para ma senre na Farawon wi kan, wi yen naga leele mbele pe jɔlɔ. Mɛɛ si kala la pye mboon woolo pe sho.»

6

¹ Kona, a Yawe Yennɛle li si Moyisi wi pye fo: «Koni nga mi yaa pye Farawɔn wi na, ma yaa ki yan. Na fannga ko ki yaa wi ngbanga wi Izirayeli woolo pe yaga pe kari. Ko ki yaa wi ngbanga wi pe puro, wi pe wo laga wi tara.»

*Yennɛle làa yɔn fɔlɔ kɔn
Moyisi wi yeri
mbe Izirayeli woolo pe sho*

² Kona, a Yennɛle li si para naa Moyisi wi ni maa pye fo: «Muwi mi yen Yawe Yennɛle le.

³ Faa mila na yee naga Abirahamu, naa Izaki konaa Zhakɔbu pe na ma yo mi yen Yennɛle na yawa pi ni fuun fo. Een fo, pe sila na jen <Yawe Yennɛle> mege ko na†.

⁴ Mila na yɔn finliwe pi le pe ni, mbe Kana tara ti kan pe yeri, to nda paa pye ma cen wa ti ni, ma pye nambanmbala.

⁵ Ezhipiti tara fenne pè Izirayeli woolo pe wa kulowo tunndo nda na, a paa jɛen, mīgi logo. Mi jatere pye yɔn finliwe mba mila le pe ni pi na.

⁶ Ki kala na, maga yo Izirayeli woolo pe kan fo: <Muwi mi yen Yawe Yennɛle le. Mi yaa ye sho kulowo tunndo nda Ezhipiti tara woolo pè yo yaa piin ti ni. Na fannga konaa jɔlɔgɔ kagbɔgɔlɔ ngele mi yaa wa pe na, mi yaa ke tɛge mbe ye go sho.

⁷ Mi yaa ye pye na woolo, mbe pye ye Yennɛle. Pa ye yaa ki jen mbe yo muwi mi yen Yawe Yennɛle, ye Yennɛle le. Mi yen na ye shoo

† 6:3 6.2-3: Eki 3.13-15

tunᅅbanra nda Ezhipiti tara woolo pè yo yaa piin ti ni.

⁸ Tara nda mila wugu na meᅅe ki na ma yo mi yaa kan Abirahamu, naa Izaki, konaa Zhakōbu pe yeri, mi yaa ka ye pye ye ye wa ti ni. Mi yaa ti kan ye yeri ti pye ye woro. Mi ᅅa Yawe Yēᅅeᅅe, muwi m̀ yo ma.> »

⁹ A Moyisi ẁ si saa ki senre ti yo Izirayeli woolo pe kan, ēēn fō, pe sila logo wi yeri fyew, pe jatere pirindorogo konaa pe kulowo tunᅅbanra ti kala na.

¹⁰ A Yawe Yēᅅeᅅe l̀ si para Moyisi wi ni ma yo fō:

¹¹ «Kari ma saga yo Farawōn wi kan, Ezhipiti tara wunlunaᅅa we, fō wi Izirayeli woolo pe yaga pe kari pe wō wa wi tara ti ni.»

¹² A Moyisi ẁ sili yōn sogo ma yo fō: «Wele, Izirayeli woolo poro yere si logo na yeri! Farawōn wo yaa logo na yeri meᅅe, mi ᅅa mi woro yōn tangafō we?»

¹³ A Yawe Yēᅅeᅅe l̀ si para Moyisi naa Arōn pe ni, ma yo pe sa Izirayeli woolo poro naa Ezhipiti tara wunlunaᅅa Farawōn wi ni pe yan, jango mbe Izirayeli woolo pe yirige wa Ezhipiti tara ti ni.

*Moyisi naa Arōn pe teᅅeye
pe mere ti nda*

¹⁴ Izirayeli woolo mbele paa pye sege teele pe mere ti nda. Zhakōbu wi pinambyō kongbanna Uruben wi pinambiile pe mere ti nda: Hanōki, naa Palu, naa Heziron, konaa Karimi. Poro weᅅe paa pye Uruben wi setirige piile pe seye ye.

15 Simeyŋ pinambiile pe mɛɛ ti nda: Yemuweli, naa Yamini, naa Owadi, naa Yakini, naa Sokari, konaa Kana tara fenne jɔ wi pinambyɔ Sawuli wi ni. Poro wele paa pye Simeyŋ wi setirige piile pe seye ye.

16 Levi pinambiile pe mɛɛ ti nda, naa pe setirige piile pe ni. Pinambiile taanri paa pye Levi wi yeri: Gerishŋ, naa Kehati, konaa Merari. Levi wi yinwege piliye yan wila ta, yila pye yele cenme naa nafa ma yiri ke ma yiri kolshyen (137).

17 Gerishŋ pinambiile pe mɛɛ ti nda: Libini, naa Shimeyi, konaa pe seye yi ni.

18 Kehati pinambiile pe mɛɛ ti nda: Amiramu, naa Yizehari, naa Eburŋ, konaa Uziyeli. Kehati wi yinwege piliye yan wila ta, yila pye yele cenme naa nafa ma yiri ke ma yiri taanri (133).

19 Merari pinambiile pe mɛɛ ti nda: Mahali naa Mushi. Poro wele paa pye Levi wi seye woolo naa pe setirige piile wele†.

20 Amiramu wila wi to jŋnlɔ sumboro Yokebedi wi pɔri wi jɔ. A Yokebedi wɛ si pinambiile shyen se wi kan. Paa pye na wa yinri Arŋ, na sanŋa wi yinri Moyisi. Amiramu wi yinwege piliye yan wila ta, yila pye yele cenme naa nafa ma yiri ke ma yiri kolshyen (137).

21 Yizehari pinambiile pe mɛɛ ti nda: Kore, naa Nefegi, konaa Zikiri.

22 Uziyeli pinambiile pe mɛɛ ti nda: Mishayeli, naa Elizafan konaa Sitiri.

† 6:19 6.16-19: Nambu 3.17-20; 26.57-58; 1 Kuro 6.16-19

²³ Arōn wīla Elisheba pōri wi jō. Elisheba wīla pye Aminadabu wo sumboromboyo, konaa ma pye Naashōn wi nōsepyo sumboro. Wīla pinambiile tijere se Arōn wi kan: Nadabu, naa Abiyu, naa Eleyazari, konaa Itamari.

²⁴ Kore pinambiile pe mære ti nda: Asiri, naa Elikana, konaa Abiyasafu. Poro wele paa pye Kore wi setirige piile pe seye ye.

²⁵ Arōn wi pinambyo Eleyazari wīla Putiyeli sumborombiile nunḡba pōri wi jō. Wīla pinambyo nunḡba se wi kan, paa pye naa yinri Fineyasi.

Porō wele paa pye sege teele wa Levi setirige piile pe seye yi ni.

²⁶ Ki Arōn wo naa ki Moyisi wi ni, poro wele Yawe Yenḡele làa pe pye fō: «Ye Izirayeli woolo pe yirige wa Ezhipiti tara mbe yala pe seye yi ni paa malingbōonlō ḡbeleye yen.»

²⁷ Moyisi naa Arōn poro wele paa saa para Farawōn wi ni, Ezhipiti tara wunlunaḡa we, mbe Izirayeli woolo pe yirige wa Ezhipiti tara.

*Nga Yenḡele làa pye na jaa
mbe pye làa ki naga Moyisi wi na*

²⁸ Pilige ḡa ni Yawe Yenḡele làa para Moyisi wi ni wa Ezhipiti tara,

²⁹ làa wi pye fō: «Muwi mi yen Yawe Yenḡele le. Kari ma sa senre nda fuun mila yuun ma kan, ti yeḡe yo Farawōn wi kan, Ezhipiti tara wunlunaḡa we.»

³⁰ A Moyisi wī si Yawe Yenḡele li yōn sogo le ki laga ki na, ma yo fō: «Mi woro yōn tangafō, Farawōn wi se logo na yeri.»

YENÑELE LAA JOLŊŊ KAGALA KE WA EZHIPITI TARA TI NA

7

7-11

¹ Kona, a Yawe Yenñele li si Moyisi wi pye fo: «Wele, mi yaa ma pye paa Yenñele yen Farawon wi yege na. Ma ndo Aron wi yaa pye ma yon senre yofa.

² Nga fuun mi yaa yo ma kan, ma ki ni fuun ki yo ma ndo Aron wi kan. Wo wi yaa la para Farawon wi ni, jango wi Izirayeli woolo pe yaga pe kari pe wo wa wi tara.

³ Ma si yala, mi jate mi yaa Farawon wi kotogo ki ngban wi na; ali mbege ta mi yaa kagbogolo naa kafonngolo legere pye laga Ezhipiti tara ti ni[†],

⁴ wi se logo ye yeri. Kona mi yaa na yawa pi pye poo jen wa Ezhipiti tara kiti konkagbogolo ni. Mbe Izirayeli, na woolo mbele pe yen paa na malingboonlo yen, pe yirige mbe pe wo wa Ezhipiti tara.

⁵ Ezhipiti tara fenne pe yaa ki jen mbe yo muwi mi yen Yawe Yenñele le, na mi ka ka yiri pe korogo na fannga ki ni sanga na ni, mbe Izirayeli woolo pe yirige wa pe tara we.»

⁶ Moyisi wo naa Aron wi ni, a pe sigi pye ma. Nga Yawe Yenñele laa yo pe kan, a pe sigi pye ce.

⁷ Moyisi wila ta yele nafa tijere, a Aron wi ta yele nafa tijere ma yiri taanri sanga na ni pa sa para Farawon wi ni we.

[†] **7:3 7.3:** Kapye 7.36

*Farawɔn wɪla je mbe logo
Moyisi naa Arɔn pe yeri*

⁸ Kona, a Yawe Yennɛɛ lɪ sigi yo Moyisi naa Arɔn pe kan fɔ:

⁹ «Na Farawɔn wi ka ye pye mbe yo ye kafɔnnɔ la pye yeli naga, pa maga yo Arɔn wi kan wuu kanngala li wa le tara Farawɔn wi yege na. Pa li yaa kannga wɔɔgɔ.»

¹⁰ A Moyisi naa Arɔn pɛ si kari wa Farawɔn wi yeri, mɛɛ saa nga Yawe Yennɛɛ lɛa yo ki pye. A Arɔn wɪ suu kanngala li wa le tara Farawɔn wo naa wi legboɔɔɔ pe yege na, a lɪ si kannga wɔɔgɔ.

¹¹ Ɛɛn fɔ, a Farawɔn wɪ si Ezhipiti tara tijinliwɛ fenne poro naa kajenmbɛɛ pe yeri, a pɛ pan maga kala nunɔba la pye pe kajenmɛ pi fannga na[†].

¹² Pe ni fuun nunɔba nunɔba paa pe kanngagala ke wa le tara, a kɛ kannga wɔɔɔɔ. Ɛɛn fɔ, a Arɔn kanngala lɪ si pe wogolo ke yɔli.

¹³ A Farawɔn wi kotogo kɪ si nɔban wi na, wi sila logo Moyisi naa Arɔn pe yeri; kila pye ma yala senre nda Yawe Yennɛɛ lɛa yo ti ni.

Jɔɔgɔ konɔbannga:

Tɔnmɔ pɪla kannga kasanwa

¹⁴ Kona, a Yawe Yennɛɛ lɪ si Moyisi wi pye fɔ: «Farawɔn wɪ kotogo ki yen ma nɔban wi na, wɪ je mbe Izirayɛli woolo pe yaga paa kee.

¹⁵ Kari wa Farawɔn wi yeri goto pinliwɛ ni. Wi yaa ka yiri mbe kari wa gbaan wi tanla. Ma kari wi kɔɔgɔ wa gbaan wi konɔgo na. Kanngala na lɛa kannga wɔɔgɔ, mali lɛ.

[†] 7:11 7.11: 2 Timo 3.8

16 Maga yo maga ngban Farawon wi ni fo: <Yawe Yenɲele, woro Eburuye we Yenɲele le, lilan tun ma yeri ma yo mbege yo ma kan fo mali woolo pe yaga pe kari wa gbinri wi ni, pe sali gbogɔ. Eɛn fo, mboro wo na, ali ma pan ma gbɔn yingɔ, ma fa logo li yeri.

17 Senre nda Yawe Yenɲele li yo ti nda: Kala na li yaa pye, lo li yaa ki naga ma na fo Yenɲele lo li yen Yawe Yenɲele le. Kanngala na na keɛ, mi yaa li tege mbe gbaan tonmo pi gbɔn li ni, pa pi yaa kannga kasanwa†.

18 Ngbanra nda wa gbaan wi ni ti yaa ku, gbaan tonmo pi yaa ka jogɔ fo Ezhipiti tara fenne pe se ka ya mbaa pi woo.> »

19 A Yawe Yenɲele li si Moyisi wi pye naa fo: «Ki yo Aron wi kan, wuu kanngala li le, wuu keɛ ki yirige, wigi sanga wa Ezhipiti tara tonmo pyew pi go na, pe laforo, naa pe gbaan njere, naa pe lambaara konaa pe lawere ti ni fuun ti go na, jango pe tonmo pi kannga pi pye kasanwa. Pa kona kasanwa pi yaa pye Ezhipiti tara ti lagapyew. Ali tonmo leyaara nda ti yen tire woro naa sinndere woro ti tonmo pi yaa kannga kasanwa.»

20 Yawe Yenɲele laa nga yo, a Moyisi naa Aron pe sigi pye. Aron wila kanngala li yirige ma gbaan tonmo pi gbɔn li ni le Farawon wo naa wi legboolo pe yege na. A tonmo pi ni fuun pi si kannga kasanwa.

21 Ngbanra nda tila pye wa gbaan wi ni ti si ku; a gbaan wi tonmo pi jogɔ. Ezhipiti tara fenne

† 7:17 7.17: Naga 16.4

pe sila ya mbaa gbaan wi tɔnmɔ pi woo naa. Kasanwa pìla pye wa Ezhipiti tara ti lagapyew.

²² Εν φῶ, Ezhipiti tara fenne kajenmbele, a pè sigi kafonnɔ cɛnlɛ nunɔba la pye fun pe kajenmɛ pi fanɔga na. Farawɔn wi kotogo kila nɔban wi na, wi sila logo Moyisi naa Arɔn pe yeri, paa yege nɔga na Yawe Yenɔle làa ki yo we.

²³ A Farawɔn wì si songɔrɔ ma kari wi go, wi sila ki kala li yigi kala.

²⁴ Ezhipiti tara fenne pe ni fuun pàa pye na were woo wa gbaan wi kanɔgara na, na tɔnmɔ wɔwoo lagajaa, katugu pe saa ya mbe gbaan tɔnmɔ pi wɔ.

Jɔlɔgɔ shyɛn wogo:

Ngbeye kala

²⁵ Naa Yawe Yenɔle làa gbaan wi tɔnmɔ pi kanɔga kasanwa, piliye kɔlɔshyɛn yila toro.

²⁶ Ko punɔgo na, a lɔ si Moyisi wi pye fɔ: «Kari naa, ma sa Farawɔn wi pye fɔ: <Yawe Yenɔle lɔ yo mali woolo pe yaga pe kari pe sali gbɔgɔ.

²⁷ Na maga je mbe yo ma se pe yaga pe kari, pa li yaa nɔbeye legerɛ yirige pe pan pe tara ti tɔn lagapyew.

²⁸ Nɔbeye pe yaa ka lege wa gbaan wi ni. Pe yaa ka yiri wa wi ni mbe kari wa ma wunluwɔ go ki ni, mbe ye wa go pyɔ nɔ ma maa wɔnlɔ wi ni, mbe lugu wa ma sinleyaraga ki na. Pe yaa ka ye wa ma tunmbyeele poro naa ma tara woolo

pe yinre ti ni, mbe ye wa ye yiraye[†] poro naa ye buru gbonyaara ti ni.

²⁹ Ngbeye pe yaa kaa nuru mboro naa ma tara woolo naa ma tunmbyeele ye na.» »

8

¹ A Yawe Yenɲele li si Moyisi wi pye naa fo: «Ki yo Arɔn wi kan wuu keɛ ki yirige wi kanɲgala li sin wa laforo, naa gbaan njere to naa lambaara ti yeri, wi ti nɲbeye pe yiri wa ti ni, pe jaraga wa Ezhipiti tara ti ni.»

² A Arɔn wì suu keɛ ki yirige maga sin wa Ezhipiti tara lɔrɔ ti yeri. A nɲbeye pè si yiri ma Ezhipiti tara ti tɔn lagapyew.

³ A Ezhipiti tara fenne kajenmbele pè sigi kafonno cenle nunɲba la pye pe kajenme pi fanɲga na, ma nɲbeye pele yirige, a pè ye wa Ezhipiti tara ti ni.

⁴ A Farawɔn wì si Moyisi naa Arɔn pe yeri ma pe pye fo: «Ye Yawe Yenɲele li yenri li nɲbeye pe laga mi naa na tara woolo we na. Kona mi yaa yoro Izirayeli woolo ye yaga ye kari ye sa saara wɔ li yeri.»

⁵ A Moyisi wì si Farawɔn wi pye fo: «Gbɔgɔwɔ pi yen mboro woo, wagati wi naga, ɲa maa jaa mbe Yawe Yenɲele li yenri mboro, naa ma legbɔɔɔ konaa ma tara woolo ye kan we, janɲo li nɲbeye pe wɔ wa ma yeri konaa wa ma yinre ti ni. Pe se ka koro laga ka na naa, na gbaan wo ma.»

[†] **7:28 7:28:** Kila pye yira pe maa kan paa yeɛɛ ɲga na pe ma buru go ki kan neɛ buru wi foo wa ki ni.

⁶ A Farawɔn wì si Moyisi wi yɔn sogo ma yo fo: «Ki pye goto.» A Moyisi wì si Farawɔn wi pye fo: «Ki yaa pye ma paa yegɛ nga na maa ki jaa, janɔ maga jɛn ma yo lere wa kpɛ si yala Yawe Yɛnɛɛ, we Yɛnɛɛ li ni.

⁷ Nɔgbeye pe yaa kari mbe wɔ laga ma yeri, mbe wɔ wa ma yinɛ ti ni, mbe wɔ wa ma legbɔɔɔ poro naa ma tara woolo pe yeri. Pe se ka koro laga ka na naa na gbaan wo ma.»

⁸ A Moyisi naa Arɔn pè si yiri wa Farawɔn wi yeri. A Moyisi wì si gbele ma Yawe Yɛnɛɛ li yɛnri Farawɔn wi kan, nɔgbeye mbele pàa ti a pè pan pe wogo ki na.

⁹ A li si nga Moyisi wìla yɛnri ki pye. A nɔgbeye pè si ku wa yinɛ naa lara to naa kɛɛɛ ti ni.

¹⁰ A leele pè si pe gbogolo pe yɛɛ na, a pe nuwɔ pì si tara ti ton.

¹¹ Eɛn fo, naa Farawɔn wìla kaa ki yan ki kala li mbɔnrɔ, a wì suu kotogo ki nɔgban, wi sila logo Moyisi naa Arɔn pe yeri, paa yegɛ nga na Yawe Yɛnɛɛ làa ki yo we.

Jɔɔɔ taanri wogo:

Namara kala

¹² Kona, a Yawe Yɛnɛɛ li si Moyisi wi pye fo: «Ki yo Arɔn wi kan, wuu kanɔgala li yirige wi taambugɔ ki gbɔn li ni, pa ki gbannɔgban wi yaa kanɔga namara wa Ezhipiti tara ti lagapyew.»

¹³ A pè sigi pye ma. A Arɔn wì suu kɛɛ ki sanga, ma taambugɔ ki gbɔn wi kanɔgala li ni, a ki gbannɔgban wì si kanɔga namara ma mu leele poro naa yaayoro ti na na pe nɔɔri.

Gbanngban wila kannga namara wa Ezhipiti tara ti lagapyew.

¹⁴ A Ezhipiti tara kajenmbɛɛ pɛ si pe kajenmɛ pi pye ma yo pe yaa namara ta yirige. Eɛn fɔ, pe sila ya. Namara tila pye leele poro naa yaayoro ti na, na pe nɔɔri.

¹⁵ A kajenmbɛɛ pɛ si Farawɔn wi pye fɔ: «Yɛnɛɛ li yawa po pi yɛn na tunngo piin.» Kona ki ni fuun, Farawɔn wi kotogo kila ngban wi na, wi sila logo Moyisi naa Arɔn pe yeri, paa yɛgɛ nga na Yawe Yɛnɛɛ làa ki yo we.

Jɔlɔgɔ tijɛrɛ wogo:

Nakɔɔnrɔ kala

¹⁶ Kona, a Yawe Yɛnɛɛ lɛ si Moyisi wi pye naa ma yo: «Goto, ma yiri faa ma kari wa Farawɔn wi yeri, na wiga ka yiri sanga ŋa ni mbaa kee wa gbaan wi yɔn na we. Ma saa pye fɔ sɛnrɛ nda Yawe Yɛnɛɛ lɛ yo ti nda: «Na woolo pe yaga pe kari pe sanla gbɔgɔ.

¹⁷ Na maga je mbe yo paga ka kari, mi yaa nakɔɔnrɔ nda ti yɛn shɔnrɔ ni ta yirige mbe wa mboro naa ma legbɔɔɔ, naa ma tara woolo poro naa ma go woolo pe na. Ezhipiti tara fɛnnɛ pe yinrɛ ti yaa yin nakɔɔnrɔ ti ni, mbe tara ti tɔn munɣa.

¹⁸ Eɛn fɔ, ki pilige ki ka gbɔn, mi yaa Goshɛni tara ti wɔ ti yɛ ma woro ti ni, to nda na woolo pe yɛn ma cɛn wa ti ni we. Nakɔɔnrɔ se ka pye wa Goshɛni tara, ki ka pye ma, pa ma yaa ki jɛn mbe yo mi ŋa Yawe Yɛnɛɛ, mi yɛn laga ki tara nda ti ni.

19 Mi yaa kanla woolo pe wɔ pe ye ma woolo pe ni. Ki kafonno li yaa li yee yon fili goto†.» »

20 A Yawe Yenɲele li sigi pye paa yege nga na laa ki yo we. Nakoonro nda ti yen shonro ni, a ta si pan legerɛ ma ye wa Farawon wi wunluwo go ki ni, naa wi legboolo pe yinre ti ni konaa Ezhipiti tara ti lagapyew. Tila tara ti lagapyew ki jɔgo.

21 A Farawon wi si Moyisi naa Aron pe yeri ma yo fo: «Ye sa saara wɔ ye Yenɲele li yeri, laga Ezhipiti tara ti ni.»

22 A Moyisi wi si Farawon wi yon sogo ma yo fo: «We se ya mbege pye ma; katugu saara nda we yaa wɔ Yawe Yenɲele, we Yenɲele li yeri, ti yaa pye Ezhipiti tara fenne pe yeri pe kambenge. Na waga sigi saara nda ti yen ma Ezhipiti tara fenne pe mben ti wɔ pe yege na, pe yaa we wa sinndɛere ni mbe we gbo.

23 We yaa piliye taanri tangala tanga wa gbinri wi ni, mbe sa saara wɔ Yawe Yenɲele, we Yenɲele li yeri, mbe yala nga li yaa yo we kan ki ni.»

24 A Farawon wi sho fo: «Mi jate, mi yaa ye yaga ye sa saara wɔ, Yawe Yenɲele, ye Yenɲele li yeri wa gbinri wi ni. Een fo yaga ka kari lege. Ye Yenɲele li yenri na kan (nakoonro ti wɔ laga).»

25 A Moyisi wi suu yon sogo ma yo fo: «Na yiringolo laga ma yeri, mi yaa Yawe Yenɲele li yenri ma kan. Goto nakoonro ti yaa kari mbe laga mboro naa ma legboolo, naa ma tara woolo ye na. Een fo, wunlunana, maga ka koro mbaa we fanla mbe je mbe yo ma se we yaga we kari we sa saara wɔ Yawe Yenɲele li yeri.»

† 8:19 8:19: Luki 11.20

²⁶ A Moyisi wì si yiri wa Farawon wi yeri mεε Yawe Yenηεε li yenri wi kan.

²⁷ A li si nga Moyisi wila yenri ki pye, ma nakoonro ti puro mari laga Farawon, naa wi legboolo konaa wi tara woolo pe na. Ali nungba ko sila koro wa.

²⁸ Een fo, ki wogo nga ki na, Farawon wila wi kotogo ki ngban naa, wi sila Izirayeli woolo pe yaga pe kari.

9

Jɔlɔgɔ kanjurugo wogo:

Yaayoro ti kunwo

¹ Kona, a Yawe Yenηεε li si Moyisi wi pye fo: «Kari wa Farawon wi yeri, ma saa pye fo: <Yawe Yenηεε, Eburuye Yenηεε le, pa li yo yεen fo: Na woolo pe yaga pe kari pe sanla gbɔgɔ.

² Na maga je mbe yo paga ka kari, mbe ti pe koro laga,

³ wele, ma yaayoro ngbeleye yan yila nii wa wasege ki ni, Yawe Yenηεε li fannga ki yaa yiri yi korogo; yambewe yaa to ma shonye, naa ma sofilele, naa ma yongomeye, naa ma nεre, naa ma simbaala konaa sikaala pe na.

⁴ Een fo, Yawe Yenηεε li yaa ka Izirayeli woolo pe yaayoro ngbeleye yi jen mbe yi wo yi ye Ezhipiti tara fenne pe woyo yi ni, Izirayeli woolo pe yaayoro ka nungba se ka ku.> »

⁵ «Yawe Yenηεε ligi pyewagati wi kon maa tεge, ma yo fo: Goto, mi yaa ki kala li pye laga tara ti ni.»

⁶ Ki goto, nga Yawe Yenɲele làa yo, a lî sigi pye maga yon fili. Ezhipiti tara fenne pe yaayoro ngbeleye yi ni fuun yila ku. Een fo, Izirayeli woolo pe yaayogo ka nunɲba sila ku.

⁷ A Farawon wî si lere tun ma yo pe sa yewe na kaa pye Izirayeli woolo pe yaayogo ka si ku. Een fo, a pè sigi yan fo ali yaayogo nunɲba ko sila ku wa Izirayeli woolo pe yaayoro ngbeleye yi ni. Kona ki ni fuun, Farawon wi kotogo kila ngban wi na, wi sila Izirayeli woolo pe yaga pe kari.

Jɔlɔɔ kɔɔlɔni wogo:

Nanɲbanra kala

⁸ Kona, a Yawe Yenɲele lî si Moyisi naa Aron pe pye fo: «Ye sa conro ta koli kee yengele yira wa ni, Moyisi wiri wa wa naayeri Farawon wi yege na.

⁹ Ki conro ti yaa kanɲga gbanɲban wa Ezhipiti tara ti ni fuun ti ni. Ki gbanɲban wi yaa nanɲbanra wa leele poro naa yaayoro ti na, mbe koonlo sagbanra pe na wa Ezhipiti tara ti ni fuun ti ni.»

¹⁰ A Moyisi naa Aron pè si yira conro ta koli mee kari wa Farawon wi yeri. A Moyisi wî si conro ti wa wa naayeri. A tî si nanɲbanra wa leele poro naa yaayoro ti na, ma koonlo sagbanra†.

¹¹ Ezhipiti tara kajenmbele pe sila ya kari wa Moyisi wi yeri nanɲbanra ti kala na; katugu nanɲbanra tila yiri pe na fun paa Ezhipiti tara fenne sanmbala pe ni fuun pe yen.

† 9:10 9.10: Naga 16.2

¹² A Yawe Yenɲele li si Farawon wi kotogo ki ngban wi na, wi sila logo Moyisi naa Aron pe yeri, paa yege nga na Yawe Yenɲele laa ki yo ma Moyisi wi kan we.

Jɔlɔgɔ kɔlɔshyen wogo:

Sinndɛɛɛɛ tisaga

¹³ Kona, a Yawe Yenɲele li si Moyisi wi pye fo: «Goto pinliwe ni, ma yiri faa ma kari wa Farawon wi yeri, ma saa pye fo: ‹Pa Yawe Yenɲele, woro Eburuye we Yenɲele li yo yɛɛn fo: Na woolo pe yaga pe kari pe sanla gbɔgɔ.

¹⁴ Katugu yonlo na lo na, mi yaa jɔlɔgɔ cɛnle pyew ka wa mboro naa ma legbɔɔlo naa ma tara woolo pe na, janɔgo maga jɛn ma yo fo lere wa si yala na ni laga tara ti na.

¹⁵ Ndeɛ ki pye yinɔgɔ mila keɛ ki yirige ma kɔrɔgɔ, ma tifeleɛge yama wa mboro naa ma woolo ye na, anme ye ku ma wo laga tara ti na.

¹⁶ Eɛn fo, mɔɔ yaga yinwege na, janɔgo mbanla yawa pi naga ma na, mbanla mege ki pye ki yiri laga tara ti ni fuun ti ni†.

¹⁷ Ali ma pan ma gbɔn yinɔgɔ, ma yɛn naga ngbanga mbanla woolo pe yege kɔn paga ka ta mbe kari.

¹⁸ Wele, goto anme yege, mi yaa ti sinndɛɛɛɛ tisaga ka mbe pan ngbanga laga Ezhipiti tara ti ni, ki cɛnle ka fa pan laga male Ezhipiti tara ti lesanga wi na fo ma pan ma gbɔn yinɔgɔ.

¹⁹ Koni ki yaga pe pan ca ma yaayoro ngbeleye yi ni konaa yaara nda fuun ti yɛn ma yeri wa wasege ki ni ti ni, peri tege teɛgesaga jɛnɔge na.

† 9:16 9:16: Ɔromu 9.17

Leele mbele fuun pe yaa ka pye wa wasege konaa yaayoro ti ni fuun ti ni, na pee pan mbe ye wa yinre ti ni, sinndere tisaga ki yaa pe gbɔn mbe pe gbo mbe pinle yaayoro ti ni.> »

²⁰ Farawɔn wi legboɔɔ mbele paa Yawe Yenɲele li senre ti yigi kala, poro la ti a pe tunmbyeele pe fyeele ma pan ca, konaa pe yaayoro ngbeleye yi ni, mari le wa yinre ti ni.

²¹ Eɛn fɔ, Farawɔn wi legboɔɔ mbele pe sila Yawe Yenɲele li senre ti le, poro la pe tunmbyeele pe yaga wa wasege ki ni konaa pe yaayoro ngbeleye yi ni.

²² A Yawe Yenɲele li si Moyisi wi pye fɔ: «Ma kee ki yirige wa naayeri, jango sinndere tisaga mbe pan wa Ezhipiti tara ti ni fuun ti ni, ki leele pe gbɔn, naa yaayoro ti ni konaa yaraga nga fuun ki fi wa Ezhipiti tara ki ni.»

²³ A Moyisi wi suu kanngala li yirige wa naayeri. A Yawe Yenɲele li si yenɲele gbaanra yirige ma sinndere tisaga wa, a yenɲele gbanlaga ki to wa tara ti na. Yawe Yenɲele laa ti, a sinndere tisaga ki pan wa Ezhipiti tara ti ni.

²⁴ Sinndere tisaga kila to, a yenɲele yengeleme pi pinle ki ni. Sinndere tisaga kila pye na paan ngbanga; male Ezhipiti tara ti pye tara, ki cenle ka fa pye wa gbent†.

²⁵ Sinndere tisaga kila to wa Ezhipiti tara ti lagapyew, ma yaraga nga fuun kila pye wa wasege ki gbɔn maga gbo, leele o, yaayoro o. Kila yan ki gbɔn maga fuguro, ma tire ti kaari wa wasege ki ni.

† 9:24 9.24: Naga 8.7; 16.21

²⁶ Kaawo Gosheni tara nda Izirayeli woolo paa pye ma cen wa ti ni to nungba tila sho.

²⁷ Kona, a Farawon wi si ti a pe Moyisi naa Aron pe yeri wi kan, mee pe pye fo: «Yonlo na lo na, mi kapege pye. Yawe Yenjele lo li yen ma sin. Mi naa na woolo pe ni, we yen kapere pyefenne.

²⁸ Ye Yawe Yenjele li yenri na kan, li ti yenjele gbaanra to naa sinndere tisaga ki ni ti yere. Pa kona mi yaa ye yaga yaa kee, we se ti ye koro laga naa.»

²⁹ A Moyisi wi suu yon sogo ma yo fo: «Na yiringolo laga ca ki ni, mi yaa na keyen yi yirige wa Yawe Yenjele li yeri mbeli yenri, pa yenjele gbaanra to naa sinndere tisaga ki ni, ti yaa yere, jango maga jen fo tara ti yen Yawe Yenjele lo woro.

³⁰ Een fo, migi jen ma yo mboro naa ma legbolo pe ni, ye woro na fyee Yawe Yenjele li yee bere.»

³¹ Yantiire nda pe yinri len to naa yarilire nda pe yinri orizhi, sinndere tisaga kila ti ni fuun ti joko mari wo wa, katugu orizhi wila fuuru mako, a len wi fyenwe.

³² Een fo, bile† wo naa shogolo ke ni, koro sila joko, katugu to ma koro pungo na.

³³ A Moyisi wi si yiri wa Farawon wi go, ma kari wa ca ki pungo na, ma suu keyen yi yirige wa naayeri, ma Yawe Yenjele li yenri. Kona, a yenjele gbaanra to naa sinndere tisaga ki ni ti si yere. A tisaga ki si kon.

† **9:32 9.31-32:** Yarilire nda pe yinri orizhi konaa bile ti yen paa mali wi yen, pe maa ti muwe pi piin buru.

³⁴ Naa Farawŋn wila kaa ki yan tisaga k̀i kŋn, a sinndɛɛɛ tisaga naa yennɛɛ gbaanra ti yere, a ẁi si kapege cɛnɛ nunɔba ki pye ma je paa faa wogo ki yɛn. Wo naa wi legboolo pe ni, a pɛ si pe kotoro ti ngbanngban pe yɛɛ na.

³⁵ Farawŋn wila wi kotogo ki ngban wi yɛɛ na ma yala Yawe Yennɛɛ l̀aa sɛnrɛ nda yo Moyisi wi kan ti ni, wi sila Izirayeli woolo pe yaga pe kari.

10

Jɔlɔɔ kɔlɔtaanri wogo:

Gbatɔ kala

¹ Kona, a Yawe Yennɛɛ l̀i si Moyisi wi pye naa fɔ: «Kari wa Farawŋn wi yeri, katugu muwi m̀u kotogo ki ngban wi na, wo naa wi legboolo pe ni, jango mbe ta mbanla kacɛn kagboɔɔlo ke pye laga pe sɔɔwɔ;

² jango mboro fun ma kaga yɛɛ yo ma piile poro naa ma pishyɛnwoolo pe kan, paa yɛɛ nga na m̀ila Ezhipiti tara fɛnnɛ pe jɔlɔ we, konaa kacɛn kagboɔɔlo ngele m̀ila pye laga pe sɔɔwɔ ke ni. Pa kona ye yaa ki jɛn mbe yo muwi mi yɛn Yawe Yennɛɛ le.»

³ Kona, a Moyisi naa Arɔn pɛ si kari wa Farawŋn wi yeri ma saa wi pye fɔ: «Sɛnrɛ nda Yawe Yennɛɛ, Eburuye Yennɛɛ l̀i yo ti nda: <Ma yaa koro la jege mbe yo ma sɔɔn yɛɛ go sogo na kan fɔ sa gbɔn wagati wiwiin? Na woolo pe yaga pe kari pe sanla gbɔɔ.>

⁴ Na maga je mbe yo ma se pe yaga pe kari, pa goto mi yaa gbatɔ wa laga ma tara ti lagapyew.

⁵ Wi yaa tara ti tɔn lagapyew fɔ pe se kaa tara ti yaan yenle ni. Yaraga nga fuun kɪ koro sinndɛɛɛ tisaga ki panngɔɔ, gbatɔ wi yaa ko ka, naa tire nda fuun ti yen na yinrigi wa wasege ti ni.

⁶ Gbatɔ wi yaa ka ye wa wunluwɔ go ki ni mbege yin, naa ma legboɔɔ pe ni fuun pe yinɛ ti ni konaa Ezhipiti tara fɛnnɛ pe ni fuun pe yinɛ ti ni. Ki jɔɔɔ ki yaa pye kala na lere fa la yan faa, male wa ma teleye sanga wi na fɔ ma pan ma gbɔn nala.»

Ki sɛnrɛ ti yonngɔɔ, a Moyisi wɪ si yiri le Farawɔn wi tanla ma kari.

⁷ A Farawɔn wi legboɔɔ pɛ suu pye fɔ: «Ki nana na wi yaa koro la we jɔɔ fɔ sa gbɔn wagati wiwiin? Ki leele mbele pe yaga pe kari pe sa Yawe Yenɲɛle li gbɔɔ. Ma woro naga yaan bere fɔ we Ezhipiti tara ti yen na jogo na kee sa kɔ wi le?»

⁸ A pɛ si Moyisi naa Arɔn pe yeri wa Farawɔn wi yeri, a wɪ si pe pye fɔ: «Ye kari ye sa Yawe Yenɲɛle, ye Yenɲɛle li gbɔɔ. Ɛɛn fɔ, ambɛɛ pe yen karifenne poro?»

⁹ A Moyisi wɪ suu yɔn sogo ma yo fɔ: «We yaa kari we piile naa we lelele pe ni konaa we pinambiile naa we sumborombiile pe ni. We yaa kari we simbaala, naa we sikaala konaa we nɛɛ ti ni, katugu waa kee sa feti pye mbe Yawe Yenɲɛle li gbɔɔ.»

¹⁰ A Farawɔn wɪ si to pe tanla, ma pe pye fɔ: «Yawe Yenɲɛle li pye ye ni! Ɛnhɛɛn! Mi yaa ye yaga yaa kee kpa, yoro naa ye piile pe ni. Ye ye yɛɛ yingiwɛ jɛn. Ki yen ma filige we yɛɛ na fɔ ye jatere wi yen ma tijanga.

11 Nga yè yenri ki se ya pye. Nambala poro cɛ pe yaa kari sali gbogo. Ko cɛ nga ko ye mbe ya yenri.»

A pè si pe puro ma pe yirige wa Farawon wi go.

12 A Yawe Yenɲele li si Moyisi wi pye naa fo: «Ma kɛɛ ki yirige wa Ezhipiti tara ti go na, ma ti gbatɔ mbe pan laga, wi tara ti yin, yan nga fuun kila sho sinndɛɛɛ tisaga ki yeri, wigi ka pew.»

13 A Moyisi wì suu kanɲgala li yirige wa Ezhipiti tara ti go na. A Yawe Yenɲele li si ti, a tifeleɛɛ ka yiri wa yonlo yirisaga yeri, na gboon wa tara ti ni, ki pilige ki yonlo naa ki yembinɛ li ni fuun li ni. Ki goto pinliwɛ pi ni, a pè sigi yan tifeleɛɛ ki pan gbatɔ wi ni.

14 Gbatɔ wila pan wa Ezhipiti tara ti lagapyew, ma cɛn tara ti na lagapyew. Wila leɛɛ fo jɛɲɛ, malɛ wa, pe fa wi leɛɛwɛ pi cɛnle la yan ma gben, pe se si ka la yan ma naa.

15 Wila tara ti ni fuun ti tɔn mari wɔ binriw. Yan ki ni fuun naa tige pire nda fuun tila koro sinndɛɛɛ tisaga ki panɲolo, gbatɔ wila ti ni fuun ti ka. Ali wetipinne nunɲba lo sila koro tige ka na nakoma wa wasege ki ni wa Ezhipiti tara ti ni fuun ti ni†.

16 A Farawon wì si ti, a pè Moyisi naa Aron pe yeri wi kan fyɛleɛɛ na, mɛɛ pan ma pe pye fo: «Mì kapege pye Yawe Yenɲele, ye Yenɲele li na, ma kapege pye yoro fun ye na.

17 Koni mi yen na ye yenri, ki yonlo na li na naa, yanla kapege ki kala yaga na na, ye Yawe

† 10:15 10.14-15: Naga 9.2-3

Yen̄ɛɛ, ye Yen̄ɛɛ li yen̄ri na kan, ligi legbogo jɔɔgo kala na li laga we na.»

¹⁸ A Moyisi wì si yiri wa Farawon wi go mɛɛ saa Yawe Yen̄ɛɛ li yen̄ri.

¹⁹ A l̄i si ti a tifeɔngbogo ka yiri wa yonlo tosaga yeri, na gbɔɔn, ma gbato wi ɛ, ma kari wi ni, ma saa wi wa wa Kogɔje yɛɛn wi ni. Ali nun̄gba wo sila koro wa Ezhipiti tara ti ni fuun ti ni.

²⁰ Ɛɛn fɔ, Yawe Yen̄ɛɛ l̄aa Farawon wi kotogo ki n̄gban wi na, wii yen̄ɛ mbe Izirayeli woolo pe yaga pe kari.

Jɔɔgo kɔɔjɛɛ wogo:

Diwi kala

²¹ Kona, a Yawe Yen̄ɛɛ l̄i si Moyisi wi pye naa fɔ: «Ma kɛɛ ki yirige wa naayeri, jango diwi mbe ye laga Ezhipiti tara, fɔ leele paa talitali.»

²² A Moyisi wì suu kɛɛ ki yirige wa naayeri, a diwi gbɔɔ wà si ye wa Ezhipiti tara ti ni fuun ti ni, fɔ ma saa gbɔɔn piliye taanri†.

²³ Ki piliye taanri yi ni, leele pe sila pye na pe yɛɛ yaan. Lere wa kpɛ sila ya mbe yiri wi censaga mbe kari laga ka na. Ɛɛn fɔ, Izirayeli woolo poro la pye ma cen lara nda ni, yanwa la pye na yinrigi wama.

²⁴ A Farawon wì si ti, a pè Moyisi wi yeri wi kan. A wì suu pye fɔ: «Yaa kee ye sa Yawe Yen̄ɛɛ li gbogo. Ye mbe ya kari ye go woolo pe ni, kaawo ye simbaala naa ye sikaala konaa ye nɛɛ to cɛ ti yaa koro laga.»

† **10:22 10:22:** Yuuro 105.28; Naga 16.10

²⁵ A Moyisi wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Mboro yere ma daga mbe ti we yaayoro ta ta we sari wɔ nayinme saara konaa saara sogoworo Yawe Yenɲele li yeri.

²⁶ Mbe taga wa ko na, we yaa kari we yaayoro ɲɔbeleye yi ni. We yaayogo ka nuɲɔba se koro laga; katugu we yaa sa yaayoro ta wɔ wa ti ni, mberi wɔ saraga Yawe Yenɲele, we Yenɲele li yeri, mberi gbo. Eɛn fɔ, nda we yaa ka sa wɔ saraga li yeri mbeli gbɔgɔ, we seri jɛn, kaawɔ we ka sa gbɔn wa gbɛn.»

²⁷ Eɛn fɔ, a Yawe Yenɲele li si Farawɔn wi kotogo ki ɲɔban wi na, ma ti a wì je ma yo wi se Izirayeli woolo pe yaga pe kari.

²⁸ A Farawɔn wì si Moyisi wi pye fɔ: «Kari ma yiri na na tanla. Mɔɔ yee yigi, maga ka pan laga na yee sɔgɔwɔ naa, katugu pilige ɲa ni mi kɔɔn yan laga na yee sɔgɔwɔ, ma yaa ku win.»

²⁹ A Moyisi wì sho fɔ: «Mboro mà yo ma! Mi se pan laga naa ma yeri.»

11

Yenɲele làa jɔlɔgɔ puɲgo wogo ki sɛnrɛ yo

¹ Kona, a Yawe Yenɲele li si Moyisi wi pye naa fɔ: «Mi yaa jɔlɔgɔ ka wa naa Farawɔn wo naa Ezhipiti tara fenne sanmbala pe na. Ko puɲgo na, wi yaa ye yaga yaa kee. Wi yere yaa ye purɔ pew mbe ye yirige laga tara ti ni.

² Kari ma saga yo Izirayeli woolo pe kan, fɔ nambala pe ni fuun nuɲɔba nuɲɔba, naa jeele

pe ni fuun nunɓba nunɓba, pe tɛ yaara naa warifuwe yaara yenri pe cɛnyɛɛnɛ pe yeri.»

³ Yawe Yɛnɛɛɛ lɛa ti a Izirayeli woolo pe kala li Ezhipiti tara fenne pe ndanla. Farawon wi legboolo poro naa tara woolo pe ni, pa pye na Moyisi wi jate.

⁴ A Moyisi wi si Farawon wi pye fo: «Senre nda Yawe Yɛnɛɛɛ li yo ti nda: <Yinndɛge na, mi yaa pan mbe Ezhipiti tara ti yanriyanri, mbe toro.

⁵ Ezhipiti tara woolo pe pinambiile konɓbanmbala pe ni fuun pe yaa ku laga tara ti ni, mbege le Farawon na wi yen ma cen wa wunluwo jongo ki na wi pinambyo konɓbanɓa wi na, fo saga wa kulojo wi pinambyo konɓbanɓa na wila yarilire ti tire wa tira ki na wi na, mbe pinle yaayoro ti pinambire konɓbannda ti ni fuun ti ni. ⁶ Pa kona leele pe yaa kaa gbele ngbanga laga Ezhipiti tara ti lagapyew, male ki gbeere cenle ta fa pye laga gben, ta se si ka pye laga naa paa ti yen.

⁷ Een fo, wa Izirayeli woolo pe yeri, ali pyon nunɓba se ka weli lere na nakoma yaayogo na, jango yege jen ye yo Yawe Yɛnɛɛɛ li Ezhipiti tara fenne naa Izirayeli woolo pe jen ma pe wo pe yee ni.>

⁸ Pa kona ma legboolo mbele yeen, pe ni fuun pe yaa pan na korogo mbe kannguuro kan na jegele sogowo, mbaa na yenri la yuun fo: Ta kee mboro naa ma woolo pe ni. Ko punɓo na, pa mi yaa yiri mbe kari.»

A Moyisi wi si yiri wa Farawon wi tanla nanɓbanwa gboo ni ma kari.

⁹ A Yawe Yennɛle li sigi yo Moyisi wi kan naa fo: «Farawon wi se logo ye yeri, jango mbe ta mbe kafonngolo legere pye laga Ezhipiti tara.»

¹⁰ Moyisi naa Aron pāa ki kafonngolo ke ni fuun ke pye Farawon wi yegɛ sɔgɔwɔ. Eɛn fo, Yawe Yennɛle lāa Farawon wi kotogo ki ngban wi na, wii yenle mbe Izirayeli woolo pe yaga pe kari pe wɔ wa wi tara ti ni.

PAKI FETI KONGBANŊA WI PYEWE

12

12-13

Paki feti kala

¹ Kona, a Yawe Yennɛle li si para naa Moyisi naa Aron pe ni wa Ezhipiti tara, ma pe pye fo:

² «Ki yenge nga yɛɛn, ko ki yaa pye yele li lesaga. Ko ki yaa pye yele li yenge kongbanŋa ye kan.

³ Ye saga yo Izirayeli gbogolomɔ woolo pe ni fuun pe kan fo ki yenge nga yɛɛn, ki pilige ke wogo ki na, sege nunɔba nunɔba pyew nakoma go nunɔba nunɔba pyew ki woolo pe simbapolo yirifonɔ nakoma sikapolo yirifonɔ yigi pe yɛɛ kan.

⁴ Na go nga woolo si legɛ mbe pye pe mbe ya simbapolo yirifonɔ nunɔba ka mboo ko kasaga nunɔba, ki go woolo pe gbogolo go nga ki yen le pe tanla ki woolo pe ni, mbe yala leele pe yon ki ni. Ye simbapolo yirifonɔ wi yigi ye yala lere nunɔba nunɔba pyew wi mbe ya kara nda ka to ni.

⁵ Ye simbapolo yirifonho nakoma sikapolo yirifonho yigi na wi ta yele nungba, ma pye jeregisaga fu.

⁶ Yoo tege ye sa gbɔn fo yenje ki pilige ke ma yiri tijere wogo ki na. Ki pilige ki ni, yɔnlo ki tosanga ni, Izirayeli gbogolomo woolo pe ni fuun pe yaayoro nda pe wo ti konlogi.

⁷ Pe yaa ka kara ti ka yinre nda ni, pe yaayoro ti kasanwa pa le poo fafa ki yeyonro ti naayeri tire to naa kororo ti kanngara na tire ti na.

⁸ Ki yembine nungba li ni, ye kara ti fo tiyongo, yeri pinle yeri ka leve fu buru naa yaanga taanga ni.

⁹ Yaga ka kara ta ka mbapende nakoma mberi sogo tonmo ni mberi ka. Eɛn fo, ye ti ni fuun ti fo tiyongo, ti yinre, naa ti saanra konaa ti nawa yaara ti ni.

¹⁰ Yeri ka, yaga ka ta yaga ti wonlo ti yiri. Na ta ka si wonlo mbe yiri, ki goto pinliwe ni yeri sogo.

¹¹ Na ye kaa ti kaa sanga na ni, ye ye yariporo ti le, ye ye kurusijaraye pe popo ti na, ye ye sawira ti lele, ye gbɔtanganjala ke ni ye keɛ mbege naga fo ye gbegele mbaa kee, ye kara ti ka fyeloge na. Pa ye yaa Paki feti wi pye yeen mi na Yawe Yenjele na mege ni.

¹² «Ki yembine nungba li ni, mi yaa ka Ezhipiti tara ti yanriyanri mbe toro. Mi yaa ka pinambiile konɔbanmbala pe ni fuun pe gbo laga Ezhipiti tara ti ni, leele pe pinambiile konɔbanmbala poro naa yaayoro ti pinambire konɔbannda ti ni. Pa mi yaa kaga pye yeen mbe jologo wa Ezhipiti tara yarisunndo ti ni fuun ti na. Muwi mi yen

Yawe Yennεε le.

¹³ Kasanwa pi yaa ka pye ye go sigewe kacεn wa yinε nda ye yaa ka pye ti ni. Mi yaa kaa yan mbe toro mbe ye yaga. Kiga pye ma, na mi kaa joloƆo waa Ezhipiti tara woolo pe na sanga ņa ni, tifeleεε yama kpe se ye ta mbe ye gbo†.

¹⁴ «Yege pilige ki tεε yaa nawa tuun ki na sanga pyew, yege pye feti piligboƆo mbaa mi ņa Yawe Yennεε na gbogo, ki pye kondegeεε na li yen kosaga fu ye setirige piile pe kan.»

Feti ņa pe ma leve fu buru ka wi nɔƆo

¹⁵ Kona, a Yennεε li sho naa fo: «Ye yaa leve fu buru ka fo sa gbɔn piliye koloshyen. Mbege ε le ki piliye yi konɔbanņa ki na, leve si daga mbe yan wa ye yinε ti ni. Mbege ε pilige konɔbanņa ki na sa gbɔn pilige koloshyen wogo ki na, na lere wa ka buru ņa leve yen wi ni wa ka, wi daga poo wo laga Izirayeli woolo pe soƆowo.

¹⁶ Pilige konɔbanņa naa pilige koloshyen wogo ki na, ye yaa gbogolo mbe sheri, ye se ka tunņo ka kpe pye ki piliye yi ni, kaawo ye yaakara soƆolo tunņo ko.

¹⁷ «Ye yaa kaa leve fu buru feti wi piin mbaa nawa tuun fo ki pilige jate ņa ko mila ye yirige wa Ezhipiti tara. Yege pilige ki tεε ki ye yaa ki feti wi piin, ki pye kondegeεε na li yen kosaga fu yoro naa ye setirige piile mbele fuun pe yaa ka yiri ye puņo na ye kan.

† 12:13 12.1-13: Levi 23.5; Nombu 9.1-5; Dete 16.1-2

18 Yele li yenje kongbannga ki pilige ke ma yiri tijere wogo ki na, mbege le ki yonlokogo ki na, ye yaa la leve fu buru kaa fo sa gbɔn ki pilige nafa ma yiri nunnga wogo ki yonlokogo ki na.

19 Ki piliye kolshyen yi ni, leve si daga mbe yan wa ye yinre ti ni. Lere na fuun ka buru na leve yen wi ni wa ka, wi yen Izirayeli tara pyo o, wi yen nambannga o, wi daga poo wo wa Izirayeli gbogolomo woolo pe sogowo.

20 Yaga pye mbe cen laga o laga, ye se ka buru na leve yen wi ni wa kpe ka; en fo, yaa leve fu buru kaa†.»

Paki feti kongbannga wi pyewe

21 Kona, a Moyisi wi si Izirayeli lelele pe ni fuun pe yeri ma pe pye fo: «Ye kari ye sa simbapene yirifonmbolo nunnga nunnga nakoma sikapene yirifonmbolo nunnga nunnga yigi mbe yala sege nunnga nunnga pyew ki woolo pe ni, ye pe gbo ye pe pye saragaPaki feti wi na.

22 Ko pungo na, ye yizopi were ta kon, yaayogo nga ye gbo, yege kasanwa pi le leyaraga nga ni, yeri le wa ki kasanwa pi ni yeri tere yoo fa yeyongo ki naayeri tige konaa koro ki kanngara na tire shyen ti na. Ye ni, wa kpe ka ka wi yeyongo ki kaanla mbe yiri laga funwa na, fo sa gbɔn ki goto pinliwe ni.

23 Yawe Yenjele li yaa ka Ezhipiti tara ti yanriyanri mbe toro, mbe jologo wa leele pe na. Na liga ka kasanwa pi yan go nga yeyongo naayeri tige naa koro ki kanngara na tire shyen

† 12:20 12.14-20: Eki 23.15; 34.18; Levi 23.6-8; Nambu 28.17-25; Dete 16.3-8

ti na, li yaa ki yeyongo ki toro, li se ti jogowo pyefo† wi ye wa ye yinre ti ni mbe jogowo pye wa.

²⁴ Yoro naa ye setirige piile pe ni, ye yaa la tanri ki kakonndegengele ke na paa kondengele yen, na li yen kosaga fu.

²⁵ Na yaga ka sa ye wa tara nda Yawe Yenjele li yon folo le mbe kan ye yeri ti ni, yaa tanri ki ngasele li na.

²⁶ Na ye piile paga ka ye yewe mbe yo fo ki ngasele na li koro wo yen wiwiin?

²⁷ Ye pe yon sogo ye yo fo: <Saraga yi, nga we yen na woo Yawe Yenjele li mege ni Paki feti wi na. Sanga na ni woro Izirayeli woolo waa pye wa Ezhipiti tara, laa jologo wa Ezhipiti tara fenne pe na, en fo, laa we yinre ti toro, lii jologo wa we na, ma we yinre woolo pe sho.> »

Kona Izirayeli woolo pe si foli ma Yawe Yenjele li gbogo.

²⁸ Ko pungo na, nga fuun Yawe Yenjele laa yo Moyisi naa Aron pe kan, a Izirayeli woolo pe si kari ma saa ki pye.

Jologo ke wogo:

*Ezhipiti tara woolo
pe pinambiile kongbanmbala
pe gbokala*

²⁹ Ki pilige ki yinndege ki na, a Yawe Yenjele li si Ezhipiti tara fenne pe pinambiile

† **12:23 12:23:** Jogowo pyefo na wi senre ti yo, wo yen merenge wa, na wi maa jologo kagala ke waa leele mbele Yenjele li yaa jolo pe na; ye wele wa Zhen 19.13; 2 Sami 24.16; Ebu 11.28lara ti ni.

konḡbanmbala pe ni fuun pe gbo, maga le Farawon na wi yen ma cen wa wunluwo jongo ki na wi pinambyo konḡbanḡa wi na, fo ma saa ki wa kasopyo wi pinambyo konḡbanḡa wi na, ma pinle yaayoro ti pinambire konḡbannda ti ni†.

³⁰ Ki yembinε li ni, a Farawon naa wi legboolo konaa Ezhipiti tara fenne pe ni fuun pe si yiri. Gbeere la yiri ḡngbanga wa Ezhipiti tara ti lagapyew, katugu go ka sila koro ḡga lere sila ku wa ki ni.

³¹ Yinndεε ki na, a Farawon wi si Moyisi naa Aron pe yeri ma pe pye fo: «Ye yiri laga na tara, yaa kee yoro naa Izirayeli woolo sanmbala pe ni, ye sa Yawe Yenḡεle li gbogo, paa yeḡε ḡga na yeḡε yenri we.

³² Ye ye yaayoro ti ni fuun ti le, paa yeḡε ḡga yeḡε yo we; yaa kee ye yiri laga. Ye sa ye Yenḡεle li yenri li duwaw na na.»

³³ Ezhipiti tara fenne pa pye na Izirayeli woolo pe fyεεle pe yiri wa pe tara ti ni, katugu pa pye na pe yeε piin fo: «We ni fuun we yaa ku.»

³⁴ Ki kala na, Izirayeli woolo pa yiri na kee pe muwe mba pa gbon pi ni, mba leve sila ye pi ni. Pe maa pe muwe pi gboun yaara nda ni, pa ti fofo wa pe derigboro ti ni, mari taga pajoro na.

³⁵ Izirayeli woolo pa tanga ma yala ḡga Moyisi wila yo pe kan ki ni. Pa warifuwe yaara, naa te yaara, naa yariporo yenri Ezhipiti tara fenne pe yeri.

³⁶ Yawe Yenḡεle laa ti, a pe kala li Ezhipiti tara fenne pe ndanla, a pe yaara nda Izirayeli woolo

† 12:29 12.29: Eki 4.22-23

pàa yɛnri pe yeri ti kan pe yeri. Pa pàa ki pye yɛɛn ma Ezhipiti tara fɛnnɛ pe yaara ti koli ma kari ti ni†.

³⁷ Ko punɔgo na, a Izirayeli woolo pɛ si yiri wa Aramisesi ca, mɛɛ lɛ na kee wa Sukoti ca. Pàa pye na kee nambala waga cɛnɛmɛ kɔgɔloni (600 000) yɔn ko yeri, pe sila jɛɛlɛ naa piile poro jiri mbe pe pinlɛ wa.

³⁸ Cɛngɛlɛ kele yɛgɛ woolo la pinlɛ pe ni lɛgɛrɛ na kee. Yaayoro ngbeleye lɛgɛrɛ la pye Izirayeli woolo pe yeri, to tila pye nɛrɛ, naa simbaala konaa sikaala.

³⁹ Muwɛ mba pàa gbɔn ma yiri pi ni wa Ezhipiti tara, pàa pi wa wɔn; leve sila ye pi ni pi ta pi fɛ pi yiri; katugu pàa pe purɔ ma pe yirige wa Ezhipiti tara fyɛlɛgɛ na. Pe sila ta mbe kondangala yaakara le pe yɛɛ go na.

⁴⁰ Yɛgɛlɛ ngele Izirayeli woolo pàa pye wa Ezhipiti tara kàa pye yɛlɛ cɛnɛmɛ tijɛrɛ naa nafa ma yiri kɛ (430)†.

⁴¹ Ki yɛgɛlɛ cɛnɛmɛ tijɛrɛ naa nafa ma yiri kɛ (430) ke kɔsanga wi ni, Paki fɛti pilige ki na, a Yawe Yɛnnɛlɛ li woolo pɛ si yiri wa Ezhipiti tara, ma yala pe malingbɔɔnlo ngbeleye yi ni.

⁴² Ki kala na, ki pilige ki yembine li yaa tɛgɛ li yɛ Yawe Yɛnnɛlɛ li kan mbe pye fɛti piligbɔgɔ, katugu ki pilige ko làa tɛgɛ ki yɛ mali woolo pe yirige wa Ezhipiti tara ki yembine li ni. Izirayeli woolo poro naa pe setirige piile mbele fuun pe yaa ka yiri punɔgo na, pe daga mbege tɛgɛ ki yɛ

† 12:36 12.35-36: ɛki 3.21-22 † 12:40 12.40: Zhɛnɛ 15.13; Gala 3.17

fun, mbege pye feti piligbogo mbaa Yawe Yenɲele li gbogo.

*Kondeɣenɣele ngele kàa tɛɣe
Paki feti wi pyewe pi na*

⁴³ Kona, a Yawe Yenɲele li si Moyisi naa Aron pe pye fo: «Kondeɣenɣele ngele kè tɛɣe Paki feti wi na ke ngele: <Nambanna wa kpe si daga mbege yaakara ta ka.

⁴⁴ Kulo ɲa pè lo penjara ni, wi daga poo kenrekenre, ko punɣo na, wi mbe ya mbaa Paki feti yaakara ti kaa.

⁴⁵ Een fo, nambannjeen wo naa tunmbyee ɲa pe maa sara, wo wa si daga mbe ta ka.

⁴⁶ Ye yaa ka simbapolo yirifonɲo wi kara ti ka wa go nawa. Yaga ka yiri ta ni wa funwa na, yaga si ka yaayogo ki kajelege ka yaari†.

⁴⁷ Izirayeli gbogolomo woolo pe ni fuun pe yaa kaa Paki feti wi piin.

⁴⁸ Na nambanna wa ka pye mbe cen wa ye yeri mbaa ki jaa mbe Paki sherege feti wi pye mi ɲa Yawe Yenɲele na mege ni, ki daga poo go woolo nambala pe ni fuun pe kenrekenre. Ko punɣo na wi mbe ya mbe Paki feti wi pye paa Izirayeli tara piile pe yen. Lere o lere pe suu kenrekenre wo wa kpe si daga mbe Paki feti yaakara ta ka.»

⁴⁹ Yoro Izirayeli tara piile naa nambannjeenle mbele pe yen laga ye sogowa, lasiri konɔ nunɣba lo ye yaa la tanri li na.»

† 12:46 12:46: Nombu 9.12; Yuuro 34.21; Zhan 19.36

⁵⁰ A Izirayeli woolo pe ni fuun pè si tanga Yawe Yennɛɛ làa sɛnrɛ nda yo Moyisi naa Arɔn pe kan ti na.

⁵¹ Ki Paki pilige ki ni, ko Yawe Yennɛɛ làa Izirayeli woolo pe yirige wa Ezhipiti tara paa malingboɔnɔ yɛn.

13

*Kondeɣɛɣɛɣɛ Paki fɛti
wi wogo na konaa pinambiile
koŋbanmbala pe wogo na*

¹ Kona, a Yawe Yennɛɛ li si para Moyisi wi ni naa ma yo fɔ:

² «Ma Izirayeli woolo pe pinambiile koŋbanmbala pe ni fuun pe tɛɣɛ pe yɛ na kan, leele pe pinambiile koŋbanmbala poro naa yaayoro ti pinambire koŋbannda ti ni†; katugu pe yɛn na woolo.»

³ A Moyisi wì si leele pe pye naa fɔ: «Pilige nga Yawe Yennɛɛ li ye yirige ma ye wɔ wa Ezhipiti tara li yawa gbɔɔ pi ni, yaa nawa tuun ki na, ki tara nda yàa pye wa ti ni kulolo we. Ki fɛti pilige kiga gbɔn, yaga ka buru ka ɲa pè leve le wi ni.

⁴ Yarilire kɔn yɛɣɛ nga we yɛn yɛɛn, ki nala pilige nga koyi yàa yiri wa Ezhipiti tara.

⁵ Yawe Yennɛɛ làa wugu ye tɛɛye pe kan ma yo li yaa tara nda kan ye yeri, na yaga ka sa ye wa ti ni sanga ɲa ni, yaa ki fɛti ɲa wi piin ki yɛɣɛ ɲa ki ni. Ki tara to ti yɛn Kana tara fɛnnɛ, naa

† **13:2 13.2:** Pinambiile koŋbanmbala poro la daga mbe kan Yennɛɛ li yeri paa tunngo piin li kan; yaayoro ti pinambire koŋbannda to la daga mbaa woo saara li yeri (Luki 2.23).

Heti cɛnlɛ woolo, naa Amɔri cɛnlɛ woolo, naa Hɛvi cɛnlɛ woolo konaa Zhebusi cɛnlɛ woolo pe tara re, ti yɛn ma yin nɔnɔ naa sɛnrɛgɛ ni fɔ na fuun.

⁶ Piliye kɔlɔshyɛn ni, ye yaa la leve fu buru kaa. Ki pilige kɔlɔshyɛn wogo ki na, ye yaa fɛti pye Yawe Yɛnɲɛlɛ li mɛgɛ ni.

⁷ Leve fu buru ye yaa la kaa fɔ sa gbɔn piliye kɔlɔshyɛn. Buru ɲa pɛ gbɔn leve ni wa si daga mbe yan wa ye yinrɛ ti ni; leve si daga mbe yan wa ye tara ti ni fuun ti ni.

⁸ Ki pilige ki ni, ye fɛti wi kɔrɔ wi yo ye pinambiile pe kan, ye pe pye fɔ: «We yɛn na ki wogo ɲga ki ni fuun ki piin, mbaa nawa tuun ɲga Yawe Yɛnɲɛlɛ làa pye we kan ki na, sanga ɲa ni wàa yiri wa Ezhipiti tara we.»

⁹ Ki fɛti wi yaa pye paa tɛgɛrɛ yɛn wa ye keyɛn yi na, konaa mbe pye paa nandowo yaraga yɛn wa ye walegɛlɛ ke na, jango yaa para suyi Yawe Yɛnɲɛlɛ li lasiri sɛnrɛ ti na; katugu lo li ye yirige wa Ezhipiti tara ti ni li yawa pi ni.

¹⁰ Yaa tanri ki kondɛgɛlɛ li na yɛlɛ pyew, mbe yala wagati ɲa wì kɔn ma tɛgɛ ki wogo ki na wi ni.»

*Piile konɣbanmbala pàa pye
yarikanra Yawe Yɛnɲɛlɛ li yeri*

¹¹ Kona, a Moyisi wì sho naa fɔ: «Na Yawe Yɛnɲɛlɛ liga ka ye ye ni wa Kana tara ti ni, mberi kan ye yeri, paa yɛgɛ ɲga na làa wugu ye tɛlɛye poro naa ye kan,

¹² ye ye pinambiile koŋbanmbala pe ni fuun pe kan li yeri, konaa ye yaayoro ti pinambire koŋbannda pyew ti ni ti pye li woro†.

¹³ Sofilele poro na, ye yaa simbapene yirifonmbolo tege mbe pe go sho†; na ye si woro na jaa mbe pe go sho, ye pe yinre ti yaari pe ku. Een fo, ye leele pe pinambiile koŋbanmbala pe ni fuun pe go sho.

¹⁴ Na ye piile paga ka ye yewe mbe yo fo: <Nga yaa piin ko korō wo yen mele?> Pa kona ye pe yon sogo ye yo fo: <Yawe Yenjele làa we yirige ma we wo wa Ezipiti tara li yawa gbōō pi ni, to nda wàa pye wa ti ni kulolo.>

¹⁵ Naa Farawon wila pye na jege ma yo wi se we yaga waa kee, a Yawe Yenjele li si Ezipiti tara fenne pe pinambiile koŋbanmbala pe ni fuun pe gbo, ma pinle yaayoro ti pinambire koŋbannda ti ni. Ko kala na we yen na yaayoro ti pinambire koŋbannda ti woo saraga Yawe Yenjele li yeri, nee leele pe pinambiile koŋbanmbala poro go shoo.

¹⁶ Ki kapyege ki yaa pye paa kacen yen ye kan wa ye keyen yi na, mbe pye paa tegeye yen wa ye walegele ke na, mbaa ye nawa tuun ki na fo Yawe Yenjele làa we yirige ma we wo wa Ezipiti tara li yawa gbōō pi ni.> »

*Yenjele làa li woolo pe yege sin
wa pe kondangala li ni*

† **13:12 13.12:** Eki 34.19-20; Luki 2.23 † **13:13 13.13:** Paa daga mbe sofilele poro go sho, katugu pe sila pye kpoyi Yenjele kono li ni, mbe pye yaayoro nda pe mbaa ya saraga wo ti ni Yenjele yeri.

17 Naa Farawon wila kaa Izirayeli woolo pe yaga a pè kari, Yennɛɛ li sila ti pe toro wa konɔ na li maa kee wa Filisiti tara fenne pe tara lo ni†, ali mbege ta lo li yen ma were o; katugu Yennɛɛ làa yo fɔ: «Na leele paga sa malaga ta wa pe yegɛ, pa pe yinriwɛ mba pè yiri wa Ezhipiti tara, ki wogo ki yaa ye pe go na mbege kan pe songoro wa naa.»

18 Ki kala na Yennɛɛ làa ti a pè toro wa konɔ na li koolo koolo wa gbinri wi ni lo ni, ma kari wa Kogɔje yɛɛn wi yeri. Izirayeli woolo paa gbɛgɛɛ ma yiri wa Ezhipiti tara paa malingboonlo yen.

19 A Moyisi wì si Zhozufu wi kajeere ti ɛ mbe kari ti ni; katugu Zhozufu wila ki yo Izirayeli woolo sanmbala pe kan ma yo fɔ: «Ye wugu yanla kan fɔ ye yaa kanla kajeere ti ɛ mbe kari ti ni, katugu Yennɛɛ li yaa ye saga (mbe ye yirige laga ki tara nda ti ni)†.»

20 A Izirayeli woolo pè si yiri wa Sukoti ca ma saa pe paara yinɛ ti kan ma cen wa laga nga paa pye na yinri Etamu, wa gbinri wi konɔ na.

21 Yawe Yennɛɛ làa pye na pe yegɛ sinni, yonlo na, kambaaga titonlogo yerege ka ni, na konɔ li nari pe na; yembinɛ làa pye na pe yegɛ sinni kason titonlogo yerege ka ni, na yanwa yinrigi pe kan paa yaan, jango pe ya paa tanri yonlo naa yembinɛ.

22 Yonlo na, kambaaga titonlogo yerege kila pye leele pe yegɛ, yembinɛ kila pye kason

† 13:17 13:17: Konɔ na li maa kee wa Filisiti tara fenne pe tara, Ezhipiti tara fenne malingboonlo paa pye nali go singi. Na Izirayeli woolo paga li ɛ pe yaa sa malaga ta wa yegɛ. † 13:19 13:19: Zhɛɛ 50.25; Zhouzu 24.32

titonlogɔ yerege wa pe yege sanga pyew.

IZIRAYELI WOULO PAA KOGOJE YEEN WI KON MA YIRI

14

14.1-15.21

*Ezhipiti tara fenne paa taga
Izirayeli woolo pe na na pe puro*

¹ Kona, a Yawe Yenɲele li si para naa Moyisi wi ni ma yo fo:

² «Ki yo Izirayeli woolo pe kan, fo pe ke pe kari, pe sa paara yinre ti kankan pe cen wa Pi Ayiroti ca ki yesinme na, wa Migidoli ca konaa kogoje wi ni, ti sogowo pi ni. Pa ye yaa cen wa Baali Zefon laga ki yesinme na, wa kogoje yon ki na.

³ Kona Farawon wi yaa ki jate fo Izirayeli woolo pe pungo, ma ko wa gbinri wi ni.

⁴ Mi yaa Farawon wi kotogo ki ngban wi na, wi yaa yiri mbe taga ye na mbaa ye puro. Mi yaa wo naa wi malingboonlo pe tongo mbanla gbogowo pi naga ye na. Pa Ezhipiti tara fenne pe yaa ki jen mbe yo muwi mi yen Yawe Yenɲele le.»

A Izirayeli woolo pe si tanga ki senre ti na.

⁵ Naa paa ka saa ki yo Ezhipiti tara wunlunana Farawon wi kan ma yo fo: «Izirayeli woolo pe fe ma kari.» A wo naa wi legboolo pe ni, pe si pe jatere wi kannga Izirayeli woolo pe kanngolo ma sho fo: «Yingi kala we pye yeen? We Izirayeli woolo pe yaga pe kari, pe se kulowo tunndo pye we kan naa.»

⁶ Kì kaa pye ma, a Farawòn wì si ti a pòò malaga gbónwotoro wi pò shòn wa na, mæ le ma kari, wo naa wi malingbòónlò pe ni. ⁷ A wì suu malaga gbónwotoroye jembèlè jembèlè cènme kògòlòni (600) le ma kari, pe ni fuun nuṅgba nuṅgba, malingbòónlò taanrindaanri la pye wa pe ni. A Ezhìpiti tara malaga gbónwotoroye sanmbala pè si taga pe na.

⁸ A Yawe Yènnèlè lì si Farawòn wi kotogo ki ṅgban wi na, Ezhìpiti tara wunlunaṅa we. A wì si yiri ma taga Izirayeli woolo pe na, na pe puro. Ma sigi ta Izirayeli woolo pàa yiri ma kari pe yòlògò ki ni caw.

⁹ A Ezhìpiti tara malingbòónlò pe ni fuun, mbele pàa pye shòn lugufennè, naa mbele pàa pye malaga gbónwotoroye pe ni, naa Farawòn wi shònye pe ni, pè si taga Izirayeli woolo pe na, na pe puro, ma saa pe yigi wa Pi Ayiròti ca ki tanla, wa Baali Zefòn laga ki yèsinmè na, wa kògòje yòn ki na.

¹⁰ Naa Farawòn wìla kaa na yongò Izirayeli woolo pe ni, a pè si yègè yirige ma wele wa lege, mæ Ezhìpiti tara fennè pe yan pe taga pe na na pe puro; a pè si fyè fò jèngè, næ gbele na Yawe Yènnèlè li yinri li pe saga.

¹¹ A pè si Moyisi wi pye fò: «Fanra legere woro wa Ezhìpiti tara wi le? Yìngi na, a mà si pan we ni we pan we ku laga ki gbinri ṅa wi ni? Yìngi na, a mà si we yirige wa Ezhìpiti tara?»

¹² Ki wogo ṅga ko wàa yo ma kan ma we ta bere wa Ezhìpiti tara fò: «Ma we yaga yèw, we yaa la kulowo tunṅgo piin Ezhìpiti tara fennè pe kan. Ko mbònro we yeri we ku laga gbinri wi ni

ko na.> »

¹³ A Moyisi wì si pe pye fò: «Yaga ka fyε, ye yere laga nunḡba. Yawe Yεnḡεle li yaa ye sho yεge ḡga na nala, ye yaa ki yan. Ki Ezhipiti tara fenne mbele yaa yaan nala yεen, ye se ka pe yan naa fyew.

¹⁴ Yawe Yεnḡεle li yaa malaga ki gbɔn ye kan. Yoro wo na, ye yere yεw.»

*Yεnḡεle làa kɔḡje wi kɔn shyen,
a Izirayeli woolo pè toro*

¹⁵ Kona, a Yawe Yεnḡεle li si Moyisi wi pye naa fò: «Yinḡi na, ma nεε na yinri mbe ye saga? Ki yo Izirayeli woolo pe kan pe yiri paa kee.

¹⁶ Mboro wo na, ma kanḡgala li yirige, mɔɔ kεε ki sanga ma wa wa kɔḡje wi yeri, ma tɔnmɔ pi kɔn shyen. Pa Izirayeli woolo pe yaa tanga tawara na mbe kɔḡje wi kɔn mbe yiri.

¹⁷ Mi wo na, mi yaa Ezhipiti tara fenne pe kotogo ki ḡgban pe na, mbe ti pe ye wa kɔḡje wi ni ye punḡo na. Kona mi yaa Farawɔn wo naa wi malingbɔɔnlɔ pe ni fuun, naa malaga gbɔnwotoroye konaa wi shɔn lugufenne pe tεge mbanla gbɔḡwɔ pi naga.

¹⁸ Na mi ka Farawɔn wo naa wi malaga gbɔnwotoroye, konaa wi shɔn lugufenne pe tεge mbanla gbɔḡwɔ pi naga sanga ḡa ni, pa Ezhipiti tara fenne pe yaa ki jεn mbe yo muwi mi yεn Yawe Yεnḡεle le.»

¹⁹ Yεnḡεle li mεrege ḡa wila pye wa Izirayeli woolo pe yεge, na pe yεge sinni, a wì si toro wa pe punḡo na. Kambaaga titɔnlɔḡo yerege ḡga

kila pye wa pe yege, a kì si toro wa pe punjo na fun,

²⁰ mee pan ma yere Ezhipiti tara fenne censaga konaa Izirayeli woolo censaga ti sogowo pi ni. Ki kanngolo nungba la pye diwi pele kan, a ki sannga ko na yanwa yinrigi pele kan yembine li ni. Yembine li ni fuun li ni, censaga ka woolo si gbɔn ka woolo na.

²¹ A Moyisi wì suu kee ki sanga wa kogɔje wi go na. A Yawe Yennele li si ti a tifeɔngbogo kà yiri wa yonlo yirisaga yeri na gbɔn wa kogɔje wi ni ki yembine li ni fuun li ni, ma kogɔje tonmo pi wonrogo maa kon shyen, a lawaga yiri.

²² A Izirayeli woolo pè si ye wa kogɔje wi nandogomo, ma tanga tawara na, maa kon ma yiri. Tonmo pila kon ma gbogolo pi yee na paa mboro yen pe kalige kee naa pe kamenge kee ki na.

²³ A Ezhipiti tara fenne pè si taga pe na, na pe puro. Farawon wi shonye pe ni fuun, naa wi malaga gbɔnwotoroye konaa wi shon lugufenne pè si ye wa kogɔje wi nandogomo Izirayeli woolo pe korogo.

²⁴ Yinndogo yon ki na, ma Yawe Yennele li ta wa kason naa kambaaga titonlogo yerege ki ni, a li si Ezhipiti tara fenne pe malingbɔonlo ngebelege ki kala li gbɔn mali piri pe yeri.

²⁵ A li si ti a pe malaga gbɔnwotoroye pe ngeere ti wowo pe na, fo a pe fenge kì ngban. A Ezhipiti tara fenne pè sho fo: «Ye ti waa fee Izirayeli woolo pe yege, katugu Yawe Yennele li yen na malaga gbɔn we ni pe kan.»

²⁶ A Yawe Yennele li si Moyisi wi pye fo: «Ma

kεε ki sanga wa kōgōje wi go na, jan̄go tōnmō pi sōngōrō pi pan Ezhipiti tara fenne pe na, naa pe malaga gbōnwotoroye poro naa pe shōn lugufenne pe na, pi pe li.»

²⁷ A Moyisi wì suu kεε ki sanga wa kōgōje wi go na. Lalaaga ki na, a kōgōje tōnmō pì si sōngōrō wa pi yōnlō. Ezhipiti tara fenne pàa pye na fee tōnmō pi yege, mεε sun ma tere pi na wa pe yeε yege. A Yawe Yen̄jele li si pe jaanri wa kōgōje tōnmō pi ni.

²⁸ A tōnmō pì si sōngōrō ma pan Farawōn wi malaga gbōnwotoroye pe na, ma pe li ma pinle wi shōn lugufenne konaa wi malingbōonlō pe ni fuun pe ni; poro mbele pàa ye wa kōgōje wi ni Izirayeli woolo pe pūngo na, na pe puro. Ali lere nuᅅgba wo sila shō mbe to.

²⁹ Izirayeli woolo poro na, pàa tanga tawara na, ma kōgōje wi kōn ma yiri. Tōnmō pìla kōn ma gbogolo paa mboro yen pe kalige kεε naa pe kameᅅge kεε ki na.

³⁰ Ki pilige ki ni, Yawe Yen̄jele làa Izirayeli woolo pe shō Ezhipiti tara fenne pe kεε. Pàa Ezhipiti tara fenne pe gboolo pe yan pè toori wa kōgōje yōn ki na.

³¹ Yawe Yen̄jele làa yiri li fanᅅga ᅅga ni Ezhipiti tara fenne pe kōrōgō, Izirayeli woolo pàa ki yan. A pè si fyε li yege, mεε taga lo naa li tunmbyee Moyisi pe na.

15

*Yurugo ᅅga Moyisi wo
naa Izirayeli woolo*

pàa kɔ ma Yɛnɛle li sɔn

¹ Kona, a Moyisi naa Izirayeli woolo pe ni, pè sigi yurugo nga ki kɔ ma Yawe Yɛnɛle li gbɔɔ ma yo fɔ:

Ye ti mbe yurugo kɔ mbe Yawe Yɛnɛle li gbɔɔ, katugu lili gbɔɔwɔ pi naga.

Lì shɔnye poro naa pe lugufenne pe jaanri wa kɔɔje wi ni†.

² Yawe Yɛnɛle lo li yen na fannga ye, lo li yen na yurukɔɔ ki go ye.

Lo lilan shɔ.

Lo li yen na Yɛnɛle le, mi yaa li sɔn.

Lo li yen na tɛleye pe Yɛnɛle le, mi yaa li gbɔɔ.

³ Yawe Yɛnɛle li yen malaga gbɔnfɔ gbɔɔ.

Li mɛɛge koyi nga Yawe Yɛnɛle†.

⁴ Yawe Yɛnɛle li Farawɔn wi malaga gbɔn wotoroye, naa wi malingbɔɔnlo pe ni fuun pe jaanri wa kɔɔje wi ni.

Kɔɔje yɛɛn wì Farawɔn wi malingbɔɔnlo wɛlimbɛle pe li.

⁵ Tɔnmɔ mba pi maa yinrigi na tuun pì toro pe go na.

A pè tigi wa tɔnmɔ pi latijugo ki ni paa sinndɛɛge yɛn.

⁶ Yawe Yɛnɛle, yawa gbɔɔ yen ma ni!

Ma yawa gbɔɔ po pɔɔn juguye pe tongɔ Yawe Yɛnɛle.

⁷ Ma gbɔɔwɔ mba pì wɛ yaraga ki ni fuun ki na pi fannga na,

mòɔ juguye pe jaanri.

Mòɔ nanɔbanwa kala li wa pe na,

† 15:1 15.1: Naga 15.3 † 15:3 15.3: Yuuro 118.14; Eza 12.2

a li pe jɔɔ paa yege nga na kason ma yan waga sogo we.

⁸ Ma wɔnwɔn tifelege ki fannga na, tɔnmɔ pì gbogolo pi yeε na.

Tɔnmɔ mba pila fuun pì gbogolo pi yeε na paa mbogo yen.

Tɔnmɔ mba pila yinrigi na tuun pì liri wa kɔɔje wi nandogomɔ.

⁹ We juguye pàa pye na yuun fɔ:

«We yaa taga pe na la pe puro, sa pe yigi.

We yaa sa pe keε yaara ti koli mberi yeεε we yeε na.

We yaa we tokobiye pe kɔɔgi wa pe woforo ti ni mbe pe gbo.»

¹⁰ Eεn fɔ, mboro wo na Yawe Yenɲele, mɔɔ yɔn tifelege ki fe,

a kɔɔje wì pe li.

Pè tigi paa sunmu pyɔ yen wa tɔnɲgbɔɔ pi latijugo ki ni.

¹¹ Yawe Yenɲele, yarisunndo ti ni fuun ti ni, kikiin ki yen ma taanla ma ni?

Ambɔ wi yen paa mboro yen? Ma yen kpoyi ma yɔn fili.

Ki daga paa fyε ma yege konaa paa ma sɔnni, mboro ɲa ma maa kafɔnɲɔɔ piin we.

¹² Kapyege nuɲgba mà pye ma fannga ki ni,

a tara tì si we juguye pe tɔn.

¹³ Ma ndanlawa pi kala na,

a mà woro mbele ma woolo we go shɔ,

ma yawa pi fannga na,

a maa we yege sinni na kee we ni wa tara kpoyi nda ma yaa kan we yeri ti ni.

14 Cengele sanngala kège wogo ki logo, a kaa seri fyere ti kala na.

Fyere gboro Filisiti tara fenne pe yigi.

15 Edomu tara teele pe sunndo wi kon pe na.

Mowabu tara teele paa seri fyere ti kala na.

Kana tara fenne pe ni fuun pe kotogo la.

16 Jatere pirindorogo naa fyere gboro la pe yigi.

Ma fannga nga ma tɛge ma we saga ki pe yon ki ton pe na,

a pe pye paa sinndelege yen.

Woro mbele ma woolo, fo a we saa toro, Yawe Yenjele!

Woro mbele ma woolo, a ma we go sho, fo a we saa toro.

17 Ma yaa kari we ni sa we pye we cen wa ma yanwiga ki na,

wa censaga nga ma gbegele ma yee kan ki ni Yawe Yenjele,

fo wa ma laga kpoyi nga ma kan ki ni.

18 Yawe Yenjele li yen wunluwo, fo sanga pyew.

19 Farawon wi shonye, naa wi malaga gbɔnwotoroye konaa wi shon lugufenne paa ye wa kogje wi ni sanga na ni, Yawe Yenjele laa kogje tonmo pi songoro maa wa pe na, a pi pe li. Een fo, woro Izirayeli woolo, wa tanga tawara na ma kogje wi kon ma yiri.

20 Kona, a Aron wi njo Miriyamu na wila pye Yenjele yon senre yofa, wi si pimbile kpekpeleklepe la le nali gbɔon. A jele sanmbala pe ni fuun pe si pan pimbibile kele ni ma taga wi na, na ke gbɔon na yoo.

21 A Miriyamu wi si yurugo le, a Izirayeli woolo sanmbala pe nee ki shoo wi yon na fo:

Yaa yurugo koo Yawe Yenḡele li kan.

Lùu gbogwo pi naga.

Lì shonye poro naa pe lugufenne pe jaanri wa
kɔgɔje wi ni, a wì pe li.

**MBEGE LE WA KOGJE YEEN
WI NA MBE SA GBON
WA SINAYI YANWIGA KI NA
15.22-18.27**

Laga nga pàa pye na yinri

Mara ki tɔnmɔ pi senre

²² Ko pungo na, a Moyisi wì si ti a Izirayeli woolo pè yiri wa Kogje yeen wi tanla ma kari wa Shuri gbinri wi ni. Pàa tanga pe piliye taanri pe sila tɔnmɔ ta mbe wo.

²³ A pè si saa gbɔn wa laga nga pàa pye na yinri Mara. Tɔnmɔ mba pàa saa yan wa, pe sila ya mbe pa wo, katugu pìla pye ma sori. A pè sigi laga ki mɛge taga naga yinri Mara (ko koro wo ḡa sorowo).

²⁴ Kona, a leele pe nɛɛ kɔngɔri Moyisi wi na, na yuun fɔ: «Yingì we yaa wo?»

²⁵ A Moyisi wì si Yawe Yenḡele li yenri ḡbanga li pe saga. A lì si kanḡgekongɔ ka naga wi na, a wì sigi le maga wa wa tɔnmɔ pi ni; a tɔnmɔ pi si kanḡga ma tanla.

Yawe Yenḡele làa kondɛḡḡele naa kakɔndɛḡḡele kan Izirayeli woolo pe yeri wa ki laga ki na. Làa pe wa ma wele wa fun,

²⁶ mɛɛ pe pye fɔ: «Na ye kaa nuru jɛḡḡe mi ḡa Yawe Yenḡele, ye Yenḡele na yeri, mbaa ḡga ki yen ma sin ki piin na yeḡe na, na yaga nunḡbogolo jan mbaa na ḡgaseḡele ke nuru

konaa mbaa tanri na kondegeŋgele ke na, pa mi se ka yama mba mīla wa Ezhipiti tara fenne pe na pa wa ye na. Katugu muwi mi yen Yawe Yenŋele na li maa ye sagala.»

²⁷ Ko punŋo na, a Izirayeli woolo pè si kari ma saa gbɔn wa Elimu laga ki na. Puluyo ke ma yiri shyen la pye wa, konaa sengendire nafa taanri ma yiri ke ni. A pè si pe paara yinre ti kankan wa tɔnmɔ pi tanla ma cen le.

16

Siringbangala naa yaakara nda pe yinri manɛ ti senre

¹ Ko punŋo na, a Izirayeli gbogolomɔ woolo pe ni fuun pè si yiri wa Elimu laga ki ni; pe yiringɔɔ wa Ezhipiti tara, ki yenŋe shyen wogo ki pilige ke ma yiri kanŋurugo wogo ki na, a pè si gbɔn wa Sen gbinri wi ni, wo yen Elimu laga naa Sinayi yanwiga ti sɔgɔwɔ pi ni.

² A Izirayeli gbogolomɔ woolo pe ni fuun pè si kɔngɔri Moyisi naa Arɔn pe na wa gbinri wi ni;

³ mɛɛ pe pye fɔ: «Ndɛɛ ki pye Yawe Yenŋele làa ti, a wè ku wa Ezhipiti tara, sanga ŋa ni wàa pye na cɛen na kara cɔɔ ti mari, na kaa na tinni, ko jɛn na mbɔnrɔ we na! Ɛen fɔ, yè pan we ni laga ki gbinri ŋa wi ni, mbe pan mbe we ni fuun we kan we ku funŋo ki keɛ.»

⁴ A Yawe Yenŋele li si Moyisi wi pye naa fɔ: «Wele, mi yaa yaakara tirige ye kan mbe yiri wa yenŋele na. Pilige nunŋba nunŋba pyew, leele pe yaa yiri mbe sa nda ti yaa pe pilige nunŋba yaakara bɔ ti wulo. Pa mi yaa ye wa mbe wele

yεen, mbege jen na kaa pye ye yaa tanga na lasiri senre ti na nakoma ye se tanga ti na†.

⁵ Pilige kogoloni wogo ki na, yaakara nda ye yaa wulo mbe sogɔ, ti yaa pye pilige nunɔba woro nda ye ma wulo to tegesaga shyen.»

⁶ A Moyisi naa Arɔn pɛ si Izirayeli woolo pe ni fuun pe pye fɔ: «Nala yɔnlɔkɔgɔ nga ki ni, ye yaa ki jen mbe yo Yawe Yɛnɛɛ lo li ye yirige wa Ezhipiti tara.

⁷ Goto pinliwe ni, Yawe Yɛnɛɛ li yaa li gbɔgɔwɔ pi naga ye na; katugu kɔngɔrimɔ mba yaa kɔngɔri li na, lɔu logo. Eɛn fɔ, woro wo na, we woro yaraga ka yaa kɔngɔri we na.»

⁸ A Moyisi wì sho naa fɔ: «Yawe Yɛnɛɛ li yaa kara kan ye yeri, ye ka nala yɔnlɔkɔgɔ nga ki ni, goto pinliwe ni mbe yaakara kan ye yeri ye ka ye tin. Katugu kɔngɔrimɔ mba yè kɔngɔri li na, lɔu logo. Woro wo na, we woro yaraga ka, woro ma ye yɛn na kɔngɔri we na; eɛn fɔ, Yawe Yɛnɛɛ lo yaa kɔngɔri li na.»

⁹ A Moyisi wì si Arɔn wi pye fɔ: «Ki yo Izirayeli gbogolomɔ woolo pe ni fuun pe kan fɔ pe kari wa Yawe Yɛnɛɛ li yege sogɔwɔ, katugu li pe kɔngɔrimɔ mba pè kɔngɔri li na pi logo.»

¹⁰ Ma Arɔn wi ta wìla pye na para Izirayeli gbogolomɔ woolo pe ni, a pè si kannga ma wele wa gbinri keɛ ki yeri. Pe mbe ka wele, mɛɛ Yawe Yɛnɛɛ li gbɔgɔwɔ yanwa pi yan pùu yeɛ naga wa kambaaga ki ni.

¹¹ A Yawe Yɛnɛɛ li si para Moyisi wi ni naa ma yo fɔ:

† 16:4 16.4: Zhan 6.31

12 «Mì Izirayeli woolo pe kongorimo pi logo. Ki yo pe kan fɔ: <Nala yonlokɔɔŋ nga, sanni yembinɛ li sa wɔ, ye yaa kara ka, goto pinliwɛ ni fun, ye yaa yaakara ta mbe ka fɔ mbe tin. Kiga pye ma, pa ye yaa ki jɛn mbe yo muwi mi yɛn Yawe Yɛnɛlɛ, ye Yɛnɛlɛ le.> »

13 Ki yonlokɔɔŋ ki ni, a siringbangala si pan ma tigi wa paara yinɛ cɛnsaga ki ni maga tɔn. Ki goto pinliwɛ pi ni, a pɛ si yiri ma fɔɔngɔ ka yan kɪ wo ma paara yinɛ cɛnsaga ki maga.

14 Naa fɔɔngɔ kɪla kaa kɔn, pe mbe ka wele, mɛɛ yaara tunmɔɔɔɔ kpurukpuru ta yan tɪ koro wa tara ti na, wa gbinri wi ni. Tila pye paa tisaga sinnɔɔɛɛɛ yɛn, ma filige.

15 Naa Izirayeli woolo paa kaa ti yan, a pe nɛɛ pe yɛɛ yewe na yuun fɔ: «Yingi yaara ri nda to yɛɛn?» Katugu pe sila ti cɛnɛ li jɛn.

A Moyisi wɪ si pe pye fɔ: «Yaakara nda Yawe Yɛnɛlɛ li kan ye yeri yaa kaa, tori†.

16 Nga li yo ti wogo ki na ki nga: <Lere nunɔba nunɔba pyew, nda ti yaa wi pilige nunɔba yaakara bɔ, wi to wulo. Lere nunɔba wi wulo paa litiri tijɛɛ si yɛn†. Lere nunɔba nunɔba pyew wi yaa ti wulo mbe yala lere yɔn nga ki yɛn wa wi paraga go ki ni ko ni.> »

17 A Izirayeli woolo pɛ sigi pye ma. Pɛle la wulo lɛgɛɛ, a pɛle wulo jɛgɛɛ.

18 Ɛɛn fɔ, naa paa kaa nda paa wulo ti taanla Omeri wi ni, a pɛ sigi yan fɔ mbele paa

† 16:15 16:15: 1 Korɛn 10.3 † 16:16 16:16: Eburuye sɛnɛ ti ni taanlayaraga nga paa tɛgɛ na taanla ki ni laga ki laga nga ki ni paa pye naga yinri Omeri.

legere wulo, pe sila ta mbe toro; mbele paa jenri wulo, ka sila kon pe woro ti na. Pe ni fuun nungba nungba, paa ta ma yala pe pilige nungba nungba yaakara ti ni†.

¹⁹ A Moyisi wi si pe pye naa fo: «Lere kpe ka ka ta tēge ti wonlo ti yiri.»

²⁰ Εν fo, pele sila logo wi yeri. A pè si ta tēge fo ki goto. A fyenre si ye ti ni, a ti si jogo na lugo. Kona, a Moyisi wi si nawa nghan ki leele pe ni.

²¹ Maga le le kona, paa pye na mane wi wulo pinliwe pyew. Lere nungba nungba pyew, wi pilige nungba yaakara to wi ma wulo. Na yonlo kiga ka yiri la yaa, na wi koro wi ma yan.

²² Εν fo, pilige kogoloni wogo ki na, a leele pè si piliye shyen yaakara wulo. Lere nungba woro tila pye na kee litiri kolotaanri yeri. A Izirayeli gbogolomwo woolo teele pè si kari ma saa ki yo Moyisi wi kan.

²³ A wi si pe yon sogo ma yo fo: «Ijga Yawe Yenjele li yo koyi we. Goto wi yen cenpilige ye, cenpilige nga ki tēge ki ye Yawe Yenjele li kan. Ye yaa yaakara nda fo wa yira wi ni, yeri fo nala; ye yaa nda sogo, yeri sogo nala. Na yaga ka, nda fuun ka koro, yeri tēge goto†.»

²⁴ Paa sogo ma ka nda tila koro, a pè siri tēge ki goto woro, paa yege nga na Moyisi wila ki yo pe kan. Ti sila jogo mbaa lugo, fyenre sila si ye ti ni.

²⁵ Ki goto, a Moyisi wi si pe pye fo: «Yaakara nda yaa tēge, yeri ka nala; katugu nala wi yen

† 16:18 16:18: 2 Koren 8.15 † 16:23 16:23: Eki 20.8-11

cɛnpilige ye, nga kɪ tɛgɛ ki yɛ Yawe Yɛnɲɛlɛ li kan. Nala ye se sa manɛ wa yan wa.

²⁶ Yapelege ki ni, ye yaa ki yaakara ti wulo sa gbɔn pilige kɔgɔlɔni. Ɛɛn fɔ, pilige kɔlɔshyɛn wogo ko na, ko nga ki yɛn cɛnpilige ye, ye se ka ta ta wa.»

²⁷ Konaa ki ni fuun, pilige kɔlɔshyɛn wogo ki na, leele pɛle la yiri wa paara yinrɛ censaga ki ni, ma kari sa ta wulo, ɛɛn fɔ, pe sila yaraga ka kpɛ yan wa.

²⁸ Kona, a Yawe Yɛnɲɛlɛ li si Moyisi wi yewe naa fɔ: «Ye yaa koro mbaa jege mbe yo ye se tanga na ɲgasegele koro naa na kakɔndɛgɛɲɲɛlɛ ke na fɔ sa gbɔn wagati wi-wiin?

²⁹ Ye daga mbege jɛn fɔ mi ɲa Yawe Yɛnɲɛlɛ mi cɛnpilige ki kan ye yeri ma yo yaa cɛɛn ki ni, yaa wogo. Ko kala na pilige kɔgɔlɔni wogo ki ni, mi ma piliye shyɛn yaakara kan ye yeri. Pilige kɔlɔshyɛn wogo ki ni, lere nuɲgba nuɲgba pyew wi koro wa wi paraga go ki ni, wa kpɛ ka ka yiri wa wi censaga.»

³⁰ Kona, a leele pɛ si cɛn ma wogo pilige kɔlɔshyɛn wogo ki na.

³¹ A Izirayeli woolo pɛ sigi yaakara ti mɛgɛ taga nari yinri manɛ (ko koro wo yɛn yɲɲi yaraga ɲga). Manɛ wɪla pye ma filige paa koriyandiri yantiire pire yɛn. Wi tanwa pɪla pye paa wɔn ɲa pɛ sɛnrɛgɛ le wi ni wi yɛn†.

³² A Moyisi wɪ sho fɔ: «Sɛnrɛ nda Yawe Yɛnɲɛlɛ li yo ti nda fɔ: <Ye manɛ wa lɛ wɪla kee litiri tijɛrɛ yeri, yoo tɛgɛ ye setirige piile pe kan, janɲo ki

† 16:31 16:31: Nɔmbu 11.7-8

yaakara nda mila kaan yaa kaa laga gbinri wi ni, ye yiringolo wa Ezhipiti tara, pe kari yan peri jen.> »

³³ Kona, a Moyisi wì sigi yo ma Aron wi kan fo: «Cogo nga pe maa yaara teri ki ni, ka le ma mane wa le wa ki ni wila kee litiri tijere yeri, ko pungo na, ma saa tege wa Yawe Yenjele li yege sogowo, wi koro wa tegesaga ye setirige piile pe kan†.»

³⁴ A Aron wì si mane wa le cogo ka ni ma yala nga Yawe Yenjele laa yo Moyisi wi kan ki ni, mee saa cogo ki tege wa li yon finliwe senre kesu wi yege sogowo, mbaa pe nawa tuun.

³⁵ Izirayeli woolo paa mane wi ka fo ma saa gbɔn yele nafa shyen, fo leele yen ma cen tara nda ni ma saa ye ta ni, ko koro wo yen fo ma saa gbɔn wa Kana tara ti konlo li na†.

³⁶ Omeri yengele ke koro la pye taanlayaraga nga paa pye na taanla ki ni pilige pyew† ki yenle nungba.

17

*Tɔnmɔ mba pila janri
ma yiri wa walaga ki ni,
wa Erefidimu laga ki ni pi senre
(Nɔmbu 20.1-13)*

¹ Izirayeli gbogolomɔ woolo pe ni fuun paa yiri wa Sen gbinri wi ni ma kari. Paa pye na tanri na

† 16:33 16:33: Ebu 9.4 † 16:35 16:35: Zhouzu 5.12 † 16:36 16:36: Taanlayaraga nga paa pye na taanla ki ni pilige pyew laga ki laga nga ki ni paa pye naga yinri Eburuye senre ti ni efa, ki yenle nungba laa pye litiri nafa shyen.

ceencēen na kee ma yala Yawe Yenḡele li senyoro ti ni, fō ma saa gbōn wa Erefidimu laga ki na. A pè si pe paara yinre ti kankan ma cēn le. Leele pe sila tōnmō ta wa mbe wō.

² Kona, a leele pe nēē wiin Moyisi wi ni na yuun fō: «Tōnmō kan we yeri we wō!»

A Moyisi wì si pe yōn sogo ma yo fō: «Yinḡi na, a ye nēē wiin na ni? Yinḡi na, a ye nēē Yawe Yenḡele li waa na wele?»

³ Wōgō kila leele pe yigi fō jēḡḡe. A pe nēē kōḡōri Moyisi wi na, na yuun fō: «Yinḡi na, a mà si we yirige wa Ezhipiti tara mbe pan mbe we kan we ku lagame, woro naa we piile konaa we yaayoro ḡḡbeleye yi ni?»

⁴ A Moyisi wì si gbele ma Yawe Yenḡele li yenri li pe saga, ma yo fō: «Yinḡi mi yaa pye ki leele mbele pe kan? Kì koro naa jēnri, pe yaa na wa sinndēere ni mbanla gbo.»

⁵ A Yawe Yenḡele li si Moyisi wi yōn sogo ma yo fō: «Keli leele pe yeḡe. Ma Izirayeli lelelele pele wō pe pinle ma ni. Kanḡgala na màa tēḡe ma Nili gbaan wi gbōn li ni, mali le naa, maa kee.

⁶ Wele, mi yaa sa yere wa ma yeḡe Horebu yanwiga walaga ka go na. Ma saga walaga ki gbōn ma kanḡgala li ni, pa tōnmō yaa janri mbe yiri wa ki ni, leele pe yaa ta mbe wō.»

A Moyisi wì si tanga Yawe Yenḡele li senyoro ti na Izirayeli lelelele pe yeḡe na.

⁷ A pè sigi laga ki meḡe taga naga yinri Masa naa Meriba (ko kōrō wo ḡa malaga naa wamawelewe), katugu Izirayeli woolo pāa win Moyisi wi ni, konaa ma Yawe Yenḡele li wa ma

wele, ma yewe fɔ: «Yawe Yenɲele li yen laga we sɔgɔwɔ lee li woro laga we sɔgɔwɔ†?»

*Izirayeli woolo pàa malaga gbɔn
ma ya Amaleki setirige piile pe ni*

⁸ Ko punɲo na, a Amaleki setirige piile pè si pan ma to Izirayeli woolo pe na, ma malaga gbɔn pe ni wa Erefdimu.

⁹ A Moyisi wì sigi yo Zhouwe wi kan ma yo fɔ: «Nambala pele wɔ we ni, pe sa malaga gbɔn Amaleki setirige piile pe ni. Goto mi yaa sa yere wa tinndi wi go na Yenɲele li kanɲala li ni na kɛɛ.»

¹⁰ A Zhouwe wì si tanga ma yala Moyisi wi senɲe ti ni, mɛɛ kari ma saa malaga gbɔn Amaleki setirige piile pe ni. Ma si yala Moyisi, naa Arɔn konaa Huri poro la lugu ma kari wa tinndi wi go na.

¹¹ Na Moyisi wiga wi kɛɛ ki yirige wa naayeri†, Izirayeli woolo pe ma fanɲa ta malaga ki na; na wiga wi kɛɛ ki tirige tege ki kala na, Amaleki setirige piile pe ma fanɲa ta malaga ki na.

¹² Naa Moyisi wi keyen yila kaa te, a Arɔn naa Huri pè si sinndelege ka le maga tege wi tanla, a wì si cɛn ki na. A pè suu keyen yi tɔgotɔgo. Nunɲba la pye Moyisi wi kɛɛ ɲga na sanɲa wi yen wi kɛɛ ɲga na. A wi keyen yì si koro wa yirigesaga fɔ ma saa yɔnlɔ ki kɔ.

¹³ A Zhouwe wì si ya Amaleki setirige piile pe ni ma pe gbo tokobi ni.

† **17:7 17.1-7:** Nɔmbu 20.2-13 † **17:11 17.11:** Nga kì yo fɔ Moyisi wi maa kɛɛ ki yirige wa naayeri, ko ki naga ma yo wi ma Yenɲele li yeri li pe saga.

14 A Yawe Yenḡeḡe li si Moyisi wi pye fō: «Ki kagala ke yonlogō sēwe na ma ke tēge, janḡo paa nawa tuun ke na. Mēē ki yo Zhouwe wi kan fō mi yaa Amaleki setirige piile pe gbo mbe pe kō pew, fō lere wa se ka nawa to pe na laga tara ti na naa†.»

15 A Moyisi wì si saraga wōsaga kan wa ki laga ki ni, maga mēge taga naga yinri Adonayi Nisi (ko kōrō wo yen fō Yawe Yenḡeḡe li yen na dirapo).

16 Ko punḡo na, a wì sho naa fō: «Ki kaa pye Amaleki setirige piile pè pan ma to Yawe Yenḡeḡe li wunluwō pi na†, li yaa la wiin pe ni sanga pyew.»

18

Zheturo wila kari ma saa wi nafō Moyisi wi shari

1 Kajenḡe ḡga fuun Yenḡeḡe làa pye Moyisi wo naa Izirayeli woolo pe kan, poro mbele li woolo, Moyisi wi nafō lenaḡa Zheturo wila ki senre ti logo, wo ḡa wila pye Madiyan tara fenne saraga wōfō we; wila ki logo fun paa yeḡe ḡga na Yawe Yenḡeḡe làa pe yirige wa Ezhipiti tara.

† **17:14 17:14:** Ki kagala kè pye ma yon fili yeḡe ḡga na, yege wele wa Dete 25.17-19; 1 Sami 15.2-9lara ti ni. † **17:16 17:16:** Wunluwō mba pi senre ti yo, ti mbe ya logo fō Izirayeli woolo poro wele pe yen na piin, nakoma Yenḡeḡe lo jate lo Amaleki setirige piile paa to li na. Ki senre ti woro ma filige wa Yenḡeḡe senre sēwe ḡa Eburuye senre ni wi ni.

² Zheturo wila kari Moyisi wi jō Sefora wi ni wi kan†, wo ŋa Moyisi wila wi torogo wa wi to Zheturo wi yeri we.

³ Wila kari Sefora wi pinambiile shyen pe ni fun. Pàa pye na nunḡba yinri Gerishomu (ko kōrō wo ŋa nambannjēen wa ki laga ŋga ki ni); katugu wila pye na yuun fō: «Mi yen nambannjēen tateere ni†;»

⁴ nēē sanḡa wi yinri Eliyezeri, (ko kōrō wo ŋa na Yenḡeḡe lilan saga), katugu wila pye na yuun fō: «Na to wi Yenḡeḡe le, lilan saga mala sho Farawon wi tokobi wi kēē, wi silan gbo.»

⁵ Zheturo wila kari Moyisi wi jō Sefora wo naa wi pinambiile shyen pe ni wa Moyisi wi yeri, wa gbinri wi ni, wa laga ŋga wila wi paraga go ki kan ma cen, wa Yenḡeḡe li yanwiga ki tanla.

⁶ Wila ti a pè saa ki yo ma Moyisi wi kan fō: «Ma nafō Zheturo wi yen na paan mbōon shari wo naa ma jō naa ma pinambiile shyen pe ni.»

⁷ A Moyisi wì si yiri ma saa wi nafō wi fili, ma foli wi yeḡe sōḡowō maa gbōḡō, mēē keyen wa wi yōḡō maa shari. A pè si pe yeē yewe na kaa pye pe yen ḡgbaanla. Ko punḡo na, a pè si kari

† **18:2 18.2:** Wa Eki 4.24,26, Sefora wila pinle wi polo Moyisi wi ni ma kari wa Ezhipiti tara. Eēn fō, laga ki laga ŋga ki ni verise wi yen naga yuun ma yo Zheturo wila kari Sefora wi ni wi polo wi kan; ko pan ma, katugu ki yaa pye ndēē malaga ŋga Izirayeli woolo pàa gbōn Farawon wi ni ki wewe pi kala na, Moyisi wila wi jō wi songōrō, nakoma ki yaa pye ndēē naa pàa kaa ya Ezhipiti tara fenne pe ni ko Sefora wila songōrō sa yo wi to Zheturo wi kan. Pele ma yo ki yaa pye kendige kila ye wo naa wi polo pe sōḡowō, ko kì ti wila sōḡōrō. † **18:3 18.3:** Eki 2.21-22; Kapye 7.29

wa Moyisi wi paraga go ki ni.

⁸ Nga fuun Yawe Yenņele làa pye Farawon wo naa Ezhipiti tara fenne sanmbala pe na, ma Izirayeli woolo pe sho, a Moyisi wi si ki ni fuun ki yege yo wi nafa wi kan. Kangbangala ngele fuun kaa pe ta wa pe kondangala li ni, wila ke ni fuun ke yege yo wi kan fun, konaa paa yege nga na Yawe Yenņele làa pe sho we.

⁹ Kajenge nga fuun Yawe Yenņele làa pye ma Izirayeli woolo pe sho Ezhipiti tara fenne pe kee, kila Zheturo wi nawa pi yinņi wi na.

¹⁰ A Zheturo wi sho naa fa: «Sonmo yen Yawe Yenņele li woo, lo na li ye sho Ezhipiti tara fenne poro naa Farawon wi ni pe kee. Li ye sho Ezhipiti tara fenne pe kulowo pi ni.

¹¹ Koni miņi jen ma yo li gbogo ma we yarisunndo ti ni fuun ti na; katugu ligi wogo ki pye maga naga, ma sigi ta Ezhipiti tara fenne paa pye na Izirayeli woolo pe jolo ndee pe yaa pe gbo.»

¹² A Moyisi wi nafa Zheturo wi si saraga sogowogo naa nayinme saara wo Yenņele li yeri. A Aron wo naa Izirayeli leleele pe ni fuun pe si saa pinle ma saraga yaakara ti ka Moyisi wi nafa Zheturo wi ni, Yenņele li yege na.

*Moyisi wila leele pele wo
pe pye Izirayeli woolo
pe kagala yege wafenne
(Dete 1.9-18)*

¹³ Ki goto, a Moyisi wi si cen mbaa leele pe kagala ke yege woo. Leele paa cen Moyisi wi yege

sogowo, maga le pinliwe pi ni fo ma saa gbɔn yɔnlɔkɔgo ki na.

¹⁴ Nga fuun Moyisi wila pye na piin leele pe kan, wi nafa Zheturo wila ki yan. A wi si Moyisi wi pye fo: «Yingi na, ma nee leele pe kagala ke yege woo ki pyelomɔ mba pi na? Yingi na, a ma si cen ma ye mbaa kagala ke yege woo, a leele pe si cen ma yege sogowo, maga le pinliwe pi ni fo ma pan ma gbɔn yɔnlɔkɔgo nga, ma ta ma pe kagala ke yege wo?»

¹⁵ A Moyisi wi suu nafa wi yɔn sogo ma yo fo: «Leele paa paan na korogo, mbe Yenhele li yewe, mbeli nandanwa kala li jen wa pe kagala ke yegewomɔ pi ni.

¹⁶ Na kala la ka ye pe sogowo, pe ma pan na korogo, mi ma ki kala li yege wo pe kan. Mi ma Yenhele li kondengenhele koro naa li lasiri senre ti naga pe na.»

¹⁷ A Moyisi wi nafa wi suu pye fo: «Ma yen naga piin yege nga na, kii yɔn.

¹⁸ Ma yaa ka ma ye te, mbe leele mbele paa paan ma korogo pe te fun; katugu ki tunngo nga ki we ma fannga ki na, ma se ya mbege pye mbege yɔn fili ma nungba.

¹⁹ Koni senre nda mi yaa ma yeri, ti logo na yeri. Yenhele li pye ma sagofo. Ma tunngo koyi nga mbe pye wa leele pe yɔnlo Yenhele li yege sogowo, mbaa pe kagala ke yege yuun li kan.

²⁰ Ma daga mbe Yenhele li kondengenhele naa li lasiri senre ti naga pe na, mbe pe naga kono na pe daga la tanri li ni, konaa kagala ngele pe daga la piin ke ni.

21 Koni, nambala pele wō leele pe ni fuun pe sōgōwō, mbele pe yen tijinliwē fenne, na fyē Yenhele li yege, na tanri kaselege ki na, ma pye leele mbele pe se ya pe yōn tōn yarikanga ni; ma pe tēge teelee leele pe go na, pe pye teelee lere waga kelengele (1 000) go na, naa lere cenme cenme go na, naa lere nafa shyen ma yiri ke ke go na, konaa leele ke ke go na.

22 Poro pe yaa la leele pe kagala ke yege woo pilige pyew. Paa paan kagbōgōlō koro ni ma kōrōgō, maa ke yege woo. Een fō, poro jate, paa kagala jēgele jēgele koro yege woo. Pa ma yaa ma tunngo ki tifaga ma yeē na yeēn, katugu pe yaa lōn sari ki na.

23 Na maga ki pye paa yege nga na mi yen nōō yerēgi, Yenhele laa ma yege sinni, pa ma yaa ya ma tunngo ki ni. Pa ki leele mbele pe ni fuun pe yaa sōngōrō yeyinngē na wa pe yirisaga.»

24 A Moyisi wì si tanga senre nda wi nafō wila wi yeri ti na, mee kagala ngele fuun wila yo wi kan ke pye.

25 A Moyisi wì si nambala tijinliwē fenne pele wō wa Izirayeli woolo pe ni fuun pe sōgōwō, ma pe tēge teelee lere waga kelengele (1 000) go na, naa leele cenme cenme go na, naa leele nafa shyen ma yiri ke ke go na konaa leele ke ke go na.

26 Poro paa pye na leele pe kagala ke yege woo pilige pyew. Paa pye na paan kangbangala koro ni Moyisi wi kōrōgō, neē kagala jēgele jēgele koro yege woo pe ye.

27 A Moyisi wì suu nafō wi yaga wila kee. A Zheturo wì si sōngōrō ma kari wi tara.

YENŊELE LAA YON FINLIWE LE IZIRAYELI WOULO PE NI

19

19-24

*Izirayeli woolo paa kari
ma saa gbɔn
wa Sinayi yanwiga ki na*

¹ Izirayeli woolo pe yiringolo wa Ezhipiti tara, ki yenje taanri wogo, ki pilige kongbannga ki na, a pe si gbɔn wa Sinayigbinri wi ni.

² Paa yiri wa Erefidimu laga ki ni, ma saa gbɔn wa Sinayi gbinri wi ni, mee pe paara yinre ti kankan ma cen wa Sinayi yanwiga† ki tanla.

³ A Moyisi wi si lugu ma kari wa Yenŋele li yeri wa yanwiga ki go na.

A Yawe Yenŋele li si koro wa yanwiga ki na ma Moyisi wi yeri maa pye fo: «Senre nda ma yaa yo Zhakobu setirige piile pe kan, poro mbele pe yen Izirayeli woolo wele, ti nda:

⁴ «Mì Ezhipiti tara fenne pe jolo yege nga na, yoro jate yege yan; mì ye le ma pan ye ni lagame paa yon ma kaa wi piile le wi kanwira ti na yege nga na, yege yan fun.

⁵ Koni, na yaga la nuru na yeri, mbanla yon finliwe pi yigi, pa ye yaa pye na woolo mbele pe kala li yen ma gbogo na yeri cengele sanngala ke ni fuun ke sogowo. Ali mbege ta tara ti ni fuun ti yen na woro o†.

† **19:2 19:2:** Horebu yanwiga ko nungba ko pe maa yinri Sinayi (Eki 3.1). † **19:5 19:5:** Dete 4.20; 7.6; 14.2; 26.18; Tite 2.14

⁶ Ɛɛn fɔ, yoro wo na, ye yaa pye wunluwo mba pi yen saraga wɔfenne woo na kan, mbe pye cenle na li yen kpoyi†. Senre nda ma yaa yo Izirayeli woolo pe kan tori yeen.> »

⁷ A Moyisi wì si songoro ma kari wa paara yinre censaga ki ni, mee Izirayeli lelele pe yeri, ma senre nda fuun Yawe Yenɲele làa yo wi kan ti yo pe kan.

⁸ Kona, a leele pe ni fuun pè si yon wa nunɓa ma yo fɔ: «Ŋga fuun Yawe Yenɲele li yo, we yaa la ki ni fuun ki piin.»

A Moyisi wì si saa senre nda leele pàa yo ti yo Yawe Yenɲele li kan.

⁹ A li si Moyisi wi pye fɔ: «Wele, mi yaa na yee naga ma na kambaaga wogo ka ni, mbe para ma ni leele pe ta pege logo, jango pe taga ma na sanga pyew.»

A Moyisi wì si leele pe senyoro ti yo Yawe Yenɲele li kan.

*Kapyege nga kila pye
ma leele pe pye kpoyi
Yenɲele yegɛ na*

¹⁰ Kona, a Yawe Yenɲele li si Moyisi wi pye naa fɔ: «Songoro wa leele pe tanla, ma sa pe pye fɔ pe pe yee pye kpoyi, nala naa goto. Pe pe yariporo ti jogo fun.

¹¹ Pe pe yee gbegɛle paa pilige taanri wogo ki singi, katugu ki pilige kiga gbɔn, mi yaa tigi wa Sinayi yanwiga ki go na leele pe ni fuun pe yegɛ na.

† 19:6 19.6: Dete 4.20; 7.6; 14.2; 26.18; Tite 2.14; Naga 1.6; 5.10; 1 Pye 2.9

¹² Ma kɔnlo gbɔn pe kan, ma yanwiga ki maga. Mɛɛ pe yeri fɔ pe pe yɛɛ yingiwɛ jɛn, paga ka lugu wa yanwiga ki na, paga si ka fulo wa ki tanla yɛɛ, yaraga yɛnwege ŋga fuun ka jiri ki na, ki daga pe ko gbo.

¹³ Na lere wa ka ki ŋgasele na li jɔgɔ, pe se ka jiri wi na. Ɛɛn fɔ, ki daga poo wa sinndɛɛɛ ni poo gbo, nakoma poo wɔn wangala ni poo gbo. Na kiga pye yaayogo yi nakoma sɛnwee wi, yaga kaa yaga yinwege na†. Na paga ka simbapɔlo yɛnrɛgɛ ki win sanga ŋa ni, ko ye pele mbe ya lugu wa yanwiga ki na†.»

¹⁴ A Moyisi wì si yiri wa yanwiga ki na ma tigi ma kari leele pe kɔrɔgɔ, mɛɛ ti a pè pe yɛɛ pye kpoyi, konaa ma pe yaripɔrɔ ti jogo.

¹⁵ Ko punɔgo na, a wì si pe pye fɔ: «Ye ye yɛɛ gbɛgɛɛ yaa pilige taanri wogo ki singi. Ye ye yɛɛ yingiwɛ jɛn, wa ka ka jɛɛɛ kala pye.»

Yawe Yɛnɲɛɛ làa tigi wa Sinayi yanwiga ki na

¹⁶ Pilige taanri wogo ki lalaaga ki na, yɛnɲɛɛ gbaanra naa yɛnɲɛɛ yɛngɛɛmɛ la pye na piin wa yanwiga ki na. A kambaaga wɔgɔ kà si yanwiga ki tɔn. A pè mbanlaga ka magala logo lì yiri ŋgbanga fɔ jɛŋgɛ. A leele pe ni fuun pè si fyɛ nɛɛ seri wa paara yinre censaga ki ni†.

† **19:13 19:13:** Aron naa wi pinambiile shyen konaa Izirayeli woolo teelee nafa taanri ma yiri ke poro pe mbaa ya lugu wa yanwiga ki na (Ɛki 24.1,9-10). † **19:13 19.12-13:** Ebu 12.18-20

† **19:16 19.16:** Naga 4.5

17 A Moyisi wì si ti a leele pè yiri wa paara yinre censaga ki ni, mbe fulo wa Yenḡeḡe li tanla. A pè si saa yere wa yanwiga ki nḡḡo.

18 Wirige kila Sinayi yanwiga ki tḡn lagapyew, katugu Yawe Yenḡeḡe làa tigi wa ki na, wa kason ki nandogomḡ. Wirige kila pye na yinrigi wa ki na paa kason gbḡḡo wirige yen. A yanwiga ki ni fuun kì si yeḡe ḡgbanga†.

19 Mbanlaga ki magala làa pye na yinrigi ḡgbanga na seregi. Moyisi wila pye na para, a Yenḡeḡe laa wi yḡn sogo magala gbḡḡo ni.

20 Yawe Yenḡeḡe làa tigi wa Sinayi yanwiga ki go na, mḡe Moyisi wi yeri. A Moyisi wì si lugu wa ki na naa, ma kari li kḡrḡḡo.

21 A Yawe Yenḡeḡe lḡ si Moyisi wi pye naa fḡ: «Tigi ma sa leele pe yeri ma pe pye fḡ paga ka fyḡeḡe mbe pan laga mi ḡa Yawe Yenḡeḡe na yeri, mbanla wele. Na ko ka pye, pa pe ḡgere yaa ku.

22 Ali saraga wḡfenne, poro mbele pe maa fulo na tanla, pe daga mbe pe yeḡe pye kpoyi, janḡo mi ka ka pele gbo pe ni.»

23 A Moyisi wì si Yawe Yenḡeḡe li yḡn sogo ma yo fḡ: «Leele pe se ya lugu wa Sinayi yanwiga ki na, katugu mboro jate, mḡga yo maga ḡgban we ni fḡ we konlḡ gbḡn, we yanwiga ki maga, mbe ti ki pye kpoyi.»

24 Kona, a Yawe Yenḡeḡe lḡ si Moyisi wi pye naa fḡ: «Songḡrḡ ma kari wa paara yinre censaga ki ni. Ko puḡḡo na mboro naa Arḡn wi ni, ye pinḡe ye lugu ye pan laga. Eḡn fḡ, saraga wḡfenne poro naa leele sanmbala pe ni, paga ka fyḡeḡe

† 19:18 19.16-18: Dete 4.11-12

mbe lugu mbe pan laga na kƆrƆƆ, janƆo mi ka ka pe gbo.»

²⁵ A Moyisi wì si tigi ma songƆrƆ wa leele pe yeri, ma saa ŋa Yawe Yenŋele làa yo wi kan ki yeƆe yo pe kan.

20

*Ngasegele ke ŋele
Yenŋele làa kan
(Dete 5.1-21)*

¹ Kona, a Yenŋele lì sigi senre nda ti ni fuun ti yo fƆ:

² Muwi mi yen Yawe Yenŋele, ma Yenŋele le; muwi mƆƆ yirige wa Ezhipiti tara, to nda màa pye wa ti ni kulo we.

³ «Mee daga mbe yarisunndo ta yeƆe gbƆƆ mi punƆo na.

⁴ «Maga ka yarisunŋo ka te ma yeƆe kan. Maga si ka yaraga ka yanlee gbegele ma yeƆe kan ki yiri yaara nda wa naayeri, wa yenŋele na ka kƆrƆƆ, nakoma nda laga tara na ka kƆrƆƆ, nakosima nda wa tonmƆ pi ni, wa tara ti nƆƆ ka kƆrƆƆ.

⁵ Maga ka fƆli ki yarisunndo ti yeƆe sƆƆwƆ, maga si kari gbƆƆ; katugu mi ŋa Yawe Yenŋele, ma Yenŋele le, mi yen Yenŋele na laa li yenjƆ wi yaga. Teele mbele mi yen ma pe mben, mi ma pe kapege ki fƆƆƆ ton pe piile pe na fƆ sa gbon pe setirige piile yirisaga taanri wogo naa tijere wogo ki na†.

† 20:5 20.4-5: Eki 34.17; Levi 19.4; 26.1; Dete 4.15-18; 27.15

6 Eɛn fɔ, mbele mi yen ma pe ndanla, a paa tanri na ngasegele ke na, mi maa kajeŋge piin pe setirige piile pe yirisaga legerɛ woolo kan†.

7 «Maga kaa Yawe Yenɲele li mege ki yinri jaga jaga†, katugu lere ɲa wi maa mi ɲa Yawe Yenɲele na mege ki yinri jaga jaga, mi se kaa yaga mbajolɔwɔ.

8 «Maa nawa tuun cɛnpilige ki na, maga tɛge ki ye na kan†.

9 Ma yaa la tunɲgo piin piliye kɔgɔloni ni, mbaa tunndo nda fuun ma yaa la piin ti piin.

10 Eɛn fɔ, pilige kɔlɔshyen wogo ko ki yen cɛnpilige ye, ma tɛge ki ye mi ɲa Yawe Yenɲele, ma Yenɲele le, na kan. Mboro naa ma pinambyɔ, naa ma sumborombyɔ, naa ma kulonɲa, naa ma kulojɔ, naa ma yaayoro konaa nambanɲa ɲa wi yen wa ma yeri, wa kpe ka ka tunɲgo pye ye ni ki pilige ki ni†.

11 Katugu mi ɲa Yawe Yenɲele, mɪ naayeri, naa tara, naa kɔgɔje konaa yaara nda fuun ti yen wa ti ni ti da piliye kɔgɔloni ni. Pilige kɔlɔshyen wogo ki na, a mɪ si wogo. Ko kala na mi ɲa Yawe Yenɲele, mɪ duwaw cɛnpilige ki na, maga tɛge ki ye na yeɛ kan†.

12 «Ta ma to naa ma nɔ pe gbogo, janɲo Yawe Yenɲele, ma Yenɲele li yen na tara nda kaan ma

† **20:6 20.5-6:** Eki 34.6-7; Nɔmbu 14.18; Dete 7.9-10 † **20:7 20.7:** Mbaa Yenɲele li mege ki yinri jaga jaga ko kɔrɔ wo yen mbaa Yenɲele li mege ki yinri la leele fanla (Levi 19.12). † **20:8 20.8:** Eki 16.23-30; 31.12-14 † **20:10 20.9-10:** Eki 23.12; 31.15; 34.21; 35.2; Levi 23.3 † **20:11 20.11:** Zhene 2.1-3; Eki 31.17

yeri, ma yinwetɔnlɔgɔ ta wa ti ni†.

13 «Maga ka lere gbo†.

14 «Maga ka jataga pye†.

15 «Maga ka yu†.

16 «Maga ka yagbolo sɛɛya yo mbe taga ma lewee yenle na†.

17 «Ma yege ka ka yiri ma lewee yenle wa go na. Ma yege ka ka yiri ma lewee yenle wa jo na, nakoma wi kulonaɲa, nakoma wi kulojo, nakoma wi nege, nakoma wi sofile, nakoma wi keɛ yaraga ka kpe na†.»

18 Izirayeli woolo pe ni fuun paa pye na yenɲele gbaanra naa mbanlaga magala li nuru, na yenɲele yengɛleme po naa wirige ɲga kila yanwiga ki tɔn ti yaan. Naa paa kaa ki yan ma, a pɛ si yere wa lege.

19 A pɛ si Moyisi wi pye fɔ: «Mboro jate mbaa para we ni ma ye, we yaa la nuru ma yeri; ɛɛn fɔ, Yenɲele lo jate, lo ka kaa para we ni li ye, jango waga ka ku.»

20 A Moyisi wɛ si pe yɔn sogo ma yo fɔ: «Yaga ka fyɛ. Na yege yan Yenɲele li pan yeɛn, li pan mbe ye wa mbe wele, mbe ti yaa fyɛ li yege, jango yaga ka kapege pye li yege na†.»

† **20:12 20:12:** Dete 27.16; Mati 15.4; 19.19; Maki 7.10; 10.19; Luki 18.20; Efɛ 6.2-3 † **20:13 20:13:** Zhɛnɛ 9.6; Levi 24.17; Mati 5.21; 19.18; Maki 10.19; Luki 18.20; Ɔromu 13.9; Zhaki 2.11 † **20:14 20:14:** Levi 20.10; Mati 5.27; 19.18; Maki 10.19; Luki 18.20; Ɔromu 13.9; Zhaki 2.11 † **20:15 20:15:** Levi 19.11; Mati 19.18; Maki 10.19; Luki 18.20; Ɔromu 13.9 † **20:16 20:16:** Ɛki 23.1; Mati 19.18; Maki 10.19; Luki 18.20 † **20:17 20:17:** Ɔromu 7.7; 13.9 † **20:20 20:18-20:** Ebu 12.18-19

²¹ Kona, a leele pè si koro wa lege. Yennɛle làa pye kambaaga nga ni, a Moyisi wo si fulo wa ki tanla.

*Ngasele na làa tɛgɛ
Yennɛle li saara wɔsara
wogo ki na*

²² Kona, a Yawe Yennɛle li si Moyisi wi pye fo: «Ki senre nda ti yo Izirayeli woolo pe kan fo: «Yoro jate yège yan paa yegɛ nga na mi koro wa naayeri, wa yennɛle na ma para ye ni.

²³ Yaga ka yarisunngo ka kpɛ gbegele ye yɛɛ kan warifuwe ni, nakoma tɛ ni mbaa ki gbogo paa na yɛn.

²⁴ Ye saraga wɔsaga ka kan na kan joro ni, yaa ye saara sogoworo, naa ye nayinmɛ saara, naa ye sikaala naa simbaala, konaa ye nɛrɛ ti woo saara na yeri wa ki na. Na mi ka ti yanla gbogo laga o laga nga na†, mi yaa pan mbe duwaw ye na.

²⁵ Na yaga saraga wɔsaga ka kan na kan sinndɛɛrɛ ni, yaga kaga kan sinndɛɛrɛ nda pè tɛ to ta ni. Katugu na yaga ti tɛ tunngo pyeyaraga ni, ye yaa ti tɛgɛ fyongɔ ni na yegɛ na†,

²⁶ Yaga kanla saraga wɔsaga ki kan mbege yagara, mbe lugusaga gbegele ki na, jango mbele pe yaa la nuru ki na mbaa saara ti woo, leele paga kaa pe fɛrɛ lara ti yaan.> »

21

*Eburuye mbele ka ye kulowo ni
ngasegele ngele*

† 20:24 20:24: Dete 12.5,11,14,18,21 † 20:25 20:25: Dete 27.5-7; Zhozu 8.31

kè tɛgɛ pɛ wogo na

¹ Kona, a Yawe Yennɛlɛ lɛ si Moyisi wi pye naa fɔ: «Kakɔnnɔɔɛɛɛɛ keke nɛɛɛ, ma ke yɛɛɛ yo Izirayɛli woolo pɛ kan.

² Ye ni, na wa ka wi Eburuye yɛnlɛ wa lɔ kulo, wi yaa tunɛgo pye wi tafɔ wi kan sa gbɔn yɛlɛ kɔgɔlɔni. Yɛlɛ kolɔshyɛn wolo li na, wi yaa wɔ wa kulowo pi ni mbe kari yɛyinnɛɛ na, wi se yaraga ka kpɛ sara.

³ Na kaa pye wɛla ye wa kulowo pi ni ma yeri, jɛlɛ sila pye wi yeri, wi yaa ka wɔ mbe kari wi nunɛɛba. Na kaa pye wɛla jɛlɛ pɔri, wi yaa kari wi jɔ wi ni.

⁴ Na kaa pye wi tafɔ wo wɛu kan jɛlɛ, a wɛ si pinambiile nakoma sumborombiile se wi na, jɛlɛ wo naa piile pɛ ni poro yaa koro wi tafɔ wi kan; wo nunɛɛba wi yaa wɔ mbe kari.

⁵ Ɛɛn fɔ, na naɲa wiga sho fɔ: Na tafɔ, na jɔ nakoma na piile pɛnla ndanla, ki kala na mi woro na jaa mbe wɔ wa kulowo pi ni,

⁶ wi tafɔ wi yaa Yennɛlɛ li pye wi sɛrɛfɔ, mbe si sa kulonɲa wi yerege mboo mara go ki kɔrɔ ki na, nakoma wa yeyɔngɔ tige ki na mboo nunɛɛbolo li furu wanla ni le ki laga ki na†. Kona naɲa wi yaa pye wi tafɔ wi kulo fɔ sanga pyew†.

⁷ «Na naɲa wa kaa sumborombyɔ pɛrɛ kulo, wi se ka wɔ wa kulowo pi ni paa yɛɛɛ nɛɛ na kulonɲa ma wɔ wa kulowo pi ni.

† **21:6 21.6:** Mbe kulonɲa wi nunɛɛbolo li furu ko la pye naga nari fɔ kulo wi yaa la tunɛgo piin wi tafɔ wi kan suyi, mbaa nuru wi yeri, mbe go sogo mboo kan. Kɛla pye ki nunɛɛbolo furuwɔn pɛ maa pye kiti kɔnfennɛ pɛ yɛɛɛ na (Ɛki 22.7-8). † **21:6 21.2-6:** Levi 25.39-46

⁸ Na kaa pye ki kulojo wi la ko wi tafɔ wi na, ma si yala wila wi lo mboo pɔri, wi tafɔ wi daga mboo yaga sumborombyɔ wi to wuu go sho. Wi tafɔ wii daga mboo pere nambanmbala pele yeri. Na wiga ko pye, wuu fanla.

⁹ Na kaa si pye wila wi lo mboo kan wi pinambyɔ yeri wuu pɔri, kapyege nga ki daga mbe pye sumborombyɔ kan, ki daga wigi pye wi kan.

¹⁰ Na wi tafɔ wiga wi pɔri wi jo, pungo na mbe jele wa yege pɔri mbe taga wi na, wiga ka ka kon wa jele kongbanna wi yaakara ti na, naa wi yariporo konaa wi sinlesaga wogo ki na.

¹¹ Na wi woro na ki kagala taanri ngele ke piin jele wi kan, jele wi mbe ya wo wa wi yeri yeyinnye na, wi se ka penjara kpe sara.

*Na lere ka lere gbɔn mboo gbo
ngasegele ngele kɛ tege
ki wogo ki na*

¹² «Na lere wa kaa lewee yenle wa gbɔn mboo gbo, ki daga poo gbo†.

¹³ Konaa ki ni fuun, na kaa pye wi sigi jate wa wi nawa mbe lara mboo gbo, ɛɛn fo, mi na Yenjele, muwi mi ti wi fara wi ni, na wi gboro ti pye wi daga mbe fe sa karafa lara nda mi yaa ka naga ye na ka ni†.

¹⁴ «ɛɛn fo, na lere wa kaga siligi mbe tijinliwe pee pye, mboo lewee yenle wa gbo, yoo gbo. Ali na ki ka pye pa wi saa karafa wa na saraga wosaga ki tanla.

† **21:12 21:12:** Levi 24.17 † **21:13 21:13:** Nombu 35.10-34; Dete 19.1-13; Zhou 20.1-9

15 «Na lere wa ka wi to nakoma wi nɔ gbɔn, wi daga poo gbo.

16 «Na lere wa ka lere yu mboo pɛɛ, nakoma pe sa ɲa pè yu wi yan wa wi yeri bere, ki daga pe ki lerefo wi gbo†.

17 «Lere ɲa ka wi to nakoma wi nɔ danɲa, ki daga poo gbo†.

18 «Na leele ka win, a nunɲba sanɲa wi gbɔn sinndeleɲe ni nakoma keɲɲunɔ ni mboo weleɲe, ɲa pè gbɔn na wii ku, ɛɛn fo, na wiga pye sinlesaga,

19 na wiga ka ya mbe yiri naa, mbaa yanri kanɲgaga na wa funwa na, lere ɲa wì gbɔnrɔ ti pye, wii daga poo gbo. Konaa ki ni fuun, ɲa wì weleɲe, wagati ɲa wì pye wa sinlesaga, wi daga mbege penjara ti kan wi yeri konaa mbe yere wi ni fo wi sa sagala.

20 «Na lere wa ka kanɲgaga teɲe mboo kulonɲa nakoma wi kulojo gbɔn ki ni mboo gbo, ki daga pege kayanɲa wo wi tafɔ wi ni.

21 ɛɛn fo, ɲa pè gbɔn kanɲgaga ki ni, na wiga pilige nunɲba nakoma piliye shyen pye, na wii ku, paga kaga kayanɲa wo wi tafɔ wi ni, katugu wi keɛ yaraga yi.

22 «Na nambala pele kaa wiin mbe sa jele kugbo fo wa tere mbe ti wi kugbo ki yiri, na kala la yege si jele wi ta naa, jele wi polo wiga fogo ɲga wa pe na, pe yaa ki sara mbe yala yege ɲga na kiti konfenne pè yenle ki na we.

† 21:16 21.16: Dete 24.7 † 21:17 21.17: Levi 20.9; Mati 15.4; Maki 7.10

²³ Eɛn fɔ, na kala la yegɛ ka jɛlɛ wi ta, ma ti pe jɔlɔgɔ wa pe na mbe yala nɔa kɪ pye ki ni; pe yaa wi gbo mbe nɔa wɪ ku wi yinwege ki fɔgɔ tɔn.

²⁴ Yenlɛ li yaa tɛgɛ mbe yenlɛ li fɔgɔ tɔn. Nɔanla li yaa tɛgɛ mbe nɔanla li fɔgɔ tɔn, kɛɛ ki yaa tɛgɛ mbe kɛɛ ki fɔgɔ tɔn, jele li yaa tɛgɛ mbe jele li fɔgɔ tɔn†.

²⁵ Maga lere sogo, pe yaa ma sogo mbege fɔgɔ tɔn. Maga lere wɛlɛgɛ, pe yaa ma wɛlɛgɛ mbege fɔgɔ tɔn. Maga lere gbɔn mboo tɔngɔlɔ, pe yaa ma gbɔn mboɔn tɔngɔlɔ mbege fɔgɔ tɔn.

²⁶ «Na nanɔa wa kaa kulonɔa nakoma wi kulojɔ gbɔn mboo yenlɛ la ya, wi yaa wi wɔ wa kulowo pi ni wi yenlɛ na li ya li kala na.

²⁷ Na wiga wi gbɔn mboo nɔanla la kaw wi na, wi yaa wi wɔ wa kulowo pi ni nɔanla na li kaw li kala na.

²⁸ «Na nɛgɛ ka nanɔa nakoma jɛlɛ gbɔn yennɛ ni mboo gbo, pege wa sinndɛɛɛ ni pege gbo. Paga kaga kara ti ka. Pe se si ka jɔlɔgɔ wa nɛgɛ fɔ wi na.

²⁹ Eɛn fɔ, na kaa pye nɛgɛ ki maa leele gbɔɔn yennɛ ni faa, a pɛge yo nɛgɛ fɔ wi kan, wi si woro na wele ki na, kona ki ka lere gbo, pe yaa ki wa sinndɛɛɛ ni mbege gbo, mbege fɔ wi gbo fun.

³⁰ Na paga fɔgɔ wa nɛgɛ fɔ wi na mbe yo wigi tɔn wuu yɛɛ go shɔ, yaraga nɔa fuun pɛ naga, wi daga mbege kan.

³¹ Na nɛgɛ ki ka pinambyɔ nakoma sumborombyɔ gbɔn yennɛ ni mboo gbo, pege kala nunɔba li pye nɛgɛ fɔ wi na.

† **21:24 21:24:** Levi 24.19-20; Dete 19.21; Mati 5.38

³² Na nɛgɛ kiga kulonana nakoma kulojo wa gbɔn yenne ni mboo gbo, nɛgɛ fɔ wi daga mbe warifuwe pyɔ nafa ma yiri kɛ kan kulo wi tafɔ wi yeri; ko punɔ na pe nɛgɛ ki wa sinndɛɛrɛ ni pege gbo.

³³ «Na lere wa ka tɔnmɔ wege yɛngɛ mbege yaga yɛnlɛgɛ, nakoma na wiga tɔnmɔ wege wɔ wi sigi tɔn, na nɛgɛ nakoma sofile ka to wa ki ni,

³⁴ wi daga mbe nɛgɛ ki yɔngɔ sara ki fɔ wi yeri. Pa kona yaayogo kugo ki yaa koro wegefɔ wi kan.

³⁵ «Na lere wa nɛgɛ ka lere wa nɛgɛ gbɔn mbege gbo, pe yaa nawee wi pɛrɛ mbege penjara ti yɛɛɛ poro yaayoro fɛnnɛ shyɛn pe yɛɛ na, mbe yaayogo kugo ki wali pe yɛɛ na fun.

³⁶ Ɛɛn fɔ, na kaa pye kɪ jɛn faa fɔ ki nɛgɛ ki maa gbɔɔn, nɛgɛ fɔ wi si woro na wele ki na, wi daga mbe nawee kan nakugofɔ wi yeri ki yɔngɔ. Pa kona nakugo ki yaa koro nawee wɔfɔ wi kan.

*Ngasegele ngele kɛ tɛgɛ
yaayoro yuro ti wogo na*

³⁷ «Na lere wa ka nɛgɛ yu, nakoma sumbyɔ, nakoma sugbɔ, mboo gbo nakoma mboo pɛrɛ, wi daga mbe nɛrɛ kanɔurugo kan nɛgɛ nɔga wɪ yu ki yɔngɔ, mbe simbaala nakoma sikaala tijɛrɛ kan nɔ wɪ yu wi yɔngɔ.

22

¹ «Na paga yoo yigi wi yɛn na go ka kɔrɔ kaari, paga wi gbɔn wiga ku, nɔ wi gbɔnrɔ ti pye pe se kaa jate legbolere.

² Ɛɛn fɔ, na ki kala liga pye yɔnlɔ na, lere nɔ wɪ gbɔnrɔ ti pye, wi daga mbaa jate legbolere.

Yoo wi daga mbe yaraga nga wì yu ki sara. Na yaraga woro wi yeri, wi daga poo pèrè kulo pe yaraga ki fògò tòn.

³ «Yaayogo nga wì yu, na ki ka pye nègè, nakoma sofile, nakoma sumbyò, nakoma sugbò, a pè saa ki yan wa wi yeri wege, wi yaa ki yongò shyen sara.

⁴ «Na lere wa kaa yaayoro yaga, ti ka sa lere wa kèrè nakoma wi èrèzèn kèrè jògò, yaayoro fò wi daga mboo kèrè ti yarilire jèndè nakoma wi èrèzèn pire jèndè ta kan kèrè fò wi yeri ki yongò.

⁵ «Na lere wa ka kason le wuuro ni, a tì sogo ma saa ye lere wa kèrè nawa, mbe bile pògòlò kele sogo, nakoma bile ña wi yèn yere na ma yanlaga, nakoma mbe kèrè ti ni fuun ti sogo, kason lefò wi daga mbe yaara nda tì sogo ti yongò kan kèrè fò wi yeri.

⁶ «Na lere wa ka penjara nakoma wi yarijèndè kan lere wa yeri wiri tégè wi kan, na yoo wa ka sari yu wa wi go, na paga yoo wi yigi, wi yaa ti yongò shyen sara.

⁷ Èèn fò, na pee yoo wi ta mboo yigi, ña wì yaara ti shò mari tégè wi yaa Yènñèlè li pye wi sèrèfò, mbe wugu mbege naga fò wo yèrè ma wùu lewee yènè wi yaara ti lè mari ta.

⁸ Na leele shyen kaa kiti nègè go na, nakoma sofile, nakoma sumbyò, nakoma sugbò, nakoma yaripògò nakoma yaraga nga ki pungo ka go na, pe ni fuun shyen pe yaa kari wa Yènñèlè li yègè sògòwò. Na Yènñèlè li ka ña jèrègi, wi yaa ki yaraga ki yongò shyen kan sanja wi yeri.

⁹ «Na lere wa ka sofile, nakoma nege, nakoma sumbyo nakoma sugbo nakoma yaayoro sannda pyew ka kan wi lewee yenle wa yeri wila ki wele wi kan, na yaayogo ki ka ku, nakoma ki tologo mbe kaw ki na, nakoma yoolo mbege yu, lere ka kaga yan,

¹⁰ lere na pe yaayogo ki kan wi yeri wila ki wele, wi yaa wugu Yawe Yenhele li mege ki na mbege naga fo wo yere ma wuu lewee yenle wi yaayogo ki le mbege ta. Yaayogo fo wi yere ki wuguro ti na, wiga ka yaraga ka sho ki yongo.

¹¹ Een fo, na wi ka ti paga yaayogo ki yu wi yeri, wi yaa ki yongo kan yaayogo fo wi yeri.

¹² Na kaa pye cenge kigi gbo maga ka, maga koonlo yuroyuroyuro, wi daga mbe pan ki konrokono ti ni, mbege naga fo cenge kigi gbo. Pa kona wi sege yongo kan.

¹³ «Na lere wa ka yaayogo jin lere wa yeri, na yaayogo ki ka ki yee welege nakoma na ki ka ku yaayogo fo wi pungo na, lere na wigi jin wi yaa ki yongo kan ki fo wi yeri.

¹⁴ Een fo, na kaa pye ki kala li pye yaayogo fo wi yee na, na wigi jin wi sege yongo kan ki fo wi yeri. Na kaa pye wila yaayogo ki le sara na, ki penjara ti yaa koro wa ki yonlo.

*Ngasegele ngele ke tge kasinnye
naa kambasinnye ki wogo na*

¹⁵ «Na nana wa ka sumboro na wi fa nana kala jen, pe fa suu kan nana yeri wa fanla mbe sinle wi ni, wi daga mbe japoro go yariwondo ti kan sumboro wi to wi yeri mboo pori wi jo.

16 Na sumboro wi to wiga je mbe yo wi soo kan wi yeri, japɔɔgo yariwɔndɔ nda ti ma wɔ sumboro nana mbanjɛɛn wogo na, na wì sumboro wi fanla, wi yaa ti wɔ mberi kan sumboro wi to wi yeri.

*Ngasegele ngele kè tɛgɛ
shɛɛɛgɛ konɔ li wogo na*

17 «Yaga ka lekaajo wa yaga go na†.

18 «Lere na fuun ka sinle yaayogo ni, ki daga poo gbo†.

19 «Lere na fuun ka saara wɔ yarisunngo ka yɛgɛ yeri, na wi siri wɔ Yawe Yenɲɛle lo nunɲba yeri, wi daga poo gbo†.

20 «Nambanmbala mbele pe yen ma cɛn wa ye sɔgɔwɔ, yaga kaa pe fanla la pe nii, yaga si kaa pe jɔɔ; katugu yoro fun yàa pye nambanmbala wa Ezhipiti tara†.

21 Yaga kaa nanɲunjaala poro naa pijiriwele pe jɔɔ.

22 Na ye kaa pe jɔɔ, paga gbele mbanla yenri mbe pe saga, pa mi yaa pe yenɲɛgɛ ki logo†.

23 Mi yaa nawa nɲban ye ni mbe ti ye ku malaga. Pa kona ye jɛɛle pe yaa pye nanɲunjaala, ye piile pe yaa pye fun pijiriwele.

24 «Na yaga penjara fɔgo taga yoro mbele na woolo wa na, na wi yen fyɔnwɔ fɔ, yaga kaga pye paa fɔgo tagafenne pe wogo ki yen, mbaa tonli jaa ki go na.

† 22:17 22.16-17: Dete 22.28-29 † 22:18 22.18: Dete 18.10-11

† 22:19 22.19: Levi 18.23; 20.15-16; Dete 27.21 † 22:20 22.20:

Dete 17.2-7 † 22:22 22.21-22: Eki 29.9; Levi 19.33-34; Dete 24.17-18; 27.19

25 «Na maga ma lewee yenle wa derigbogo sho wi yeri mbege tege ma kee yaraga nga wi sho mbe kaga songoro ma na ki yonlo, ki daga maa derigbogo ki songoro wi na sanni yonlo ki sa ko†;

26 katugu ko nungba ki yen wi yeri wi paritonngo mboo yee ton ki ni were ti na. Na ko woro wa, wi yaa wi yee ton yingi ni mbe ta mbe wonlo? Na wiga gbele mbanla yeri mboo saga, mi yaa wi yenrege ki logo, katugu mi yen Yennele na li yen yinriwe tafa.

27 «Yaga ka mi na ye Yennele na tegele, yaga si ka ye woolo pe to wi danga†.

28 Yarikanra nda ye daga mbe kan na yeri mbe yiri wa ye yarilire fonndo kongbannda to naa ye ezen pire tonmo kongbanmba pi ni, yaga ka mo mbe pan ti ni. Ye ye pinambiile kongbanmbala pe kan na yeri fun†.

29 «Ye naneele, naa simbaneele konaa ye sikaneele pe pinambire kongbannda, yeri kan na yeri yarikanra fun. Ti sengolo, yeri yaga wa ti neele pe tanla piliye koloshyen, ki kolotaanri wogo ki na, yee ti kan na yeri yarikanra.

30 «Ye daga mbe pye na woolo mbele pe yen kpoyi na kan. Cenge ka yaraga gbo mbe ka ki na, yaga kaga kara ta ka; yeri wa pyoonlo pe kan†.

23

*Ngasegele ngele ke tege kaselege
naa kasinnye ki wogo na*

† 22:25 22.25: Levi 25.35-38; Dete 15.5-11; 23.19-20 † 22:27
22.26-27: Dete 24.10-13 † 22:28 22.28: Kapye 23.5 † 22:30
22.30: Levi 17.15

1 «Yaga kaa yagbogolo sɛnrɛ yari, yaga si ka gbogolo lepee wa ni mbe yagbolo sɛrɛya yo†.

2 Yaga ka taga leɛgɛrɛ sɛnrɛ na mbe kapege pye. Na paga ye yeri kiti kɔngɔ na mbe yo ye sa sɛrɛya yo, yaga ka wele leɛgɛrɛ sɛnyoro to na, mbe sɛrɛya wi yo mbe tɔn kaselege ki na.

3 Yaga ka kiti kɔn mbege tanla lere wa na, ali mbege ta wi yɛn fyɔnwɔ fɔ†.

4 «Na yaga ye jugu wi nɛgɛ nakoma wi sofile yan wì punɔgo, yoo kɔnrɪ ye kari wi ni wi kan.

5 Na yaga ye jugu wi sofile wi yan wì to wi tuguro ti ni, yaga kaa toro, ɛɛn fɔ, yoo saga wuu yirige, wuu yerege wi tɔrɔ ti na†.

6 «Yaga ka wele lere wa yɛn fyɔnwɔ fɔ ko kala na mbe kiti kɔn mbe tɔn kaselege ki na.

7 Yaga ka ye yɛɛ le yagbogolo sɛnrɛ ta ni. Yaga ka lere ŋa wi yɛn jɛrɛgisaga fu ma pye sinɲɛ wa gbo; katugu mi se ka kapere pyefɔ wa yaga mbajolowɔ†.

8 Yaga ka yarikanga shɔ, ŋga ki yaa ye go jɔgɔ kala la yɛgɛ wɔmɔ na; katugu yarikanga ki ma leele mbele pe yɛngɛɛ ke yɛn ma yɛngɛ pe pye paa fyɔɔnlɔ yɛn. Yarikanga ki ma ti lesinmbele paa ya mbe kaselege ki yo.

9 «Yaga kaa nambanmbala mbele pe yɛn ma cɛn wa ye tara pe jɔlɔ. Nambanra kapyege ki

† **23:1 23.1:** ɛki 20.16; Levi 19.11-12; Dete 5.20 † **23:3 23.3:** Levi 19.15 † **23:5 23.5:** Ŋga ki yo fɔ: *Yoo saga wuu yirige wuu yerege wi tɔrɔ ti na*, Yɛnɲɛ sɛnrɛ sɛwɛɛɛ pele ni, ki yɛn ma yɔnlɔgɔ wa ma yo fɔ: *Yoo saga wi tuguro ti laga wi na* (Dete 22.1-4.) † **23:7 23.6-7:** Levi 19.5; Dete 16.19

yen yege nga na, yège jen, katugu yoro fun yàa pye nambanmbala wa Ezhipiti tara†.

*Ye daga mbe cɛn
mbe wogo yeɛ na ni
konna cɛnpilige ki wogo*

¹⁰ «Yeɛ kɔgɔloni mbe taga yeɛ na, ye yaa la fali tara ti na mbaa yariluguro nuru mbaa ti koon.

¹¹ Eɛn fɔ, yeɛ kɔlɔshyen wolo li na, ye tara ti yaga ti wogo, yaga ka fali ti na. Ye sefenne mbele pe yen fyɔnwɔ fenne, paga sa yaraga nga ta wa, ko ki yaa pye pe yaakara. Nda ka koro wa, to yaa pye wonjaala pe yaakara. Ko nunɔba ko ye yaa pye ye ɛɛzen keere naa ye oliviye tire keere wogo ki na fun†.

¹² «Ye yaa la ye tunndo ti piin piliye kɔgɔloni ni, eɛn fɔ, pilige kɔlɔshyen wogo ki na, ye yaa ye tunndo ti yerege, jango ye nere, naa ye sofilele ti ta ti wogo; ye kulojaala pe pinambiile poro naa ye nambanmbala pe ta pe wogo fun†.

¹³ «Senre nda fuun mi yo ye kan, yaa tanri ti na. Yaga kaa yarisunndo ta yege yinri ti ye saga. Yaga kaa para ti senre na yeɛ.»

*Fetiye mbele Izirayeli woolo
pe daga mbaa piin*

¹⁴ Kona, a Yawe Yenɔɛɛ li sho naa fɔ: «Yeɛ nunɔba nunɔba pyew, feti taanri ye yaa pye na mege ni mbanla gbogo.

† 23:9 23:9: Eki 22.21; Levi 19.33-34; Dete 24.17-18; 27.19

† 23:11 23.10-11: Levi 25.1-7 † 23:12 23.12: Eki 20.9-11; 31.15; 34.21; 35.2; Levi 23.3; Dete 5.13-14

15 Feti kongban̄a ṅa ye yaa pye, wo wi yen leve fu buru feti we. Ye yaa leve fu buru ka sa gb̄on piliye koloshyen, Abibu† yen̄ge ki ni, mbe yala wagati ṅa mi k̄on ma t̄eḡe wi ni, katugu Abibu yen̄ge ki ni, ko yàa yiri wa Ezhipiti tara. Ye ni, wa k̄pe ka ka pan laga na yeḡe s̄oḡow̄o k̄ewara.

16 Ko pun̄go na, yaara nda yè lugu wa ye k̄ere ti ni, ye maa ki yarilire fon̄ndo kongban̄da ti k̄on sanga ṅa ni, ye yaa yarilire konḡo feti† wi pye. Ko pun̄go na, mbaa kee wa yeḡe li k̄osaga yeri, na yaga ye yarilire konḡo tun̄do ti pye wa ye k̄ere mbe k̄o, ye yaa yarilire kon̄ḡolo feti† wi pye.

17 Yeḡe nun̄gba nun̄gba pyew, nambala pe ni fuun pe yaa pan pansaga taanri mi ṅa ye F̄o, Yawe Yen̄ḡeḡe na yeḡe s̄oḡow̄o.

18 «Yarikanga ṅa leve ma ye ki ni, yaga ka ka pinle yaayoro saara kasanwa ni mbe w̄o na yeri. Yaga ka yaayoro nda yè gbo ma w̄o na yeri saraga ti yanlaga ki t̄eḡe ki w̄onlo ki yiri.

† **23:15 23:15:** Kila pye Abibu yen̄ge ki ni, ko ṅa ki yen yarilire konyen̄ge ye, pe maga le na yarilire nda pe yinri orizhi to k̄on (Eki 12.14-20; Levi 23.6-8; N̄ombu 28.17-25). † **23:16 23:16:** Yarilire konḡo feti p̄aa pye naa yinri fun Pantikoti; katugu Paki feti wi toron̄ḡolo ki piliye nafa shyen ma yiri ke wogo ki na pe m̄e wi le naa piin; ki ma saa yala bile wi konsanga wi ni (Levi 23.15-21,39-43; N̄ombu 28.26-31). † **23:16 23:16:** Yarilire kon̄ḡolo feti p̄aa kaa naa yinri pun̄go na Gbataala n̄ḡo feti. P̄aa pye naa piin yeḡe li yen̄ge koloshyen wogo ki pilige ke ma yiri kan̄gurugo wogo ki na. Ko feti wo la pye naga nari ma yo p̄e yarilire san̄da ti k̄on ti k̄o; to lari nda eḡezen p̄ire naa oliviye tige p̄ire (Levi 23.24,33-43; N̄ombu 29.12-38; Dete 16.13-15).

19 Yaa paan ye kere yarilire fonndo konɓannda ti ni wa mi ɗa Yawe Yenɗele, ye Yenɗele na gbogogo ki ni. Yaga ka sugbo yirifonɗo sogo wa wi no yinriwe pi ni†.»

*Ƴon fɔgɔɔ ɗgele Yenɗele laa le
konaa li senyoro sanni Izirayeli
woolo pe sa ye wa Kana tara*

20 Kona, a we Fɔ wi sho naa fɔ: «Ye wele, mi yaa na mɛrege wi kelegi wa ye yege, wila wele ye na wa ye kondangala li ni, fɔ sa ye ye ni wa tara nda mi gbegɛle ye kan ti ni.

21 Yaa wi gbogo yaa tanri wi senre ti na. Na yaga yiri mbe je, wi se kaga kala yaga ye na, katugu wo wi yen wa na yonlo.

22 Eɛn fɔ, na yaga la nuru wi yeri sanga pyew, mbaa tanri na senre ti ni fuun ti na, pa mi yaa pye ye mbenfenne pe mbenfo konaa ye winfenne pe winfo.

23 «Na mɛrege wi yaa keli ye yege mbaa ye yege sinni sa ye ye ni wa Amori cenle woolo, naa Heɗi cenle woolo, naa Perɛzi cenle woolo, naa Kana tara fenne, naa Hevi cenle woolo konaa Zhebusi cenle woolo pe tara. Mi yaa ki leele pe ni fuun pe tongo pew.

24 Yaga ka foli pe yarisunndo ti yege sogoɔ mbaa ti gbogo. Yaga kaa pe kapyere pyelomo pi forogi. Eɛn fɔ, ye pe yarisunndo nda pe gbegele ti jogo, sinndɛɛɛ nda pe yerege yerege na sunnu ti na, yeri gbɔn yeri jaanri yeri yaari.

† 23:19 23:19: Ye wele wa Eki 34:26; Dete 14:21; 26.2lara ti ni. Kapyege kayi nga Kana tara fenne pa pye na piin na pe yarisunndo ti gbogo. Izirayeli woolo pe sila daga mbaa ki piin.

25 Mi ŋa Yawe Yennɛɛ, ye Yennɛɛ le, yaa mi nunɔba gbogo. Pa kona mi yaa duwaw ye na mbe yaakara jendɛ kan ye yeri, naa wɔtonmɔ ni, mbe ye sho yama pi kɛɛ.

26 Wa ye tara, jɛɛ kugbo se ka jɔɔ, jambasee se ka pye wa. Mi yaa yinwetɔnlogɔ kan ye yeri.

27 «Ye kaa yɔngɔ tara nda ni, mi yaa ti fyere gbɔɔ mbe ki leele pe yigi. Yaga ye leele mbele fuun tara, mi yaa ti paa fee ye yegɛ. Mi yaa ti ye mbenfenne pe ni fuun paa fee ye yegɛ.

28 Mi yaa ndagasere tugbɔɔ† torogo wa ye yegɛ, ti sa Hevi cɛnɛ woolo, naa Kana tara fenne konaa Heti cɛnɛ woolo pe puro wa ye yegɛ.

29 Eɛn fɔ, mi se ka ki leele pe ni fuun pe puro wa ye yegɛ yeɛ nunɔba li ni, nakoma tara ti yaa koro waga, yanyaara ti yaa legɛ, mbe yiri ye kɔɔɔɔ.

30 Mi yaa la ye mbenfenne pe puro wa ye yegɛ jɛɛnɔnri sanni ye sa legɛ ye tara ti sho yeri ta.

31 Mi yaa ti ye tara ti kɔnɔ li le wa Kɔɔje yɛɛn wi na fɔ sa gbɔn wa Filisiti tara fenne pe kɔɔje wi na, konaa mbe le wa Sinayigbinri wi na fɔ sa gbɔn wa Efirati gbaan wi na; katugu mi yaa ki tara woolo pe le ye kɛɛ, ye pe puro wa ye yegɛ.

32 Yaga ka yɔn finliwɛ le pe ni, yaga si ka pye yɔn finliwɛ na pe yarisunndo ti ni.

33 Yaga ka pe yaga pe cɛn ye ni wa ye tara, janɔ paga ka ye fanla ye kapege pye na na. Na yaga la pe yarisunndo ti gbogo ti yaa pye paa

† 23:28 23:28: Ndagasere tugbɔɔ sɛnrɛ nda ti yo, Yennɛɛ sɛnrɛ sɛwɛɛɛ peɛ ni, ki yɛn ma yɔnlogɔ ma yo fɔ leele pe wire tila fanla pe na fyere ti kala na.

penε yen mbe ye yigi.»

24

*Yenηελε làa li yon finliwe
pi senre yo Izirayeli woolo pe kan*

¹ Kona, a Yenηελε li si Moyisi wi pye naa fo: «Lugu ma pan laga yanwiga ki na mi ηa Yawe Yenηελε na yeri, mboro naa Aron, naa Nadabu, naa Abiyu konaa Izirayelileεεε nafa taanri ma yiri ke ni. Ye yaa koro wa lege mbe foli mbanla gbogo.

² Ko pungo na, Moyisi mboro nungba ma yaa fulo laga na tanla. Mbele pè pinle ma lugu ma ni, paga ka fulo laga na tanla; leele sanmbala paga ka lugu wa yanwiga ki na.»

³ A Moyisi wì si songoro ma saa Yawe Yenηελε li senyoro to naa li kakonndεgenηελε ke ni fuun ke yo Izirayeli woolo sanmbala pe kan. A leele pè si yon wa nungba ma pinle ma yo fo: «Iga fuun Yawe Yenηελε li yo, we yaa ki pye.»

⁴ Kona, a Moyisi wì si Yawe Yenηελε li senyoro ti ni fuun ti yonlogo. Ki goto yirifaga ki na, a wì si yiri ma saraga wosaga kan wa yanwiga ki nogo, mee sinndεεε ke ma yiri shyen yerege ma yala Izirayeli cengele ke ma yiri shyen ke yon ki ni.

⁵ A wì si Izirayeli tara lefonmbolo pele wo ma yo pe sa saara sogoworo wo Yawe Yenηελε li yeri, pe napεεε pele gbo, pe pe wo nayinme saara li yeri.

⁶ A Moyisi wì si yaayoro nda paa gbo ti kasanwa pi togo maa walaga le leyaara ta ni,

mɛɛ pi walaga sanmba pi yanragi yanragi saraga wosaga ki na.

⁷ Ko punɔgo na, a wì si yɔn finliwɛ sɛwɛ wi lɛ maa kara ŋgbanga leele pe kan. A Izirayeli woolo pè sho fɔ: «Ŋga fuun Yawe Yɛnɛɛ lɛ yo we yaa ki pye. We yaa la tanri li sɛnrɛ ti ni fuun ti na†.»

⁸ Kona, a Moyisi wì si kasanwa mba pila pye wa leyaara ti ni pi lɛ maa yanragi yanragi leele pe na, mɛɛ pe pye fɔ: «Yɔn finliwɛ mba Yawe Yɛnɛɛ lɛ le ye ni, mbe yala sɛnrɛ nda fuun lɛ yo ti ni, kasanwa mba po pi yɛn naga wogo ki nari naga finligi†.»

⁹ Ko punɔgo na, a Moyisi wì si lugu wa yanwiga ki na wo naa Arɔn, naa Nadabu, naa Abiyu, konaa Izirayeli lelele nafa taanri ma yiri kɛ ni.

¹⁰ A pè si poro Izirayeli woolo Yɛnɛɛ lɛ yan. Li tɔɔɔ nɔgo kɛɛ kɪla pye paa yaraga ka yɛn ma yiri safiri† sinndɛɛɛ sɔnɔgbanga wogo kɔɔgo, ma laga kpoyi paa yɛɛ ŋga na yɛnɛɛ lɛ yɛɛ ki ma kaa sulu we.

¹¹ Ɛɛn fɔ, ali mbege ta pàa Yɛnɛɛ lɛ yan, li sila kapege pye Izirayeli woolo teeɛ pe na. Pàa li wele jɛnɛ, ko punɔgo na, a pè si li ma wɔ.

Moyisi wila kari Yɛnɛɛ lɛ kɔɔgo wa yanwiga ki go na

† **24:7 24.7:** Yɔn finliwɛ sɛnrɛ ti yɛn ma yɔnɔgo sɛwɛ ŋa ni, wo wi yɛn ŋa Moyisi wila yɔnɔgo we. † **24:8 24.8:** Mati 26.28; Maki 14.24; Luki 22.20; 1 Koren 11.25; Ebu 10.29; 9.19-20 † **24:10 24.10:** **Safiri: Sinndɛɛɛ sɔnɔgbanga wogo kayi, ki yɛɛ cɛnwɛ pi yɛn pa bura yɛn (Naga 4.6).**

¹² Kona, a Yawe Yennɛɛ lɛ si Moyisi wi pye fɔ: «Lugu ma pan na korogɔ laga yanwiga ki go na, ma koro laga. Sinndɛɛɛ papara papara nda mɪla lasiri sɛnrɛ to naa na ngasegele ke yɔnlɔgɔ ti na, mi yaa ti kan ma yeri, janɔgo ma saa Izirayeli woolo pe nari ti ni.»

¹³ A Moyisi wɛ si yiri wo naa wi tunmbyee Zhouwe wi ni, mɛɛ lugu wa Yennɛɛ li yanwiga ki na.

¹⁴ Wɪla Izirayeli leleɛɛɛ pe pye fɔ: «Ye we sige laga Arɔn naa Huri pe ni fɔ we sa songɔrɔ we pan. Na kala ka wa ta ye ni, wi kaa jaa peli yeɛɛ wɔ, yege yo pe kan.»

¹⁵ Moyisi wɪla lugu ma kari wa yanwiga ki go na, kambaaga kɪla pye maga tɔn.

¹⁶ A Yawe Yennɛɛ li gbɔgɔwɔ yanwa pɪ si tigi wa Sinayi yanwiga ki na. A kambaaga kɪ sigi tɔn ma saa gbɔn piliye kɔgɔlɔni. Piliye kɔlɔshyen wogo ki na, a lɛ si koro wa kambaaga ki nandogomɔ ma Moyisi wi yeri.

¹⁷ Yawe Yennɛɛ li gbɔgɔwɔ yanwa pɪla pye Izirayeli woolo pe yege na wa yanwiga ki na paa kason yen nɔa ki yen na yiin.

¹⁸ A Moyisi wɛ si ye wa kambaaga ki nandogomɔ, mɛɛ lugu bere ma kari wa yanwiga ki go na. Wɪla koro wa yanwiga ki na piliye nafa shyen, ki yɔnlɔ naa ki yembine†.

YENNɛɛ LI CENSAGA PARAGA GO KI KANLɔMɔ

25

25-31

† 24:18 24.18: Dete 9.9

*Izirayeli woolo pe yarikanra
Yenɲele li censaga paraga go
ki kanwa pi wogo na
(Eki 35.4-9)*

¹ Kona, a Yawe Yenɲele li si para Moyisi wi ni naa ma yo fɔ:

² «Ki yo Izirayeli woolo pe kan fɔ pe yarikanra lagala wa pe yarijendɛ ti na, peri kan na yeri. Ye yaa ti shɔ mbele pe yaa ti kan nayinmɛ ni poro yeri.

³ Yarikanra nda ye yaa shɔ pe yeri ti nda: Tɛ, naa warifuwe naa tuguyɛnrɛ,

⁴ naa ɲganra jese, naa jese yɛɛn kpanyi, naa kondoro jese, naa lɛn jese ɲgbaan, naa jese ɲa pe pili sikanɔ sire ni,

⁵ naa simbapɛnɛ sɛɛrɛ nda pɛ le kondoro, naa sɛɛrɛ liire ni, naa akasiya tire ni,

⁶ naa fitanla sinmɛ ni, naa nuwɔ taanyaara nda pe ma gbegele sinmɛ kpoyi ta ni konaa wusuna nuwɔ taan ɲa pe ma sogo;

⁷ naa sinndɛɛrɛ sɔnɲgbanga woro nda pe yinri ɔnikisi, naa sinndɛɛrɛ sɔnɲgbanga woro ta yɛɛɛ ni, nda pe yaa maramara yaripɔɔ ɲga pe yinri Efɔdi† ki na, konaa yaripɔɔ ɲga pe ma le ma wa kotogo na ki na.

⁸ Yoro Izirayeli woolo ye yaa censaga kpoyi ka kan na kan, janɲo mbe cɛn wa ye sɔɔwɔ.

† 25:7 25.7: Efɔdi, yaripɔɔ kayi, ɲga Izirayeli saraga wofɛnne to wila pye na nii yaripɔɔ sannda ti go na, na saraga wɔɔtunɲo ki piin wa sherigo gbɔɔ ki ni (Eki 28).

⁹ Ye yaa na censaga paraga go† ko naa ki tunngo pyeyaara ti gbegele mbe yala cenlomo mba mi yaa naga ma na po ni.»

*Yon finliwe senre kesu
wi gbegele
(Eki 37.1-9)*

¹⁰ «Ye yaa kesu wa gbegele akasiya tire ni. Wi titonlwo pi yaa pye metere nungba naa metere kongo ki kongo. Wi gbeme pi yaa pye metere kongo naa metere kongo ki kongo. Wi yagawa pi yaa pye fun metere kongo naa metere kongo ki kongo. ¹¹ Ye yaa te piiri wo kesu wi nawa naa wi pungo ki na mboo ton, mbe wa wo wi yon ki na mbege maga mbege fili.

¹² Ye yaa te wa gbɔn ngereye tijere, mbeyi le kesu wi yengele tijere ke na. Ye yaa shyen le kanngolo nungba na, mbe shyen le kanngolo sannga ki na.

¹³ Ye yaa akasiya tige kanngagala shyen te, mbe te wo ke na mbe ke ton.

¹⁴ Ye yaa ke le wa ngereye yi ni wa kesu wi kanngara ti na, mbe ke tege mbaa wi lee.

¹⁵ Kanngagala ke daga mbe koro wa kesu wi na, pe se ka ke wo wi na.

† 25:9 25:9: Censaga paraga go: Ki yen go nga paà gbegele paraga ni, a ki pye Yenjele li censaga wa li woolo pe sogowo. Yon finliwe senre tila pye ma yonlogo ma tege kesu na ni pa wila pye ma tege wa ki censaga paraga go ki lajenge kpoyi ki ni, konaa tunngo pyeyaara ta yege ni, to la pye ma tege wa ki laga kpoyi ki ni. Paà jasa gbegele paara ni na pe ma sanga maga maga, maga fili. Kila pye pe kaa kee, pe mari kologi mari kaari kaari na kee ti ni (Eki 25.9; 26; Levi 8.10).

16 Yɔn finliwɛ sɛnrɛ sɛwɛ n̄a mi yaa kan ma yeri†, maa le wa kɛsu wi ni.

17 «Ye yaa kapere ti kasulugo pyesaga† ki gbegele tɛ piiri ni. Ki titɔnlɔwɔ pi yaa pye mɛtɛrɛ nunɔgba naa mɛtɛrɛ kɔngɔ ki kɔngɔ. Ki gbemɛ pi pye mɛtɛrɛ kɔngɔ naa mɛtɛrɛ kɔngɔ ki kɔngɔ. Ko ki yaa pye kɛsu wi yaritɔnngɔ†.

18 Ye tɛ gbɔn wi yɛɛ na ye sherubenye yanlɛɛlɛ shyɛn gbegele wa kasulugo pyesaga ki yinrɛ shyɛn ti na.

19 «Ye yaa sheruben nunɔgba gbegele go nunɔgba na, mbe san̄na wi gbegele go san̄na ki na. Ye yaa pe gbegele wa kapere ti kasulugo pyesaga ki yinrɛ shyɛn ti na, pe yiri ki go na.

20 Ki sherubenye pe yaa pe kanwira ti yirige, mberi jaraga kapere ti kasulugo pyesaga ki go na, mbege tɔn ti ni, mbe yɛgɛ wa pe yɛɛ yeri, mbaa kapere ti kasulugo pyesaga ki wele.

21 Na maga ka yɔn finliwɛ sɛnrɛ sɛwɛ wi le wa kɛsu wi ni mbe kɔ, ye kapere ti kasulugo pyesaga

† 25:16 25:16: Yɔn finliwɛ sɛnrɛ tila pye ma yɔnlɔgo sinndɛɛrɛ papara papara shyɛn na. Ki sɛnrɛ to tila pye Yɛn̄ɛlɛ li ngasegele kɛ wele. † 25:17 25:17: Yɛn̄ɛlɛ li yɔn finliwɛ sɛnrɛ tila pye kɛsu n̄a ni, kapere ti kasulugo pyesaga ko kila pye wi yaritɔnngɔ ye. Eburuye sɛnrɛ ti ni n̄ga ki yo fɔ kasulugo pyesaga ki sɛnpyɔ wi kɔrɔ wo yɛn mbe kapere ti tɔn. Kasanwa mba p̄aa pye na wuun yɔn finliwɛ sɛnrɛ kɛsu wi na po pila ti Yɛn̄ɛlɛ l̄aa pye na kajɛngɛ piin leele pe kan na pe kapere ti tɔnni. Kasulugo pyesaga kila pye na Yɛn̄ɛlɛ li yinriwɛ taga wogo ko nari; li ngasegele n̄gele leele p̄aa pye na jogo li sila pye na ko wele; ɛn̄ fɔ, saara nda p̄aa pye na woo kapere ti kala yagawa wogo ki na to l̄aa pye na wele. Wa ɔrɔmu 3.25wi ni Zhezu Kirisi wo wi yɛn kasulugo pyesaga ye. † 25:17 25:17: Ebu 9.5

nga ki yen wi yaritonngo ki taga wi na yoo ton.

²² Pa mi yaa lanla yee nari ma na wa kapere ti kasulugo pyesaga ki go na, wa kesu wi na sherubenyē shyen pe sɔgɔwɔ; pa mi yaa lanla ngasegele ke ni fuun ke kaan wa ma yeri, maa ke yuun Izirayeli woolo pe kan.

*Buru na pe ma kan Yenhele yeri
wi ma tɛge tabali na na
wi gbegewe*

(Eki 37.10-16)

²³ «Ye tabali wa kan akasiya tire ni. Wi titonlowo pi yaa pye metere nungba, wi gbeme pi pye metere kongo, wi yagawa pi pye metere kongo naa metere kongo ki kongo.

²⁴ Ye yaa te piiri wo wi na mboo ton, mbe wa wo wi yon kongo ki na mboo maga mboo fili.

²⁵ Ye yaa tige papagapa ka kan tabali wi kanngara ti na, mboo maga mboo fili, ki gbeme pi pye paa kendala gbeme yen. Ye te wo ki yon kongo ki na keere yege maga, yege fili.

²⁶ Ye yaa ngereye tijere gbegele te ni, mbeyi kan tabali wi yengele tijere ke na, mbe mara wi jegele tijere ke na.

²⁷ Ngereye yi yaa pye wa tabali wi kanngara ti na, tige papagapa ki tanla. Pa ye yaa la kanngagala ke nii wa yi ni, mbaa tabali wi lee.

²⁸ Ye yaa akasiya tige kanngagala shyen te, mbe te wo ke na mbe ke ton. Koro ye yaa tɛge mbaa tabali wi lee.

²⁹ Ye yaa yaapire nda pe yaa la gbegele ti ni wa tabali wi na ti gbegele. To ti yen tasaala kpakpalakpa, naa wojengele, naa kugbogolo konaa

duven saraga nga pe ma wo wi leyaara ti ni. Ye ti ni fuun ti gbegele te piiri ni.

³⁰ Buru nga pe ma kan na yeri, yaa wi teri wa ki tabali wi na, na yegε sogowɔ sanga pyew†.

*Fitanladaga naa wi njegele
koloshyen ke gbegele
(Eki 37.17-24)*

³¹ «Ye yaa te piiri gbɔn mbe fitanladaga gbegele, wi nɔɔ, naa wi njegele, naa wi leyaara yanlere ti ni, naa wi gbunngbunngolo, konaa wi yarifyeenre yanlere ti ni, yeri pinle yeri gbegele nungba fitanladaga wi ni.

³² Njegele kogoloni yaa pye fitanladaga wi keyen shyen yi na; taanri yaa pye keε nga na, taanri mbe pye keε sannga ki na.

³³ Ye yaa leyaara yanlere taanrindaanri gbegele fitanladaga wi njegele kogoloni ke ni fuun nungba nungba ke na, paa amandi tige pige yen, naa ki gbunngbunngolo konaa ki fyeenre yen.

³⁴ Leyaara yanlere tijere yaa pye fitanladaga wi na paa amandi tige pire yen, naa wi gbunngbunngolo konaa wi fyeenre yen.

³⁵ Gbunngbunngolo nungba nungba daga mbe pye fitanladaga wi keyen shyen njegele ke filisaga pyew ki nɔɔ, wa fitanladaga wi na.

³⁶ Gbunngbunngolo koro naa njegele ke ni ke yaa pinle mbe gbegele mbe pye nungba fitanladaga wi ni, ti ni fuun ye yaa te piiri gbɔn mberi gbegele.

† 25:30 25:30: Levi 24.5-8

³⁷ Ye yaa fitanlaye koloshyen gbegele wa fitanladaga wi na, mbe ti paa yiin paa yanwa kaan wa wi yege.

³⁸ Ye yaa fitanla yon yirigeyaara naa wi conro leyaara ti gbegele te piiri ni.

³⁹ Ye te piiri culo nafa ma yiri ke le, yoo tege ye fitanladaga wo naa wi tunngo pyeyaara ti gbegele.

⁴⁰ Mboro Moyisi, cenlomɔ mba mi naga ma na wa yanwiga ki na, ma yee yigi, ma sa yaara ti gbegele ma yala pi ni†.

26

*Yenhele li censaga paraga go
ki kanlomɔ
(Eki 36.8-38)*

¹ «Mboro Moyisi, ma yaa kapyo jenfenne pe pye pe paara titonro ke ti len jese ngbaan ni, naa nganra jese, naa kondoro jese konaa jese yeen kpanyi ni, yeri tege yanla censaga paraga go† ki gbegele. Pe sherubenyee yanlele gbegele wa paara ti na; kapyo jenfenne mbege tunngo ki pye.

² Paraga nungba nungba pyew, ki titonlowo pi yaa pye meterɛ ke ma yiri tijere, ki gbeme pi yaa pye meterɛ shyen. Paara ti ni fuun ti daga mbe pye ma.

³ Ye yaa paara ti kangurugo yoli mberi kan ti yee na, ti pye nungba, mbe sannda ti yoli mberi kan ti yee na ma fun.

† 25:40 25.40: Kapye 7.44; Ebu 8.5 † 26:1 26.1: *Censaga paraga go: Ye wele wa Eki 25.9 laga ki ni konaa ki senre ti korɔ wi ni wa ki sewe pyo wi nɔgona.*

⁴ Paara kaṅgurugo nda ye yaa keli mbe yoli mberi kan ti yεε na, ye ṅganra jese maṅgala pɔpɔ paraga kaṅgurugo wogo ki yɔn na. Paara kaṅgurugo sannda nda ye yaa yoli mberi kan ti yεε na, ye ṅganra jese maṅgala kele pɔpɔ fun wa paraga kaṅgurugo wogo ki yɔn na.

⁵ Maṅgala nafa shyen ma yiri ke ke yaa pye paara koṅbannda ti kaṅgurugo wogo ki yɔn na, maṅgala nafa shyen ma yiri ke mbe pye paara sannda ti kaṅgurugo wogo ki yɔn na. Ti ni fuun shyen, ti maṅgala ke daga mbe pye yesinme nuṅgba na, mbe yala ke yεε ni.

⁶ Kandɔɔɔ yangala ṅgele pe ma tεge na yaara yinri ke ni, ye kele gbegele tε ni, ke pye nafa shyen ma yiri ke. Koro ye yaa tεge mbe paara ti yɔnrɔ ti yigi mberi kan ti yεε na, jaṅgo paraga go ki pye nuṅgba.

⁷ «Ko punḡo na, ye yaa paara titɔnrɔ ke ma yiri nuṅgba gbegele sikanεεε sire ni, to mbe pye na censaga paraga go ki tɔnparaga.

⁸ Ki paara ti ni fuun nuṅgba nuṅgba, ti titɔnlɔwɔ pi yaa pye meterε ke ma yiri kaṅgurugo kaṅgurugo, ti gbemε pi yaa pye meterε shyenzhyen. Ti ni fuun ti yaa pye mbe yala.

⁹ Yeri kaṅgurugo yoli yeri kan ti yεε na, yeri kɔgɔlɔni sannda ti yoli yeri kan ti yεε na. Paara kɔgɔlɔni nda ye yaa yoli mberi kan ti yεε na, yeri kɔgɔlɔni wogo ki kaw shyen wa paraga go ki yege sɔgɔwɔ.

¹⁰ Paara kaṅgurugo nda yè keli ma yoli ma kan yεε na, ye yaa maṅgala nafa shyen ma yiri ke pɔpɔ ti kaṅgurugo wogo ki yɔn na. Paara

kogoloni sannda nda yè yoli ma kan yee na fun, ye yaa mangala nafa shyen ma yiri ke popo ti kogoloni wogo ki yon na.

¹¹ Ye yaa kandoolo yangala gbegele tuguyenre ni, ke pye nafa shyen ma yiri ke. Ye yaa ke lele wa mangala ke ni, mbe paara kangurugo nda yè yoli ma kan yee na konaa kogoloni nda yè yoli ma kan yee na ti yonro shyen ti po yee na, jango paraga go ki pye nungba.

¹² Paraga kogoloni wogo ki yaa tonlo mbe toro censaga paraga go ki titonlowo pi na. Ki walaga nungba yaa to wa censaga paraga go ki punjo na mbege ton.

¹³ Metere kongo nungba nungba yaa koro paraga titonlogo ki yinre shyen ti ni fuun nungba nungba ti na, mbe tigitigi mbe censaga paraga go ki keyen shyen yi ni fuun yi ton.

¹⁴ Simbapene seere nda pe le kondoro, ye ta le yeri tege ye paraga go ki ton ti ni. Ye selege lirige ka pye paritonngo, yege wa ti ni fuun ti go na yeri ton.

¹⁵ «Ye akasiya tire te go tire papara papara, yeri kan yanla censaga paraga go ki yerege ti ni.

¹⁶ Ki tire papara papara ti ni fuun nungba nungba, ti titonlowo pi yaa pye metere kangurugo kangurugo, ti gbeme pi pye metere kongo naa metere kongo ki kongo.

¹⁷ Ye yaa jegele shyenzhyen wowo tire papara papara ti ni fuun nungba nungba ti na, ke sinzin ke yee ni.

¹⁸ Ye yaa ki tire papara papara ti nafa gbegele na censaga paraga go ki yonloparawa kalige kee

ki kanwa wogo ki na.

¹⁹ Ye yaa tire papara papara ti nɔgɔna cɛnyaara ti nafa shyen gbegele warifuwe ni, mberi tɛgɛ shyenzhyen tire papara papara ti ni fuun nunɔgba nunɔgba ti nɔgɔ, mberi jegele ke lele wa ti ni.

²⁰ Ye yaa tire papara papara ti nafa gbegele na censaga paraga go ki yɔnɔparawa kamɛngɛ kɛɛ ki kanwa wogo ki na,

²¹ konaa ti nɔgɔna cɛnyaara ti nafa shyen ni, yeri gbegele warifuwe ni. Yeri lele shyenzhyen wa tire papara papara ti ni fuun nunɔgba nunɔgba ti nɔgɔ.

²² Ye yaa tire papara papara kɔgɔloni gbegele na censaga paraga go ki punɔgo kɛɛ ki kanwa wogo ki na, wa yɔnɔ tosa yeri.

²³ Ye yaa tire papara papara shyen gbegele na paraga go ki yengɛle punɔgo wogolo ke kanwa wogo ki na.

²⁴ Ki tire papara papara shyen ti yaa lɛ wa nɔgɔna mbe laga ti yɛɛ na, mbe kari naayeri. Ye yaa ti yinrɛ ti kan ti yɛɛ na, mberi pɔ ngerege nunɔgba ni. Ti ni fuun ti yaa pye ki pyelɔmɔ nunɔgba pi na ma; ti yaa pye go yengɛle shyen ke ni fuun ke na.

²⁵ Kiga pye ma, pa tire papara papara ti yaa pye kɔlɔtaanri, ti nɔgɔna cɛnyaara nda ti yaa gbegele warifuwe ni, ti yaa pye kɛ ma yiri kɔgɔloni. Ti shyenzhyen yaa pye tire papara papara ti ni fuun nunɔgba nunɔgba ti nɔgɔ, wa na censaga paraga go ki punɔgo kɛɛ yeri.

²⁶ «Ye akasiya tire tɛ yeri pye tipaara. Kanɔgurugo yaa tɛgɛ mbe paraga go ki tire

papara papara ti kanngolo nungba yigi.

²⁷ Kanjurugo yaa tege mbe kanngolo sannga ki woro ti yigi, kanjurugo yaa tege mbege pungo woro ti yigi, wa yonlo tosaga yeri.

²⁸ Nandogomo tiyaparaga ki yaa taga wa tire papara papara ti nandogomo, mbe le wa go nga na sa yiri wa go sannga ki na.

²⁹ Ye yaa te wo tire papara papara to naa tipaara ti na mberi ton. Ye yaa te ngereye gbɔn, pa tipaara ti yaa ka ye wa ti ni.

³⁰ Mboro Moyisi, cenlomo mba pila naga ma na wa yanwiga ki na, ma ti pege kan pe yala po ni.

³¹ «Ye yaa paraga ka ti len jese ngbaan ni, naa nganra jese, naa kondoro jese konaa jese yeen kpanyi ni, nga ki yaa po mbanla censaga paraga go ki kon shyen. Kapyo jenfenne pege ti pe sherubenye yanlele gbegele wa ki na.

³² Ye yaa te kandoolo yangala tege mbege kan akasiya tige tiyagala tijere na, kila yolo, ngele pe te wo ke na ma ke ton. Ye tiyagala ke lele wa ke nɔgona cɛnyaara nda pe gbegele warifuwe ni ti ni.

³³ Ye yaa ki paraga ki po wa te kandoolo yangala ke nɔgo na.

«Ye yaa Yon finliwesɛnre kesu wi tege wa paraga ki pungo na. Ki paraga ko ki yaa tege mbe laga kpoyi konaa laga jenge kpoyi ti kon shyen ti yee na[†].

³⁴ Ko pungo na, kapere ti kasulugo pyesaga nga ki yen kesu wi yaritonngo, yege tege ye yon

[†] 26:33 26:33: Ebu 6.19; 9.3-5

finliwe senre kesu wi yon ki ton ki ni, wa laga jenge kpoyi ki ni.

³⁵ Paraga nga k̄i p̄o mala censaga paraga go ki k̄on shyen, ye yaa tabali wi t̄ege wa ki ȳege, wa yonloparawa kameŋge kee yeri; ye fitanladaga wi t̄ege wa tabali wi yesinme na, wa yonloparawa kalige kee yeri.

³⁶ «Mbele pe maa paara ti tiin nari soḡo, pe yaa paraga ka ȳege ti mbege soḡo len jese nḡbaan ni, naa nḡanra jese naa kondoro jese konaa jese ȳeen kpanyi ni mbaa yeyoḡo ki tonni ki ni.

³⁷ Ye akasiya tige tiyagala kanḡurugo t̄e ye t̄e wo ke na ye ke ton. Ye t̄e kandoolo yangala t̄ege yege paraga ki kan wa tiyagala ke na, yeyoḡo ki na. Ye tuguyenre yan ye tiyagala ke noḡona cɛnyaara ti gbegele.

27

Saara wosaga ki kanlomo senre

(Eki 38.1-7)

¹ «Ye akasiya tire t̄ege ye saraga wosaga gbegele. Ki kanḡooloyo tijere yi yaa pye ja. Ki nunḡba nunḡba pyew ki yaa pye metere shyen naa kongo. Ki yagawa pi yaa pye metere nunḡba naa kongo.

² Ye yaa yenḡele† tijere t̄e mbe ke yirige wa saraga wosaga ki yengele tijere ke na, ke pinle ke

† **27:2 27.2:** Yenḡele ngele senre ti yo koro yen na Yenḡele li yawa wogo ko nari. Kila pye, saraga wof̄o wi ma yaayoro nda p̄e gbo ti kasanwa pi t̄ege maa fa yenḡele ke na (Levi 4.7,18,25,30,34; 8.15; 9.9; Yuuro 118.27). Kila pye, na lere ka fara lere ni mboo gbo, mbe fe saga yenḡele ke yigi paa wi gbo (1 Wunlu 1.50; 2.28; Yuuro 18.2).

pye nunḡba ki ni. Ye yaa tuguyenre yan mbe wo ki na mbege tɔn.

³ Ye yaa saraga wɔsaga ki tunḡgo pyeyaara ti ni fuun ti gbegele tuguyenre ni, to ti yen ki cɔnrɔ leyaara, naa ki cɔnrɔ koliyaara, naa ki tasaala†, naa ki kara wɔwangala konaa ki nanḡanra wɔyaara ti ni.

⁴ Ye yaa tuguyenre tɛge mbe mɛre gbegele saraga wɔsaga ki keyen tijere yi na. Ye ḡgereye tijere gbegele tuguyenre ni, yeyi lele mɛre ti yengele tijere ke na.

⁵ Yege mɛre ti kan saraga wɔsaga ki na, mbege le wa nɔḡɔna sa gbɔn wa ki nandogomɔ, mbege maga mbege fili.

⁶ Ye yaa akasiya tige kanḡgagala shyen tɛ, mbe tuguyenre wo ke na mbe ke tɔn.

⁷ Ye ki kanḡgagala ke lele wa ḡgereye yi ni saraga wɔsaga ki keyen shyen yi na mbaa ki lee.

⁸ Ye yaa tire papara papara tɛge mbe saraga wɔsaga ki gbegele, ki nawa pi yaa pye waga. Yege gbegele ye yala cɛnlɔmɔ mba mɪla naga Moyisi ma na wa yanwiga ki na pi ni.

*Paara nda pàa tɛge
ma Yenḡele censaga paraga go
ki lonḡo ki jasa
(Eki 38.9-20)*

⁹ «Ye yaa na paraga go ki lonḡo ki jasa. Jasa wi yɔnlɔparawa kalige kee paara yeri ti len jese ḡgbaan ni. Ki kee ki titɔnlɔwɔ pi yaa pye mɛtere nafa shyen ma yiri ke.

† 27:3 27.3: Tasaala mbele senre ti yo, pa pàa pye na yaayoro kasanwa pi nii wa pe ni naa yanragi.

10 Ki tiyagala ke yaa pye nafa. Ye tiyagala ke nɔgɔna cɛnyaara ti nafa gbegele tuguyɛnrɛ ni, ye kandɔɔlo yangala naa paara yangakanngagala gbegele warifuwe ni, ye ke tɛgɛ ye paara ti kankan wa tiyagala ke na.

11 Na cɛnsaga paraga go ki yɔnlɔparawa kamɛngɛ kɛɛ, yege gbegele ki pyelomɔ nunɔba pi na fun. Ki paara ti titɔnlɔwɔ pi yaa pye mɛtɛrɛ nafa shyɛn ma yiri kɛ; ki tiyagala ke yaa pye nafa, ke nɔgɔna cɛnyaara ti yaa pye nafa fun, yeri gbegele tuguyɛnrɛ ni. Ye kandɔɔlo yangala naa paara yangakanngagala gbegele warifuwe ni, ye ke tɛgɛ ye paara ti kankan wa tiyagala ke na.

12 Wa cɛnsaga paraga go ki yɔnlɔ tosaga yeri, lonɔgo ki gbemɛ pi na, jasa paara ti titɔnlɔwɔ pi yaa pye mɛtɛrɛ nafa ma yiri kanɔgurugo. Wi tiyagala ke yaa pye kɛ, ke nɔgɔna cɛnyaara ti yaa pye kɛ fun.

13 Wa cɛnsaga paraga go ki yɔnlɔ yirisaga yeri, lonɔgo ki gbemɛ pi yaa pye fun mɛtɛrɛ nafa ma yiri kanɔgurugo.

14-15 Lonɔgo ki jasa yeyɔngɔ ki keyɛn shyɛn yi ni fuun nunɔba nunɔba yi na, paara ti titɔnlɔwɔ pi yaa pye mɛtɛrɛ kolɔshyɛn kolɔshyɛn naa kɔnrɔkɔnrɔ, naa tiyagala taanrindaanri konaa ke nɔgɔna cɛnyaara taanrindaanri.

16 Lonɔgo ki yeyɔngɔ tɔnparaga ki yaa pye mɛtɛrɛ kɛ. Ye yaa ki ti mbege sɔgɔ lɛn jese ngbaan ni, naa nganra jese, naa kondoro jese konaa jese yɛɛn kpanyi ni. Yege pɔ tiyagala tijɛrɛ na, ye tiyagala ke taga nɔgɔna cɛnyaara tijɛrɛ na.

17 Ye paara yangakanngagala gbegele wari-

fuwe ni, ye ke tɛgɛ ye lonɔgo ki jasa tiyagala ke yigiyigi ke sɔgowo pi ni. Ye tiyagala ke nɔgona cɛnyaara ti gbegele tuguyenre ni.

¹⁸ Lonɔgo ki jasa wi titɔnlɔwo pi yaa pye metere nafa shyen ma yiri ke, wi gbeme pi yaa pye metere nafa ma yiri kanɔgurugo, wi paara nda ti yaa ti len jese nɔgbaan ni ti yagawa pi yaa pye metere shyen naa kɔngɔ. Jasa tiyagala ke ni fuun ye ke nɔgona cɛnyaara ti gbegele tuguyenre ni.

¹⁹ Yanla cɛnsaga paraga go ki tunɔgo pyeyaara ti ni fuun ti gbegele tuguyenre ni, ki kankanɔgagala naa lonɔgo ki jasa kankanɔgagala ke yaa gbegele tuguyenre ni.

*Yɛnɔɛle cɛnsaga paraga go
ki fitanladaga kala
(Levi 24.1-4)*

²⁰ «Mboro Moyisi, maga yo Izirayeli woolo pe kan fo oliviye tige pire nda pɛ sun pe pan ti sinme piiri ni, maa pi nii wa fitanladaga wi ni, jango fitanlaye paa yiin sanga pyew yembinɛ.

²¹ Arɔn naa wi pinambiile pe yaa fitanladaga wi gbegele mboo tɛgɛ wa filisaga paraga go[†] ki ni, wa paraga nɔga pɛ pɔ maga kɔn shyen ki yɛgɛ, ko nɔga ki yɔn finliwɛ sɛnre kɛsu wi yɛgɛ tɔn we; jango fitanlaye paa yiin mi nɔ Yawe Yɛnɔɛle na yɛgɛ sɔgowo, mbege le yɔnlɔkɔgɔ fo sa gbɔn lalaaga ki na. Ki yaa pye kondɛgɛle na li yɛn kɔsaga fu, yoro Izirayeli woolo ye kan, naa ye

[†] **27:21 27:21:** Filisaga paraga go ko nunɔba ko paa pye na yinri Yɛnɔɛle cɛnsaga paraga go. Pa Yɛnɔɛle laa pye na finli wa Moyisi wi ni na para wi ni, ma pe ta wa gbinri wi ni (ɛki 29.42; 33.7-11).

setirige piile mbele fuun pe yaa ka yiri punjo na pe kan.

28

*Saraga wɔfenne
pe yaripɔɔ ti gbegewe
(Eki 39.1-31)*

¹ «Mboro Moyisi, ma ndɔ Arɔn naa wi pinambiile Nadabu, naa Abiyu, naa Eleyazari konaa Itamari pe wɔ wa Izirayeli woolo sanmbala pe sɔgɔwɔ, ma pe fulo ma yɛɛ tanla, jango paa saraga wɔgɔtunngo piin na kan.

² Ma yaripɔɔ gbegele ma ndɔ Arɔn wi kan, nda ti yaa tɛge ti yɛ Yɛnɲɛle kan, tila wi gbɔgɔwɔ pi nari konaa mbe ti paa wi jate.

³ Maga yo kapyɔ jɛnfɛnnɛ pe ni fuun pe kan, poro mbele m̀i tijinliwɛ pi kan pe yeri, fɔ pe Arɔn yaripɔɔ ti gbegele, mboo tɛge wi yɛ, wila saraga wɔgɔtunngo ki piin na kan.

⁴ Yaripɔɔ nda pe yaa gbegele ti nda: Yaripɔɔ ɲga pe ma le ma wa kotogo na, naa efɔdi, naa derigbɔgɔ, naa deritonlogɔ ɲga pɛ sɔgɔ, naa gbɔgɔwɔ njala na pe yinri turiban konaa kurusijara ni. Pe yaa ki yaripɔɔ nda ti tɛge ti yɛ ti gbegele ma ndɔ Arɔn wo naa wi pinambiile pe kan, paa ti nii paa saraga wɔgɔtunngo ki piin na kan. ⁵ Pe yaa ti ti tɛ manjala ni, naa ɲganra jese, naa kondoro jese, naa jese yɛɛn kpanyi konaa len jese ɲgbaan ni.

⁶ «Kapyɔ jɛnfɛnnɛ pe yaa efɔdi wi ti mboo sɔgɔ tɛ manjala ni, naa ɲganra jese, naa kondoro

jese, naa jese yeen kpanyi konaa len jese nḡbaan ni.

⁷ Ye pajogo maḡala shyen yoli efodi wi yinre shyen ti na, jango ti pinle ti pye nunḡba.

⁸ Kurusijara wo naa efodi wi ni ti gbegelelomo pi yaa pye nunḡba. Ti yaa gbegele fun te maḡala ni, naa nḡanra jese, naa kondoro jese, naa jese yeen kpanyi konaa len jese nḡbaan ni.

⁹ Ye onikisi sinndæere sonḡbanga woro shyen le, ye Izirayeli pinambiile pe mere ti keregi keregi wa ti na.

¹⁰ Ye mere kogoloni keregi keregi wa sinndeleḡe konḡbanḡa ki na, ye mere kogoloni sannda ti keregi keregi wa sinndeleḡe shyen wogo ki na, mbe yala pe se ma tagala pe yee na yeḡe nḡa na ki ni.

¹¹ Ma ti pe Zhakobu† pinambiile pe mere ti keregi keregi wa ki sinndæere shyen ti na paa yeḡe nḡa na pe ma meḡe teḡere teḡeyaraga ki keregi keregi sinndeleḡe na we. Sinndeleḡe keregi keregifo mbege tunḡgo ki pye; pege sinndæere ti maramara te piile shyen nawa.

¹² Ye yaa ki sinndæere shyen ti mara efodi wi pajogo maḡala shyen ke na. Ti yaa la nandowo kaan Izirayeli woolo pe wogo ki na†. Aron wi yaa pe mere ti le wa wi pajoro ti na, wa na censaga paraga go ki ni, mi nḡa Yawe Yenḡele na yeḡe sogowo; pa kona mi se ka feḡe ye na.

¹³ Ma yaa ti pege sinndæere ti maramara te piile

† 28:11 28:11: Izirayeli wo nunḡba wo paa pye na yinri Zhakobu.

† 28:12 28:12: Ki sinndæere tila pye naga nari ma yo Aron wila pye wa leele pe yonlo Yenḡele li yeḡe na, li ta laa nawa tuun pe na.

nawa.

¹⁴ Ye tɛ piiri lɛ ye yɔngɔwɔ shyen gbegele, pi pye paa yege nɔa na pe ma kaa mana pili we; sinndɛɛɛ nda ti maramara wa tɛ piile pe nawa yoo le ti na.

*Yaripɔɔ nɔa pe ma le
ma wa kotogo na ki gbegele
(ɛki 39.8-21)*

¹⁵ «Yaripɔɔ nɔa pe ma le ma wa kotogo na mbaa kiti kɔnkagala ke yege woo ki ni, ma ti kapyɔ jɛnfɛnnɛ pege gbegele gbegelelɔmɔ nunɔba pi na. Ma yaa ti pege gbegele pege sɔɔ tɛ manɔala ni, naa nɔanra jese, naa kondoro jese, naa jese yeɛn kpanyi konaa len jese nɔbaan ni.

¹⁶ Yege kuru yege taga ki yeɛ na, ki keyen tijɛɛ yi pye yi yala. Ki kɛɛ nunɔba nunɔba pyew, ki titɔnlɔwɔ pi yaa pye siwiri nunɔba.

¹⁷ Ye sinndɛɛɛ sɔnɔgbanga woro maramara wa ki ni, ti pye kologo tijɛɛ. Ki kologo kɔnɔbanɔa ki yaa pye sariduwani sinndɛɛɛ, naa topazi konaa emerodi.

¹⁸ Ki kologo shyen wogo ki sinndɛɛɛ ti yaa pye ɛsɩkaribukili†, naa safiri konaa lulu.

¹⁹ Ki kologo taanri wogo ki sinndɛɛɛ ti yaa pye opali†, naa agati† konaa ametisiti.

† 28:18 28:18: *ɛsɩkaribukili: Sinndɛɛɛ sɔnɔgbanga wogo kayi, nɔa ki yen yeɛnɛ kpanyi.* † 28:19 28:19: *Opali: Sinndɛɛɛ sɔnɔgbanga wogo kayi, nɔa ki yen ma filige lugulugu.*
† 28:19 28:19: *Agati: Sinndɛɛɛ sɔnɔgbanga wogo kayi, nɔa ki maa yeɛnɛ ma pye yɔngɔyɔngɔ.*

20 Ki kologo tijere wogo ki sinndæere ti yaa pye kirizoliti, naa onikisi konaa zhasipi. Ye ki sinndæere ti ni fuun ti maramara te pyo nawa.

21 Sinndæere ti yaa pye ke ma yiri shyen mbe yala Izirayeli pinambiile pe mere ti ni. Cengele ke ma yiri shyen ke ni, cenle nunḡba meḡe daga mbe keregi keregi sinndæleḡe nunḡba na, paa yeḡe nga na pe ma meḡe teḡere teḡeyaraga ki keregi keregi we.

22 «Ma ti pe yongowɔ shyen gbegele te piiri ni, paa yeḡe nga na pe ma kaa mana pili, mboo le yaripogɔ nga pe ma le ma wa kotogo na ki na.

23 Ma ti pe te ngereye shyen gbegele fun, peyi to wa yaripogɔ nga pe ma le ma wa kotogo na ki yinre shyen ti na.

24 Te yongowɔ shyen poo nunḡba pɔ ngerege nunḡba na, poo sanmba pi pɔ ngerege sanḡa ki na, wa yaripogɔ nga pe ma le ma wa kotogo na ki yinre shyen ti na.

25 Sinndæere shyen pèri maramara te piile mbele ni, ma yaa ti pe yongowɔ shyen pi yinre sannda ti pɔpɔ ki te piile pe na, wa efɔdi wi pajogo manḡala ke na, jango yaripogɔ nga pe ma le ma wa kotogo na ki pye wa yeḡe.

26 Ma yaa ti pe te ngereye ya yeḡe gbegele shyen, peyi to yaripogɔ nga pe ma le ma wa kotogo na ki na, wa ki nɔḡona yinre shyen ti na, wa ki yeḡe nga ki yen ma mara efɔdi wi na ki na.

27 Ma ti pe te ngereye ya yeḡe gbegele shyen, peyi to wa efɔdi wi pajogo manḡala shyen ke nɔḡɔ, wa yeḡe kee ki na, ke yolikologo ki tanla, kurusijara na wi yaa teḡe mbe efɔdi wi pɔ ki go na.

²⁸ Yaripōgo nga pe ma le ma wa kotogo na, pe yaa ki ngereye yi pō efōdi wi tē ngereye yi na nganra mana ni, jaŋgo yaripōgo nga pe ma le ma wa kotogo na ki pye kurusijara ŋa wi yaa tēge mbe efōdi wi pō wi go na, kiga ka sanga mbe laga wa efōdi wi na.

²⁹ Yaripōgo nga pe ma le ma wa kotogo na mbaa kiti kōnkagala ke yege woo, ko nga Izirayeli cengele ke mēre ti yen ma keregi keregi ki na, na Arōn wi kaa yiin sanga ŋa ni wa na censaga paraga go ki ni, wigi le wigi wa wa wi kotogo ki na. Pa kona, mi ŋa Yawe Yenŋele, mi se fege ye na.

³⁰ Mboro Moyisi, yaara nda pe yinri Urimu naa Tumimu†, mari le wa yaripōgo nga pe ma le ma wa kotogo na mbaa kiti kōnkagala ke yege woo ki ni, jaŋgo na Arōn wi kaa paan wa mi ŋa Yawe Yenŋele na yege sōgōwō sanga ŋa ni, ti pye wa wi kotogo ki na. Arōn wi yaa lari nii lari waa wa wi kotogo ki na sanga pyew mi ŋa Yawe Yenŋele na yege sōgōwō, mbe ti wila na nandanwa kala li jenni, na wi kaa yoro Izirayeli woolo ye kiti kōnkagala ke yege woo we.

*Saraga wōfenne to wo naa
wi pinambiile pe yaripōgo sannda*

³¹ «Arōn wi yaa efōdi wi le mboo taga deritōnlogō nga na, ma ti pege gbegele nganra jese ni.

† **28:30 28:30:** Urimu naa Tumimu tila pye yaara shyen ta, nda wee jēn nala. Kana kanŋgagala la wele nakoma yaanŋgumbigile. Pāa ke tēge na we Fō wi yewe ke ni, mbe ta mbaa wi nawa kagala ke jenni. Ye wele wa Esidi 2.63; Nōmbu 27.21; Nehe 7.65lara ti ni.

³² Ma ti pege yōlogō ki wō wa ki nandogomō, pe mana ṅgbanla taga wa ki yōn ki na, pege yōn ki kaw, paa yege ṅga na pe ma selege derege yōlogō yōn ti we.

³³ Ma ti pe girenadi tige pire yanlere gbegele ṅganra jese, naa kondoro jese konaa jese yeen kpanyi ni, peri toto derigbōgō ki nōgona yōn ki na mbege maga mbege fili, naa te kenṅengele ni, pe ke toto ki tige pire yanlere ti sōgōwō pi ni.

³⁴ Na paga girenadi tige pige yanlege nunṅba to, pe yaa te kenṅenge la to, mbege pye ma mbe derigbōgō ki nōgona yōn ki maga mbege fili.

³⁵ Arōn wi yaa kaa ki derigbōgō ki nii mbaa saraga wōgotunṅgo ki piin. Na wiga kaa paan wa na cēsaga paraga go ki ni na yege sōgōwō, konaa na wiga kaa yinrigi, pe yaa la kenṅengele ke tinme taa†, pa kona wi se ku.

³⁶ «Ma ti pe te piiri gbōn paparapa, maga yōnlogō wa wi na fō: <MBE PYE KPOYI YAWE YENNĒLE LI KAN>, paa yege ṅga na pe ma mege ki teṅere teṅeyaraga ki keregi keregi we.

³⁷ Ma yaa ki te paparapa wi pō ṅganra mana ni wa gbōgōwō njala li na, wa ki yege.

³⁸ Ki te paparapa wi yaa pye wa Arōn wi walēge ki na. Kiga pye ma, yarikanra nda fuun Izirayeli woolo pe yaa la teri ti ye, mbaa paan ti ni na kan kapere nda pe mbe ya mbaa piin ti wogo na, wi yaa ti go kala li le. Ki te paparapa wi yaa pye

† **28:35 28:35:** Kenṅengele ke tinme po na, lelege naga jate nde ke tunṅgo ko layi ṅga mbe sara Yennēle li na, lo na lere na yan yenle ni, fō li tunmbyee wo wila yiin wa li cēsaga paraga go ki ni mbe tunṅgo pye; een fō, nambanna la ma, janṅo liga kaa gbo.

wa Aron wi walεge ki na sanga pyew, janngo mi ņa Yawe Yenŋεle, mbe yenle ki yarikanra nda ti tege ti ye ti na.

³⁹ «Ma ti pe deritonlogo gbegele Aron wi kan, naa njala ni konaa kurusijara ni, pege gbegele pege sogo len jese ņgbaan ni.

⁴⁰ «Ma ti pe deritōnro gbegele Aron wi pinambiile pe kan, naa kurusijaraye ni, konaa gbogowo njagala ni; tila pe gbogowo pi nari konaa paa pe jate.

⁴¹ «Maga yariporo ti lele ma ndo Aron wo naa wi pinambiile pe kan. Ma sinme kpoyi wo pe na, ma pe wo ma pe tege pe tunngo ki na, ma pe pye kpoyi paa saraga wogotunngo ki piin na kan.

⁴² Ma kurusiile wengele gbegele pe kan len jese ni paa pe nii paa pe fεre ti tonni, mbege le wa pe senŋεle ke na mbe tigi mbe pe jegbogolo ke tonndo.

⁴³ Aron naa wi pinambiile pe ni, pe yaa la pe nii pe ye na, na pe kaa kee wa filisaga paraga go ki ni sanga ņa ni we, nakoma na paga fulo wa saraga wosaga ki tanla mbe tunngo pye wa laga kpoyi ki ni. Ki ka pye ma, pe se jate pe kapege pye, ņga ki yaa ti pe ku ki kala na. Ki yaa pye kondεgele na li yen kosaga fu Aron naa wi setirige piile pe kan.

29

*Saraga wofenne pe tegewe
(Levi 8.1-36)*

¹ «Ŋga ma yaa pye mbe Arɔn naa wi pinambiile pe pye kpoyi mbe pe tɛgɛ pe yɛ, janngo paa saraga wɔgɔtunngo piin na kan ki nɔa:

«Ma yaa napɔɔ yirifɔnɔɔ nunɔba naa simbapɛɛ shyen yigi, pe pye jɛrɛgisaga fu,

² mbe leve fu buru taga wa, naa leve fu gato nɔ pɛ gbɔn sinmɛ ni, naa leve fu wɔn nɔ pɛ wa yarilire nda pe yinri furoma† ti muwɛ pa ni, ma sinmɛ yanragi yanragi wi na.

³ Ma ti ni fuun ti le kanjapige nunɔba ni, ma kari ti ni wa censaga paraga go ki ni, mbe pinlɛ napɔɔ wo naa simbapɛɛ shyen pe ni.

⁴ «Ma kari Arɔn naa wi pinambiile pe ni wa filisaga paraga go ki yɔn na wa nawa, ma ti pe woli tɔnmɔ ni.

⁵ Ko punngo na, yaripɔɔɔ nda tì tɛgɛ ti yɛ Yɛnɔɛɛ kan, mari le Arɔn wi na, to ti yɛn derigbɔgɔ naa deritɔnlɔgɔ, naa efɔdi wo naa yaripɔgɔ nɔa pe ma le ma wa kotogo na ki ni; Kurusijara nɔa wi yaa tɛgɛ mbe efɔdi wi pɔ mɛɛ wi pɔ.

⁶ Ma gbɔgɔwɔ njala li kan Arɔn wi kan. Yɔɔnrɔ ti yɛn tɛ paparapa nɔa na, maa pɔ wa gbɔgɔwɔ njala li na.

⁷ Ma sinmɛ kpoyi pa lɛ maa wo wa Arɔn wi go ki na, mboo wɔ na kan.

⁸ Ko punngo na, mɛɛ Arɔn wi pinambiile pe pye pe fulo wa ma tanla, mɛɛ pe deritɔɔnrɔ ti lele pe kan,

† 29:2 29.2: Yarilire nda pe yinri bile to nunɔba to pe yinri furoma. Ti yɛn paa mali yɛn.

⁹ ma pe kurusijaraye pe pɔpɔ pe kan, ma pe njagala ke kankan pe kan. Saraga wɔɔɔtunɔgo ki yaa pye pe wogo fɔ sanga pyew.

«Pa ma yaa Arɔn wo naa wi pinambiile pe tɛɛɛ saraga wɔɔɔtunɔgo ki na yɛɛn.

¹⁰ «Ma kari napɔlɔ yirifɔnɔgo wi ni wa filisaga paraga go ki yɛɛɛ wa laga nawa, Arɔn naa wi pinambiile pe pe keyɛn yi tagataga wa wi go ki na.

¹¹ Mɛɛ napɔlɔ yirifɔnɔgo wi kɔnli na yɛɛɛ sɔɔɔwɔ, wa filisaga paraga go ki yɔn na wa nawa.

¹² Ma napɔlɔ yirifɔnɔgo wi kasanwa pa lɛ ma yombeɛ li ni, maa fafa wa saraga wɔsaga ki yɛnɔɔɛ ke na, mɛɛ sanmba pi wo wa saraga wɔsaga ki nɔɔɔna cɛnyaraga ki na maga maga, maga fili.

¹³ Ko punɔgo na, ma yanlaga nɔga kɔ lara ti tɔn ki laga, naa yiripɔlɔ wi ni, naa jinɔgele shyɛn koro naa ke yanlaga ki ni. Ma ti ni fuun ti sogo wa saraga wɔsaga ki na.

¹⁴ ɛɛn fɔ, ma yaa napɔlɔ wi kara sannda, naa wi seɛge konna wi lara ti sogo wa paara yinɛ cɛnsaga ki punɔgo na. Ko yaa pye saraga mbe kapere kala yagawa ja.

¹⁵ «Ko punɔgo na, ma yaa simbapɛnɛ nunɔba lɛ, Arɔn naa wi pinambiile pe yaa pe keyɛn yi tagataga wa wi go ki na.

¹⁶ Ma yaa simbapɔlɔ wi kɔnli mboo kasanwa pi tɔɔɔ, mboo yanragi yanragi saraga wɔsaga ki kanɔɔara ti ni fuun ti na.

¹⁷ Ko punɔgo na, ma simbapɔlɔ wi kɔɔnɔlɔ, maa lara naa wi saanra ti jogo, mari taga wa wi kara nda mɔ kɔɔnɔlɔ to naa wi go ki na.

18 Ma yaa simbapɔɔ wi kara ti ni fuun ti sogo wa saraga wɔsaga ki na. Ki yaa pye saraga sogowogo ŋga yè wɔ mi ŋa Yawe Yenŋele na yeri, saraga ŋga pe ma sogo, ki nuwɔ taan pi yen mala ndanla†.

19 «Ma yaa simbapɔɔ shyen woo wi le, Arɔn naa wi pinambiile pe pe keyen yi tagataga wa wi go ki na.

20 Mɛɛ simbapɔɔ wi konli maa kasanwa pa le maa fafa wa Arɔn naa wi pinambiile pe kalige nunɔgbogolo ke na, wa laga ŋga pe ma nunɔbolo li furu, mbe pa fafa wa pe kalige keyen yombegbɔɔ naa pe kalige tɔɔɔ yombegbɔɔ ti na†. Ko punɔgo na, mɛɛ kasanwa sanmba pi yanragi yanragi wa saraga wɔsaga ki kannɔgara ti na.

21 Kasanwa mba wa saraga wɔsaga ki na, ma pa le, naa sinme kpoyi pa ni, mari yanragi yanragi Arɔn naa wi yaripɔɔ ti na konaa wi pinambiile naa pe yaripɔɔ ti na. Ki ka pye ma, Arɔn wo naa wi pinambiile pe ni, pe yaa pye kpoyi, konaa pe yaripɔɔ ti ni.

22 «Ma yaa simbapɔɔ wi yanlaga ki le, naa wi naga ki ni, naa wi yanlaga ŋga ki ma lara ti tɔn ki ni, naa yiripɔɔ wi ni, naa wi jinɔgele koro naa ke yanlaga ki ni konaa wi kalige jegbolo li ni. Wo wi yen simbapɔɔ ŋa pe ma wɔ saraga mbe lere tege tunɔgo na.

† 29:18 29:18: Efe 5.2; Fili 4.18 † 29:20 29:20: Mbe kasanwa pi fafa wa kalige nunɔgbolo li na, konaa kalige yombegbɔɔ naa kalige tɔɔɔ yombegbɔɔ ki na, ko la pye naga nari fɔ pè ki lerefɔ wi pye kpoyi Yenŋele yege na.

²³ Leve fu buru wi yen kanjapige nga ni, ko nga ki yen ma tege wa na yege sogowo, ma buru wa wo wa ki ni nungba, naa gato na pe wa sinme ni nungba ni konaa won nungba ni.

²⁴ Ma ki yaara ti ni fuun ti le Aron naa wi pinambiile pe kee, peri yirige peri kan saraga mi na Yawe Yenjele na yeri.

²⁵ Ko pungo na, mari sho pe yeri, ma ti peri sogo wa saraga wosaga ki na, wa saraga sogowogo ki go na. Ki yaa pye saraga nga pe ma sogo, ki wirige nuwo taan pi yen ma mi na Yawe Yenjele na ndanla.

²⁶ Ma simbapolo shyen woo na wi wo saraga mbe Aron wi tege tunngo ki na, wi ndige ki le, maga yirige maga kan saraga mi na Yawe Yenjele na yeri. Ko pungo na, ki ndige ki yaa pye ma tasaga.

²⁷ «Simbapolo na wi yaa pye saraga mbe Aron naa wi pinambiile pe tege tunngo ki na, maa ndige naa wi jegbolo li ni ti le, mari yirige mari kan saraga mi na Yawe Yenjele na yeri.

²⁸ Ti yaa pye Aron naa wi pinambiile pe tasaga. Ki yen kondegele na li yaa pye kosaga fu Izirayeli woolo pe kan; katugu ki yen yarikanga, pe yaa la ki yarikanra ti lagala wa nayinme saara ti na, mbaa ti kaan mi na Yawe Yenjele na yeri.

²⁹ «Aron wi kungolo, wi yariporo nda ti tege ti ye Yenjele kan, yeri kan wi pinambiile pe yeri, na paga sinme kpoyi wo pe na mbe pe tege tunngo ki na pilige nga ni we.

³⁰ Aron wi pinambiile pe ni, na wi yaa ka cen wa wi yonlo, mbe pye saraga wofa, mbaa yiin wa filisaga paraga go ki ni, mbaa tunngo piin

wa laga kpoyi ki ni, wi yaa ki yariporo ti le sa gbɔn piliye koloshyen.

³¹ «Ko punɔgo na, simbapolo na pe ma wo saraga ma lere tege saraga wogotunngo ki na, yoo kara ti sogo laga kpoyi ka ni.

³² Arɔn naa wi pinambiile pe ni, pe yaa simbapolo wi kara ti ka konaa buru na wa kanjapige ki ni wi ni, wa flisaga paraga go ki yon na.

³³ Poro ce pe yaa ki yarikanra ti ka, to nda pe tege ma pe kapere ti kasulugo ki pye, ma pe pye kpoyi, naa pe pe tege saraga wogotunngo ki na we. Lere wa yege si daga mbe ta ka, katugu ti yen kpoyi.

³⁴ Ki yaayogo nga pe gbo ma lere wi tege tunngo ki na, na ki kara ta ka wonlo mbe yiri, naa buru wa ni, yeri sogo. Lere si daga mbe ta ka, katugu ti yen yaara nda ti yen kpoyi.

³⁵ «Kapyege nga ki yaa pye Arɔn naa wi pinambiile pe kan mbe pe tege tunngo ki na, maga pye ma ce piliye koloshyen ni, paa yege nga na mila ki yo ma kan we.

³⁶ Pilige nunɔba nunɔba pyew, ma yaa napolo nunɔba wo saraga mbe kapere ti kala yagawa ja. Ki saraga nga ma yaa wo mbe kapere ti kala yagawa ja, ko ma yaa tege mbe saraga wosaga ki pye kpoyi. Ko punɔgo na, ma yaa sinme kpoyi wo ki na mbege le mi na Yenɔle na kee.

³⁷ Ma yaa kapere ti kala yagawa ja kapyege ki pye saraga wosaga ki na sa gbɔn piliye koloshyen, mbege le na kee. Ko punɔgo na, ki yaa pye jenɔge kpoyi, yaraga o yaraga ka jiri ki na, ki

yaa pye kpoyi fun†.

*Saara sogoworo
nda ti yaa la woo pilige pyew
(Nɔmbu 28.1-8)*

³⁸ «Saraga nga ma yaa la woo wa saraga wosaga ki na pilige pyew ki nga: Simbapene yirifonmbolo shyen, mbele pe ta yele nungba nungba. Ki saraga ki daga mbaa woo suyi.

³⁹ Ma yaa nungba wo saraga pinliwe ni, mbe sanja wi wo saraga yonlokogo yege ni.

⁴⁰ Ma yaa muwe saraga culo taanri taga simbapolo yirifonno na wi yaa wo pinliwe ni wi na, mba pe oliviye tige pire sinme piiri litiri nungba naa kongo pinle pi ni, mberi wo saraga. Duvon saraga nga pe ma wo, ma yaa wi litiri nungba naa kongo taga simbapolo yirifonno konjbanja wi na.

⁴¹ Ma yaa simbapolo yirifonno shyen woo wi wo saraga yonlokogo yege ni. Yarikanra nda ti taga pinliwe woo wi na, to nda ti yen muwe, naa sinme konaa duvon, mari cenle nungba ti taga yonlokogo woo wi na. Ki yen saraga nga pe ma sogo, ki nuwo taan pi yen ma mi na Yawe Yenjele na ndanla.

⁴² Ki yen saraga sogowogo nga ye setirige piile mbele fuun pe yaa ka yiri punjo na, pe yaa la woo suyi wa filisaga paraga go ki yon na, mi na

† 29:37 29:37: Mbe wo saraga wofenne poro ni, yaraga ka sila daga mbe jiri yaraga nga ki tege ki ye Yenjele kan ka na. Yaraga nga fuun ka jiri yaara nda ti tege ti ye Yenjele kan ka na, ki ma daga mbe ku; katugu ki ma kanja ma pye kpoyi.

Yawe Yennεε na yeεε sŏgŏwŏ. Pa mi yaa la finli wa ye ni, mbaa para ma ni.

⁴³ «Ko laga koyi mi yaa kaa finli wa Izirayeli woolo pe ni. Na gbŏgŏwŏ pi yaa ka ki laga ki pye kpoyi.

⁴⁴ Mi yaa flisaga paraga go konaa saraga wŏsaga ti tεε ti ye na yeε kan. Mi yaa Arŏn naa wi pinambiile pe pye kpoyi, paa saraga wŏgotunŏgo piin na kan.

⁴⁵ Mi yaa cεn laga yoro Izirayeli woolo ye sŏgŏwŏ, mbe pye ye Yennεε.

⁴⁶ Kona ye yaa ki jεn mbe yo muwi mi yen Yawe Yennεε, ye Yennεε le; m̄i ye yirige ma ye wŏ wa Ezhipiti tara, janŏgo mbe cεn laga ye sŏgŏwŏ. Muwi mi yen Yawe Yennεε, ye Yennεε le.»

30

*Wusuna nuwŏ taan wi yaa la sori
saraga wŏsaga ŏga na
ki gbegewe
(Eki 37.25-28)*

¹ «Ma ti pe saraga wŏsaga ka gbegεle akasiya tige ni, mbaa wusuna nuwŏ taan wi sori wa ki na.

² Saraga wŏsaga ki kannŏgŏlŏyŏ tijεε yi yaa pye ja. Ki kannŏgŏlŏ nunŏgba pyew, ki yaa pye mεtεε kŏngŏ, ki yagawa pi yaa pye mεtεε nunŏgba. Ma ti pe yennεε tε pe ke yirige wa ki yengεε tijεε ke na, ke pinle ke pye ki ni nunŏgba.

³ Ma ti pe tε piiri wo ki lagapyew ki na, ki gona wo naa ki kannŏgara, naa ki yennεε ke na. Ma

ti pe te wa wo ki yon konjo ki na keere mbege maga mbege fili.

⁴ Ma ti pe te ngereye shyenzhyen gbegele, peyi kankan saraga wosaga ki keyen shyen yan yi yegge wa yi yee yeri yi na, wa ki yon keere ki nogo, jango paa ki lekangagala ke nii wa yi ni, mbaa ki lee.

⁵ Ma ti pe ki kangagala ke gbegele akasiya tige ni, pe te wo ke na pe ke ton.

⁶ Ma ti pege saraga wosaga ki tegge wa paraga nga pe po ma Yennele censaga paraga go ki kon shyen ki yegge, ko nga yon finliwe senre kesu wi yen wa ki punjo na we, wa kapere ti kasulugo pyesaga nga ki yen wi yaritonjo ki yegge. Pa mi yaa kaa finli wa ma ni.

⁷ Aron wi yaa ti paa wusuna nuwo taan wi sori wa ki na pinliwe pyew, na wi kaa fitanlaye pe gbegele sanga na ni wa laga kpoyi ki ni we.

⁸ Yonlokogo pyew, wi yaa ti pe wusuna nuwo taan wa sogo wa ki na, na wi kaa jaa mbe fitanlaye pe mu sanga na ni we. Ye yaa la wusuna nuwo taan wi sori suyi mi na Yawe Yennele na yegge sogowo, yoro naa ye setirige piile mbele fuun pe yaa ka yiri punjo na pe ni.

⁹ Yaga ka wusuna nuwo taan wa yegge sogo wa ki na, na na cenle mi naga wo wa ma. Yaga ka saraga sogowogo, naa muwe saraga konaa duven saraga nga pe ma wo to ta wo wa ki na saraga.

¹⁰ Yele pyew, Aron wi yaa kapere ti kala yagawa ja kapyege ki pye saraga wosaga ki yennele ke na pyesaga nunba. Yaayogo nga pe gbo mbe kapere ti kala yagawa ja, wi yaa ki kasanwa pa fafa ke na. Ye setirige piile mbele

fuun pe yaa yiri punḡo na, paa ki kapyege nḡa ki piin yeḡ pyew pyesaga nunḡba. Ki saraga wosaga ki yaa pye jenge kpoyi mi nḡa Yawe Yenḡeḡ na kan.»

*Yaara nda ti yaa wɔ
mbe Izirayeli woolo pe go sho*

¹¹ Kona, a Yawe Yenḡeḡ li si para Moyisi wi ni naa ma yo fo:

¹² «Na ma kaa Izirayeli woolo sanmbala pe jinri sanga nḡa ni, pe ni fuun nunḡba nunḡba pe yaa penjara ta sara mi nḡa Yawe Yenḡeḡ na yeri mbe pe yeḡ go sho; jango ki jirige ki ka ka ti jologo mbe to ye na.

¹³ Lere nḡa fuun pe yaa ka jiri, wi yaa warifuwe pyo nunḡba sara, nḡa wi nuguwo pi yaa pye giramu kangurugo, mbe yala laga kpoyi ki warifuwe pyo walaga ki nuguwo pi ni. Ki warifuwe pyo wi yaa wo yarikanga mi nḡa Yawe Yenḡeḡ na yeri†.

¹⁴ Lere o lere pe yaa ka jiri ki jirige ki na, mbege le mbele pe ta yeḡ nafa nafa konaa pe yeḡe fenne pe ni, pe yaa yarikanga ki kan mi nḡa Yawe Yenḡeḡ na yeri.

¹⁵ Penjara fo wii daga mbe kan mbe we ki warifuwe pyo walaga ki na; fyonwo fo wii daga mbe kan mbe tigi ki warifuwe pyo walaga ki na. Lere nunḡba nunḡba pyew wi yaa ki penjara ti wo mberi kan mi nḡa Yawe Yenḡeḡ na yeri yarikanga, mbe ta mboo yeḡ go sho.

¹⁶ Ma yaa ki go shogo penjara ti sho Izirayeli woolo pe yeri mberi teḡ mbaa filisaga paraga

† 30:13 30:13: Eki 38.25-26; Mati 17.24

go ki tunngo ki piin ti ni. Ti yaa ti mi ŋa Yawe Yenŋele mbaa jatere piin ki na fo yè ye go shogo penjara ti kan.»

Jogoyaraga ki gbegewe

¹⁷ Ko pungo na, a Yawe Yenŋele li si para naa Moyisi wi ni ma yo fo:

¹⁸ «Ma ti pe jogoyaraga gbegele tuguyenre ni, naa ki nɔgona cɛnyaraga ni. Maga tege filisaga paraga go konaa saraga wosaga† ti sogowo pi ni, ma tonmo le wa ki ni maga yin saraga wofenne pe yee jogowo pi mege ni.

¹⁹ Aron naa wi pinambiile pe yaa ki tonmo pi tege mbaa pe keyen naa pe tooro ti jori pi ni.

²⁰ Na pe kaa yiin wa filisaga paraga go sanga ŋa ni, pe yaa pe keyen naa pe tooro ti jogo wa ki tonmo pi ni gben; konaa na pe kaa jaa mbe fulo wa saraga wosaga ki tanla mbe tunngo pye wa ki na, mbe saara nda pe ma sogo ta wo mi ŋa Yawe Yenŋele na yeri we, jango paga ka ku.

²¹ Pe yaa la pe keyen naa pe tooro ti jori jango paga ka ku. Ko yen kondegele na li yen kosaga fu ma Aron naa wi setirige piile mbele pe yaa ka yiri pungo na pe kan.»

Sinme mba pe ma wo yaraga na mbege wo Yenŋele kan

²² Kona, a Yawe Yenŋele li si para Moyisi wi ni naa ma yo fo:

²³ «Nuwo taanyaara nda fuun ti yen jende ma we ti ni fuun na, ma ta le: Nda pe yinri miiri

† **30:18 30:18:** Paa pye na saara sogoworo ti sori saraga wosaga ŋga na, ko senre ti yen na yuun laga ki laga ŋga ki ni. Ye wele wa Eki 38.8laga ki ni.

ti tɔnmɔ culo kɔgɔlɔni, naa sinamɔmu timuwɛ nuwɔ taan culo taanri, naa kanɛli timuwɛ nuwɔ taan culo taanri,

²⁴ naa kasi timuwɛ nuwɔ taan culo kɔgɔlɔni, mbe yala laga kpoyi ki taanlayaraga ki nuguwɔ pi ni, konaa oliviye tige pire sinmɛ litiri kɔgɔlɔni ni.

²⁵ Ma ti nuwɔ taanyaara gbegelefɔ wa mberi pinle ti yɛɛ ni, wiri gbegele sinmɛ nuwɔ taan. Pi yaa pye sinmɛ kpoyi, pe kaa jaa mbe yaraga ka le na kɛɛ, pe yaa pa wo ki na.

²⁶ Ko sinmɛ po pawɛ ma yaa wo filisaga paraga go ki na, naa yɔn finliwɛ sɛnre kɛsu wi na, mberi le na kɛɛ;

²⁷ naa tabali wo naa wi tunɲgo pyeyaara ti na; naa fitanladaga wo naa wi tunɲgo pyeyaara ti na; naa wusuna nuwɔ taan wi ma sogo saraga wɔsaga ɲga na ki na;

²⁸ naa saara sogoworo ti ma sogo saraga wɔsaga ɲga na konaa ki tunɲgo pyeyaara ti na; naa jogoyaraga konaa ki tateɣɛ ki na, mberi le na kɛɛ.

²⁹ Ma yaa ki yaara ti tɛɣɛ ti yɛ na kan, pa ti yaa pye jɛndɛ kpoyi. Yaraga ɲga fuun ka jiri ka na, ki yaa pye kpoyi fun†.

³⁰ Ma yaa ki sinmɛ pa wo Arɔn naa wi pinambiile pe na mbe pe pye kpoyi jango paa saraga wɔgɔtunɲgo piin na kan.

³¹ «Ko punɲo na, maga yo Izirayɛli woolo pe kan fɔ: <Ki sinmɛ mba pi yen sinmɛ kpoyi, ma tɛɣɛ pi yɛ mi ɲa Yenɲɛlɛ na kan ye setirige piile

† **30:29 30:29:** Ye Eki 29.37wi kɔrɔ wi yɛɣɛ yowo sɛnre ti wele.

mbele fuun pe yaa ka yiri punḡo na pe sḡḡwḡ.

³² Lere si daga mbe pa fa wi yεε na; lere si daga mbege sinmε cεnε pa gbegele ki gbegelelḡmḡ nunḡba pi na. Pi yεn kpoyi, yaa pi jate kpoyi fun.

³³ Na lere wa ka sinmε pa gbegele pi yiri ki woo mba pi kḡrḡḡ, mboo fa lere wa yεε na, ḡa wi woro saraga wḡfḡ, ki daga pege fḡ wi wḡ wa wi woolo pe sḡḡwḡ.> »

Wusuna nuwḡ taan wi gbegele

³⁴ Kona, a Yawe Yenḡεε li si Moyisi wi pye naa fḡ: «Nuwḡ taanyaara ta εε naa: Nda pe yinri sitakite, naa ḡnikisi konaa galibanumu†. Ma wusuna nuwḡ taan piiri taga wa ti na; ti ni fuun nunḡba nunḡba ti εεε ti yalayala.

³⁵ Ma ti nuwḡ taanyaara gbegelefḡ wa mberi pinε ti yεε ni, wi wusuna nuwḡ taan piiri gbegele, ḡa wi yaa pye kpoyi. Wi yaa wi gbegele kḡ† ni.

³⁶ Ma ti pe wa sun poo pye muwε, ma saa tεεε wa filisaga paraga go ki ni, wa yḡn finliwε sεnḡε kεsu wi yεε sḡḡwḡ, wa laga ḡga mi yaa la finli ma ni we. Ye yaa laa jate pi yεn jεmbe kpoyi.

³⁷ Yaga ka ki wusuna nuwḡ taan cεnε wa gbegele ki gbegelelḡmḡ nunḡba pi na ye yεε kan. Yaa wi jate paa yaraga kpoyi yεn.

† **30:34 30:34:** Sitakite naa galibanumu ti yεn nuwḡ taanyaara nda ti maa taa tipire ta ni, ma pye paa ḡguro tḡnmḡ yεn. ḡnikisi ḡa sεnḡε ti yo lagame, sinndεεε sḡnḡbanga wogo ko ma; εεn fḡ, tḡnmḡ yaraga ka kḡrḡḡ yi. † **30:35 30:35:** Kila pye pe ma kḡ le wa wusuna nuwḡ taan ḡa pε gbegele wi ni, janḡo wiga ka ta mbe jḡḡ konaa wi sḡḡwḡ pi ta pi tanla.

³⁸ Na lere wa ka wi cɛnlɛ wa gbegele, mbaa wi gbɔɔn la yɔgori wi nuwɔ taan pi kala na, wi daga poo wɔ wa wi woolo pe sɔgɔwɔ†.»

31

*Yɛnɛɛlɛ cɛnsaga paraga go
ki gbegelefɛnnɛ
(Ɛki 35.30–36.1)*

¹ Kona, a Yawe Yɛnɛɛlɛ li si para naa Moyisi wi ni ma yo fɔ:

² «Wele, m̀ Uri pinambyɔ Bezaleyeli wi wɔ ma yiri wa Zhuda cɛnlɛ li ni. Uri to wo lawi ɲa Huri.

³ Milan yinne li le wi ni, a l̀uu kan kajɛnmɛ, naa tijinliwɛ ni konaa kapyɔ tunndo ti yɛgɛ jɛnwɛ pi ni.

⁴ Wi mbe ya mbaa kapyɔ tunndo fɔnndɔ jatere taa, mbaa ti gbegele tɛ ni, naa warifuwe konaa tuguyɛnrɛ ni.

⁵ Wi mbe ya mbaa sinndɛɛrɛ sɔnɲgbanga woro ti tɛni mbaa ti sogolo ti yɛɛ ni, konaa mbaa tire tɛni. Ko kɔrɔ wo yɛn fɔ wi mbe ya mbe tunndo cɛnlɛ pyew ti pye.

⁶ M̀i Ahisamaki pinambyɔ Oholiyabu wi kan wi yeri wila wi sari, ma yiri wa Dan cɛnlɛ li ni. M̀i tijinliwɛ gbɔɔ kan kapyɔ jɛnfɛnnɛ pele yeri fun, jango pe ɲga fuun m̀i yo ma kan ki gbegele.

⁷ Pe filisaga paraga go ki gbegele, naa yɔn finliwɛ sɛnrɛ kɛsu wi ni, naa wi yaritonɲgɔ ɲga ki yɛn kapere ti kasulugo pyesaga ki ni, naa filisaga paraga go ki tunɲgɔ pyeyaara ti ni fuun ti ni;

† 30:38 30:38: Ɛki 37.29

⁸ naa tabali wo naa wi tunᅅgo pyeyaara ti ni, naa fitanladaga wi ni, poo gbegele te piiri ni konaa wi tunᅅgo pyeyaara ti ni fuun ti ni, naa wusuna nuwɔ taan wi ma sogo saraga wɔsaga ᅅga na ki ni;

⁹ naa saara sogoworo ti ma sogo saraga wɔsaga ᅅga na ki ni, naa ki tunᅅgo pyeyaara ti ni fuun ti ni, naa jogoyaraga konaa ki tatege ki ni;

¹⁰ naa yaripɔɔ nda pe yaa la nii mbaa tunᅅgo piin ti ni, naa saraga wɔfɔArɔn wi yaripɔɔ nda ti yaa tege ti ye Yenᅅele kan ti ni, naa wi pinambiile pe yaripɔɔ nda pe yaa la nii mbaa saraga wɔgotunᅅgo ki piin ti ni;

¹¹ naa sinme kpoyi konaa wusuna nuwɔ taan ᅅa wi yaa tege wa censaga paraga go ki ni wi ni. Kapyɔ jenfenne pe yaa ki tunndo ti ni fuun ti pye, mbe yala senre nda fuun mi yo ti ni.»

Zhufuye cɛnpilige ki senre

¹² Kona, a Yawe Yenᅅele li si para naa Moyisi wi ni ma yo fɔ:

¹³ «Ki yo Izirayeli woolo pe kan fɔ paa cɛnpilige ki cɛn, katugu ki yen paa kacɛn yen mi naa yoro sɔgɔwɔ, naa ye setirige piile mbele pe yaa ka yiri punᅅgo na pe sɔgɔwɔ. Ki yen naga nari fɔ muwi mi yen Yawe Yenᅅele na li ye pye kpoyi.

¹⁴ Ki kala na, yaa cɛnpilige ki cɛn, katugu ki yen ma tege ki ye ye kan. Lere ᅅa fuun kaga jɔgɔ wi daga poo gbo. Lere ᅅa fuun ka tunᅅgo ka pye ki pilige ki ni, poo purɔ poo wɔ wa wi woolo pe sɔgɔwɔ.

¹⁵ Ye yaa la tunᅅgo piin piliye kɔgɔlɔni ni yapelege ki ni, pilige koloshyen wogo ko ki yen

cɛnpilige ye, ma pye wogopilige nga k̀ tɛgɛ ki yɛ mi ɲa Yawe Yɛnnɛlɛ na kan. Lere ɲa fuun ka tunngo pye cɛnpilige ki ni, wi daga poo gbo†.

¹⁶ Yoro Izirayeli woolo yaa cɛnpilige ki cɛɛn suyi, yoro naa ye setirige piile mbele fuun pe yaa ka yiri puŋgo na pe ni; katugu ki yen yɔn finliwe mba pi yen kosaga fu.

¹⁷ Ki pilige ki yaa pye kacɛn ɲa wi yen kosaga fu mi naa yoro Izirayeli woolo ye sɔgɔwɔ; katugu mi ɲa Yawe Yɛnnɛlɛ m̀ naayeri wo naa tara ti gbegele piliye kɔgɔloni ni, ki pilige kolɔshyen wogo ki na, a m̀ si wogo†.»

*Yɔn finliwe sɛnrɛ tila pye
ma yɔnlɔgɔ sinndɛɛrɛ
papara papara nda na*

¹⁸ Naa Yɛnnɛlɛ l̀aa kaa para Moyisi wi ni ma saa kɔ, wa Sinayi yanwiga ki na, a li si sinndɛɛrɛ papara papara shyen nda lo jate l̀aa yɔn finliwe sɛnrɛ ti yɔnlɔgɔ ti na ti kan wi yeri.

IZIRAYELI WOULO PAA YENNɛLɛ LI YɔN FINLIWE PI JɔGɔ

32

32-34

*Napige ɲa Izirayeli woolo
p̀aa gbegele tɛ ni
(Dete 9.6-29)*

† **31:15 31:15:** Eki 20.8-11; 23.12; 34.21; Levi 23.3; Dete 5.12-14

† **31:17 31:17:** Eki 20.11

1 Naa Izirayeli woolo pàa kaa ki yan Moyisi wila mōni wa yanwiga ki na wi woro mbe tigi, a pè si saa gbogolo wa Arōn wi tanla, ma suu pye fō: «Yiri ma yarisunngo ka gbegele we kan kila we yege sinni. Katugu ki Moyisi ŋa wi yen naŋa ŋa wì we yirige ma we wō wa Ezhipiti tara ti ni, yaraga ŋga kùu ta, we sigi jēn†.»

2 A Arōn wì si pe yōn sogo ma yo fō: «Tē nungbogolo ŋgele ke yen ye jēle, naa ye pinambiile† konaa ye sumborombiile pe na, ye ke wōwō ye pan ke ni na kan.»

3 Le ki yōngōlō nungba ke ni, a Izirayeli woolo pe ni fuun pè si tē nungbogolo ŋgele pàa lele ke wōwō ma ke kan Arōn wi yeri.

4 A wì sigi tē yaara ti shō pe yeri, mari yan mari le yaraga ka ni, ma napige yanlēge gbegele wi ni. Kona, a Izirayeli woolo pè si jōrōgo ma yo fō: «Woro Izirayeli woolo, we yenŋele li na, lo li we yirige wa Ezhipiti tara.»

5 Naa Arōn wila kaa ki yan leele pè jōrōgo ma, a wì si saraga wōsaga kan wa napige yanlēge ki yege sōgōwō, mēē ki yo ŋgbanga pe kan fō: «Goto we yaa feti pye Yawe Yenŋele li mēge ni†.»

6 Ki goto yirifaga ki na, a leele pè si yiri ma saara sogoworo naa nayinmē saara wō. Kona, a pè si cēn ma li ma wō. Kō puŋgo na, pè si yiri na jinrigi†.

† 32:1 32.1: Kapye 7.40 † 32:2 32.2: Nambala pàa pye na nungbogolo nii fun; ye wele wa Kiti 8.24-26laga ki ni. † 32:5 32.5: Arōn wila feti pyewe senre to yo Yawe Yenŋele li mēge na, jango mbe ti leele pe koro le wi kēē na, paga ka laga li na pew.

† 32:6 32.6: 1 Korēn 10.7

⁷ A Yawe Yenn̄ele li si Moyisi wi pye fɔ: «Tigi maa kee, katugu ma woolo mbele mà yirige wa Ezhipiti tara, pè kapege pye.

⁸ Pè ke fyaw ma konɔ na mila naga pe na li wa. Pè te yan ma napige yanlɛge gbegele pe yɛɛ kan, ma fɔli ki yɛge sɔgɔwɔ maga gbɔgɔ konaa ma saara wɔ ki yeri. Pè yɛɛ yo fɔ: «Ye wele, woro Izirayeli woolo, we yenn̄ele li na, lo li we yirige wa Ezhipiti tara.» »

⁹ A Yawe Yenn̄ele li si Moyisi wi pye naa fɔ: «Mìgi wele maga yan fɔ ki leele mbele pe yen leele mbele pè yiri ma je.

¹⁰ Koni, na yaga mbe nawa ngban pe ni. Mi yaa pe tongɔ mbe pe kɔ. Eɛn fɔ, mi yaa ti cɛnɛ gbenɛ mbe yiri wa ma ni.»

¹¹ A Moyisi wì si Yawe Yenn̄ele, wi Yenn̄ele li yenri ma yo fɔ: «Yawe Yenn̄ele, yingɔ na mɛɛ nawa ngban ma woolo pe ni? Poro mbele mà pe yirige wa Ezhipiti tara ma yawa gbɔɔ po naa ma fanɲga gbɔgɔ ki ni we.

¹² Na maga ki pye ma, pa Ezhipiti tara fɛnnɛ pe yaa yo fɔ mɔɔ woolo pe yirige wa Ezhipiti tara mbe pan mbe pe jɔɔ, mbe pe gbo laga yanwira wasege ki ni, mbe pe cɛnɛ li kɔ mbeli wɔ laga tara ti na pew. Ma nanɲbanwa gbɔɔ pi yaga. Jɔɔgɔ nga maa jaa mbe wa ma woolo pe na, mɔɔ jatere wi kanɲga ki wogo ki na, maga yaga.

¹³ Ma jatere pye ma tunmbyeele Abirahamu, naa Izaki konaa Izirayeli pe na, poro mbele màa wugu ma yɛɛ mɛge ki na pe kan ma yo fɔ: «Mi yaa ye setirige piile pe pye pe legɛ paa naayeri wonɲgɔɔ ke yen. Tara nda m̀iri sɛnrɛ yo, mi yaa

ti kan pe yeri ti pye pe woro fɔ sanga pyew.» »

¹⁴ Kona, a Yawe Yenɲele li sili jatere wi kanɲa ma jɔlɔɔ ɲa làa yo li yaa wa li woolo pe na ki yaga.

¹⁵ A Moyisi wì si sɔngɔɔ ma yiri wa yanwiga ki na ma tigi. Yɔn finliwɛ sɛnrɛ tila pye ma yɔnlɔɔ sinndɛɛrɛ papara papara shyen nda na tila pye wi kɛɛ. Pàa yɔnlɔɔ ti shyen ti keyen shyen yi ni fuun yi na.

¹⁶ Ki sinndɛɛrɛ papara papara Yenɲele lo làa ti gbegele. Yɔnrɔ nda tila pye wa ti na, Yenɲele lo làa ti yɔnlɔɔ.

¹⁷ Naa Zhouwe wila kaa leele pe jɔrɔɔmɔ pi logo, a wì si Moyisi wi pye fɔ: «Pyeri ma logo, malaga tinmɛ yɛn na yinrigi wa paara yinrɛ censaga ki ni.»

¹⁸ A Moyisi wì suu yɔn sogo ma yo fɔ:

«Ayoo, cew tafenne ma paa jɔrɔgi,

pè malaga gbɔn ma ya mbele ni poro pele si ma paa jɔrɔgi.

Ɛɛn fɔ, yuuro tinmɛ mila nuru.»

¹⁹ Naa paa kaa na yɔngɔ paara yinrɛ censaga ki ni, a Moyisi wì si napige yanlɛɛ ki yan konaa leele pe ni paa yoo. A wì si nawa ɲgban fɔ jɛɲɛ, mɛɛ sinndɛɛrɛ papara papara nda tila pye wi kɛɛ ti wa tara mari yaari le yanwiga ki nɔɔ;

²⁰ mɛɛ ki napige yanlɛɛ ɲa leele pàa gbegele ki lɛ, maga wa wa kason maga sogo a kì pye muwɛ. A wì sigi muwɛ pi lɛ maa yanragi wa

tonmo pi ni, maa kan Izirayeli woolo pe yeri, a pòo wò†.

²¹ Ko pungo na, a Moyisi wì si Aròn wi yewe ma yo fò: «Yingi ki leele mbele pè pye ma na, a mà si ti a paa ki kapege gbògò nga ki piin?»

²² A Aròn wì si Moyisi wi yon sogo ma yo fò: «Na tafò, maga ka nawa ngban. Mboro jate màga jèn ma yo kapege pyewe pi yèn ma ki leele mbele pe ndanla.

²³ Pànla pye ma yo fò: <Yarisunngo ka gbegele we kan kila we yεε sinni; katugu ki Moyisi ña wi yèn naña ña wì we yirige ma we wò wa Ezhipiti tara ti ni, yaraga nga kùu ta, we sigi jèn.>

²⁴ A mì si pe pye fò: <Te yèn lere ña fuun yeri, wuu wò na kan. A pè suu wòwò ma pan maa kan na yeri. A mì suu le kason, maa yan, mee ki napige yanlεε nga ki gbegele.> »

²⁵ A Moyisi wì sigi yan fò leele pè koro pe yεε na, fò Aròn wila pe yaga a paa tanri pe yεε nandanwa kala lo na, ma ti a pè tifaga pe juguye pe yεε na.

²⁶ A Moyisi wì si saa yere wa paara yinre censaga yeyongò ki na, ma sho fò: «Lere o lere wi yèn Yawe Yennele li korogò, wo mbe pan laga na tanla.»

A Levi setirige piile pe ni fuun pè si saa gbogolo wa wi tanla maa maga.

²⁷ A wì si pe pye fò: «Yawe Yennele, woro Izirayeli woolo Yennele le, nga li yo ki nga: <Naña nungba nungba pyew, wuu tokobi wi

† **32:20 32:20:** Moyisi wila ko pye ma mbege naga fò kala na Izirayeli woolo paa pye, li pye kapege pe go na, nga pe daga mbege kala yagawa ja (Nombu 5.17,24).

le, wi ye wa paara yinre censaga ki ni, wigi yanriyanri, mbe yiri paraga go ka ni mbe ye ka ni, wuu sefenne, naa wi wenne konaa wi cenyeele pe gbo.» »

²⁸ A Levi setirige piile pè si tanga ma yala Moyisi senyoro ti ni. Ki pilige ki ni, nambala mbele paa ku, paa pye na kee lere waga taanri (3 000) yeri.

²⁹ Kona, a Moyisi wì si Levi setirige piile pe pye fo: «Nala, yè ye yee kan Yawe Yenñele li yeri mbaa tunngo piin li kan, katugu yè yenle ma ye pinambiile, naa ye sefenne pe gbo. Ki kala na, li duwaw ye na nala.»

*Moyisi wila Yenñele li yenri
li Izirayeli woolo pe kala yaga*

³⁰ Ki goto, a Moyisi wì si leele pe pye fo: «Yè kapege gbogo pye. Koni mi yaa lugu naa mbe kari wa Yawe Yenñele li yeri, kana pa mi yaa ya mbe ye kapere ti kasulugo ki pye.»

³¹ A Moyisi wì si songoro naa wa Yawe Yenñele li yeri, ma saa li pye fo: «Ki leele pè kapege gbogo pye de! Pè te yarisunngo gbegele pe yee kan.

³² Koni, mi yen noo yenri, ma pe kapege ki kala yaga pe na; nakosima mala mege ki gbo maga wo wa sewe na mà yonlogo wi ni†.»

³³ A Yawe Yenñele li si Moyisi wi yon sogo ma yo fo: «Ayoo! Lere na wì kapege pye na na, ko fo wo mege ko mi yaa gbo mbe wo wa na sewe wi ni.

† 32:32 32:32: Mbe yala Yuuro 69.29; Luki 10.20; Fili 4.3; Naga 3.5; 21.27lara ti ni, yinwege sewe yen Yenñele li yeri, na lesinmbele pe mere ti yen ma yonlogo wa wi ni.

³⁴ Koni, ta kee ma sa ki leele pe yege sin ma kari pe ni wa laga nga m̀ naga ma na ki ni. Wele, na m̀erege wi yaa la tanri ma yege. Eɛn fɔ, mi ka ka yiri pe kɔrɔgɔ pilige nga ni, mi yaa pe jɔlɔ pe kapege ki kala na.»

³⁵ Yawe Yenɲele làa Izirayeli woolo pe jɔlɔ napige yanleɲe nga pàa ti a Arɔn ẁ gbegele pe kan ki kala na.

33

*Yenɲele làa konɔ kan Moyisi
wi yeri ma yo wila kee*

¹ Kona, a Yawe Yenɲele l̀ si para naa Moyisi wi ni ma yo fɔ: «Yiri na ki laga nga ki ni, maa kee mborɔ naa leele mbele mà yirige wa Ezhipiti tara pe ni; ye kari wa tara nda m̀la wugu Abirahamu naa Izaki konaa Zhakɔbu pe kan ma yo mi yaa kari kan pe setirige piile pe yeri ti ni†.

² Mi yaa na m̀erege wi torogo wi keli ye yege, mbe Kana tara fɛnnɛ, naa Amɔri cɛnlɛ woolo, naa Hɛti cɛnlɛ woolo, naa Perɛzi cɛnlɛ woolo, naa Hɛvi cɛnlɛ woolo konaa Zhebusi cɛnlɛ woolo pe purɔ mbe pe yirige wa ki tara ti ni.

³ Wi yaa ye yege sin mbe kari ye ni wa tara nda ti yɛn ma yin nɔnɔ naa sɛnrege ni na fuun† ti ni. Eɛn fɔ, mi jate se pinle ye ni mbe kari, nakoma ye yaa kaga kan mbe ye tɔngɔ mbe ye kɔ konɔ, katugu ye yɛn leele mbele pe ma yiri ma je.»

⁴ Naa leele pàa kaa ki sɛnɲɲbanra ti logo, a pe jatere ẁ si piri pe na; ki kala na lere wo wa sila wi yeɛ fere.

† 33:1 33.1: Zhene 12.7; 26.3; 28.13 † 33:3 33.3: Eki 3.8

⁵ Ma si yala, Yawe Yenŋele làa ki konŋ kan Moyisi wi yeri ma yo wigi yo Izirayeli woolo pe kan fŋ: «Ye yen leele mbele pe ma yiri ma je. Na mi ka pinle ye ni sa ye torogo wagati jenri ni, pa mi yaa ye tŋngŋ mbe ye kŋ. Ki kala na, ye ye yee fereyaara ti wŋ, pa kona mi yaa ŋga pye, mi yaa ki jen.»

⁶ Mbege le le Izirayeli woolo pe yirisanga wi ni wa Horebu yanwiga ki na, a pè si pe yee fereyaara ti yaga, pe woro nari nii.

Filisaga paraga go ki senre

⁷ Kila pye na paga sa paara yinre censaga ki kan, Moyisi wi ma paraga go[†] ki kŋlogi ma saa ki kan wa paara yinre censaga ki punŋo na, maga lali ki ni, nœ ki yinri filisaga paraga go. Na lere wa kaa jaa mbe Yawe Yenŋele li yewe kala la ni, wi ma yiri wa paara yinre censaga ki ni, mbe kari wa filisaga paraga go ki ni.

⁸ Na Moyisi wi kaa kee wa ki paraga go ki ni sanga ŋa ni, leele pe ni fuun nunŋba nunŋba pe ma yiri ma yerere wa pe paara yinre ti yeyŋrŋ ti na, naa wele fŋ wi ma saa toro ma ye wa ki ni.

⁹ Na Moyisi wiga ye wa paraga go ki ni sanga ŋa ni, kambaaga titŋnlogŋ yerege ki ma tigi ma yere wa paraga go ki yŋn na. Yawe Yenŋele li mœ la para Moyisi wi ni.

[†] **33:7 33.7:** Wa Izirayeli tara kœ ki na, mbele paa pye na paara yinre censara ti kanni na cœn wa ti ni, kila pye, pe ma paraga go ka kan wa censaga ki nandogomŋ na kagala ke yege woo wa ki ni. Ki yaa pye ki paraga go ko kayi kila pye Izirayeli woolo pe yeri, a Moyisi wigi kŋlogi, ma saa ki kan maga lali paara yinre censaga ki ni.

¹⁰ Leele pe ni fuun pe maa kambaaga titonlogo yerege ki yaan k̀i yere wa paraga go ki yon na. Kona pe ni fuun nunḡba nunḡba, pe mee foli mali gbogɔ wa pe paara yinre yeyonro ti na.

¹¹ Yawe Yenḡele laa pye na para Moyisi wi ni gbogoyi, paa yege nga na lere maa para wi wonlo ni we. Ko punḡo na Moyisi wi mee songoro ma kari wa paara yinre censaga ki ni†. Een fo, lefonḡo ḡa wila pye wi tunmbyee, Nuni pinambyo Zhouwe we, wo ma koro wa paraga go ki ni.

*Moyisi wila Yawe Yenḡele li yenri
li pinle pe ni*

¹² Kona, a Moyisi wi si Yawe Yenḡele li pye fo: «Logo na yeri we Fo. Ma ki konɔ kan na yeri ma yo mbaa ki leele mbele pe yege sinni. Een fo, lere ḡa ma yaa taga na na wila na sari, mee si wo naga na na. Ma si yala, ma ki yo na kan ma yo mala wo ma ye kan, ma ti a na kala lon ndanla.

¹³ Ma ye yaga, na kaa pye kaselege, na kala lon ndanla, nga ma yen na sonri ma ti mbege jen; pa kona mi yaa ma jen jenge, na kala li yaa ma ndanla naa jenge. Maa ki jate fun fo ki leele mbele pe yen ma woolo.»

¹⁴ A Yenḡele li suu yon sogo ma yo fo: «Mi jate mi yaa soon torogo konaa mbaa ma go singi.»

¹⁵ A Moyisi wi sho naa fo: «Na kaa pye mboro jate ma se sa we torogo, maga ka we pye we yiri laga ki laga nga ki ni.

† 33:11 33:11: Nombu 12.8; Dete 34.10

¹⁶ Na mεε sa we torogo, pe yaa ki jεn mεε mbe yo mi naa ma woolo pe ni, we kala li yen mōō ndanla? Kaawō ma sa we torogo ko ki yaa ki naga fō we yen we yε tara woolo sanmbala pe ni.»

¹⁷ Kona, a Yawe Yεnɲεε li si Moyisi wi yōn sogo ma yo fō: «Ŋga mà yenri mi yaa ko fun ki pye, katugu ma kala lilan ndanla, a mōō wō.»

¹⁸ A Moyisi wì sho naa fō: «Ki yaga mōō gbōgōwō pi naga na na.»

¹⁹ Kona, a Yεnɲεε li sho naa fō: «Mi yaa toro ma yεge sōgōwō, mbanla kajεnɲε pyege ki ni fuun ki naga ma na, mbege yari ma yεge sōgōwō yεge nɲa na mi yen. Mi yaa lere nɲa yinriwε ta, mi yaa wo yinriwε ta. Lere nɲa yunɲgbōgōrō yaa pye na na, wo yunɲgbōgōrō yaa pye na na†.»

²⁰ A li sho naa fō: «Ma se ya mbanla yεge ki yan, katugu lewee se ya mbanla yεge ki yan, mbe koro yinwege na.»

²¹ A Yawe Yεnɲεε li sho naa fō: «Laga ka yen na na tanla tōōn, walaga yi, pan ma yere laga ki na.»

²² Na mi kaa toro mbaa na gbōgōwō pi nari sanga nɲa ni, mi yaa ma le wa ki walaga ki wege ki ni, mbōōn tōn na kεε ki ni fō mbe sa toro mbe kō.

²³ Ko punɲo na, mi yaa na kεε ki laga ma na, kona ma mbe ya mbanla pōgōlō ke yan; katugu lere se ya mbanla yεge ki yan.»

34

Sinndεεε papara papara fōnndo

† 33:19 33:19: Ɔromu 9.15

*tεmε mbe yɔn finliwε senre
ti yɔnlɔɔ ti na*

¹ Kona, a Yawe Yεnɲεle li si Moyisi wi pye fɔ: «Mboro jate sinndεere papara papara shyen tε paa koŋɓannda nda mà yaari ti yen. Mi yaa ηgasegele ηgele kàa pye wa koŋɓannda ti na ke yɔnlɔɔ wa nda ma yaa tε ti na.

² Ma yεε gbεgele sanni goto pinliwε ni. Ma yiri faa, ma lugu wa Sinayi yanwiga ki na, ma sa yere wa ki go na, maa na singi.

³ Lere kpε ka ka pinle ma ni mbe lugu wa yanwiga ki na. Paga ka lere wa kpε yan wa yanwiga laga ka na. Sumbyo naa sugbo konaa nεge ka ka yan wa yanwiga ki tanla kila yan kaa.»

⁴ A Moyisi wì si sinndεere shyen tε papara papara paa koŋɓannda ti yen. Ki goto yirifaga ki na, a wì si kari ma saa lugu wa Sinayi yanwiga ki na sinndεere papara papara shyen ti ni wi keε, paa yεge ηga na Yawe Yεnɲεle làa ki yo wi kan we.

⁵ A Yawe Yεnɲεle li si tigi wa kambaaga ki ni ma yere le Moyisi wi tanla, ma li yεε mεge ki yeri ma yo fɔ: «Yawe Yεnɲεle».

⁶ A li si toro Moyisi wi yεge sɔɔɔwɔ, nεε wi piin naa fɔ: «Mi yen Yawe Yεnɲεle. Yawe Yεnɲεle na li yen leele yinriwε tafɔ, naa yunɓɔɔɔɔ tafɔ; mila la nawa ηɓbanni jaga jaga; na kagbaraga ki yen ma gbɔɔ, mi si yen senre nunɓa yofɔ.

⁷ Na ndanlawa pi yen kɔsaga fu leele pe ni, naa pe setirige piile yirisaga waga lεgere ni. Mi maa leele pe kapere naa pe mbasinmε konaa pe punɲuwɔ kagala ke kunni na yεε ni. Eεn fɔ,

mila tanga kan ŋa wi daga mbe jεrεgi wi yeri. Mi ma teele pe mbasinmε pi fɔgɔ tɔn pe piile pe na, fɔ sa gbɔn pe setirige piile yirisaga taanri wogo naa tijεrε wogo ki na†.»

⁸ Le ki yɔngɔlɔ nunɔba ke ni, a Moyisi wi si sogo maa yege ki jiile wa tara, ma Yawe Yεnɔɛle li gbɔgɔ;

⁹ kona mεε yo fɔ: «We Fɔ, na kaa pye na kala lɔn ndanla, mi yen nɔɔ yenri, ma sa we torogo. Migi jεn ma yo ki leele mbele pe yen leele mbele pe ma yiri ma je. Eεn fɔ, mi yen nɔɔ yenri ma we mbasinmε naa we kapere ti kala yaga we na, maa we jate ma woolo.»

*Yεnɔɛle lāa yɔn finliwε le
naa Izirayeli woolo pe ni
(Eki 23.14-19; Dete 7.1-17)*

¹⁰ Kona, a Yεnɔɛle li si Moyisi wi pye naa fɔ: «Mi yaa yɔn finliwε pi le naa fɔnɔgɔ ye ni. Mi yaa kafɔnɔgɔlɔ pye ma woolo pe ni fuun pe yege na, ŋgele ke cεnle la fa yan tara ti laga ka kpe ni wa cεngele ke sɔgɔwɔ. Pa kona, mi ŋa Yawe Yεnɔɛle, kafɔnɔgɔlɔ ŋgele mi yaa ti ma pye ke yen fyεrε kagala yege ŋga na, Izirayeli woolo pe yaa ke yan, poro mbele pe yen mɔɔ maga we.

¹¹ Senrε nda mila yuun ye kan nala, yaa ti jate jεnɔɛ. Mi yaa Amɔri cεnle woolo, naa Kana tara fennε, naa Hεti cεnle woolo, naa Perεzi cεnle woolo, naa Hεvi cεnle woolo konaa Zhebusi cεnle woolo pe puro mbe pe yirige wa ye yege.

† 34:7 34.6-7: Eki 20.5-6; Nɔmbu 14.18; Dete 5.9-10; 7.9-10

12 Ye yεε yingiwe jen, yaga ka yon finliwe le tara nda ye yaa sa cen wa ti ni ti woolo pe ni; jango paga ka pye paa penε yen mbe ye yigi.

13 Eεn fɔ, ye pe saara wɔsara ti jaanri, sinndεεre nda pè yerege yerege na sunnu ti na, yeri gbɔn yeri yaari, tiyagala ngele pe ma kankan na sunnu ke na, ye ke kɔɔnlo kɔɔnlo†.

14 Yaga ka yarisunngo ka kpe gbɔgɔ, katugu mi ηa Yawe Yenηεε, na mege koyi ηga yenjaga fɔ. Mi yen Yenηεε na laa li yenjo wi yaga.

15 Ki kala na, yaga ka yon finliwe le ki tara woolo pe ni; nakoma na pe kaa nanjara ti piin mbaa pe yarisunndo ti gbogo, pe yaa kaa ye yinri mbaa kee ye ni wa. Saara nda pe yaa la woo pe yarisunndo ti yeri, pe yaa kaa ye yinri ye saa ki saara yaakara ti kaa.

16 Pa kona ye yaa kaa pe sumbonɔ pe pori ye pinambiile pe kan pe jεεε. Ki ka pye ma, pe sumborombiile paga kaa nanjara ti piin pe yarisunndo gbɔgɔwɔ pi na sanga ηa ni, pa pe yaa ti ye pinambiile paa ti gbogo fun.

17 «Yaga ka tugurɔn ta kpe yan mberi pye yarisunngo ye yεε kan†.

18 «Yaa leve fu buru feti wi piin yarilire konyenqe ki ni, mbe yala wagati ηa wì kɔn ma tεge wi ni. Piliye kolɔshyen ni, ye yaa la leve fu buru kaa, paa yege ηga na miqi yo ye kan we, katugu ki yenqe ki ni, ko yaa yiri wa Ezhipiti tara†.

† 34:13 34:13: Dete 16.21 † 34:17 34:17: Eki 20.4; Levi 19.4; Dete 5.8; 27.15 † 34:18 34:18: Eki 12.14-20; Levi 23.6-8; Nɔmbu 28.16-25

19 «Pinambyo koᅅgbanna pyew wi yen na woo; yaayoro ti pinambire koᅅgbannda fun ti yen na woro. Nana wi pinambyo koᅅgbanna, naa simbano wi pinambyo koᅅgbanna konaa sikanoo wi pinambyo koᅅgbanna wi ni, ye daga mbe pe wo na yeri saraga†.

20 Sofile wi pinambyo koᅅgbanna wo na, ye simbapige nakoma sikapige tege yoo go sho; na yee na go sho, yoo go ki yaari yoo gbo. Ye ye pinambiile koᅅgbanmbala pe ni fuun pe go sho†.

«Lere ka ka pan laga na yege sogowo kewara ni.

21 «Ye yaa la tunngo piin piliye kogoloni yapelege ki ni, een fo, pilige koloshyen wogo ko na, ye yaa cen mbe wogo, yariluguro lugusanga ni o, yarilire konsanga ni o†.

22 «Ye yaa la Pantikoti feti wi piin bile koᅅgbanna wi konsanga wi ni, konaa mbaa yarilire kongoo feti wi piin wa yele li kosaga yeri†.

23 «Yelee nungba nungba pyew, ye woolo pe nambala pe ni fuun pe yaa pan pansaga taanri laga mi na Yawe Yenᅅele, yoro Izirayeli woolo Yenᅅele le, na yege sogowo.

24 Mi yaa cengele kele puro wa ye yege mbe ye tara ti pye ti gbogo. Yelee pyew, na yaga kari karisaga taanri wa mi na Yawe Yenᅅele na yege sogowo, lere wa kpe se kaa ki jaa mbe ye tara ti sho mberi ta.

25 «Yarikanga nga leve ma ye ki ni yaga ka ka pinle yaayoro saara ni mbe wo na yeri. Saara

† 34:19 34:19: Eki 13.2 † 34:20 34:20: Eki 13.13 † 34:21 34:21: Eki 20.9-10; 23.12; 31.15; 35.2; Levi 23.3; Dete 5.13-14 † 34:22 34:22: Levi 23.15-21,39-43; Nombu 28.26-31

nda ti yaa wɔ Paki feti wi na, yaga kaga kara ta yaga ti wonlo ti yiri†.

²⁶ Ye yaa kaa paan ye kere yarilire fonndo konɔbannda ti ni wa mi ɲa Yawe Yenɲele, ma Yenɲele na censaga paraga go ki ni. Yaga ka sugbo yirifonɲo sogo wa wi no yinriwe pi ni†.»

²⁷ A Yawe Yenɲele li si Moyisi wi pye naa fo: «Ki senre nda ti yonlogo; katugu to mi tege ma yon finliwe le mi naa mboro, naa Izirayeli woolo sanmbala pe ni.»

²⁸ Moyisi wila koro wa Yawe Yenɲele li ni, ma yonlo nafa shyen pye naa ki yembine nafa shyen. Wi sila ka, wi sila wɔ. Laa yon finliwe senre ti yonlogo sinndere papara papara ti na, to nda ti yen ngasegele ke ngele.

*Moyisi wila tigi ma yiri
wa Sinayi yanwiga ki na*

²⁹ Kona, a Moyisi wi si yiri wa Sinayi yanwiga ki na ma tigi, yon finliwe senre tila pye ma yonlogo sinndere papara papara shyen nda na tila pye wi kee. Naa Yawe Yenɲele laa para wi ni, wi yege kila pye na yengele, een fo, wi sila sigi jen.

³⁰ A Aron naa Izirayeli woolo sanmbala pe ni fuun pe si Moyisi wi yan, pe mbe ka wele, mee wi yege ki yan kila yengele. A pe nee fyε mbe fulo wa wi tanla.

³¹ Kona, a Moyisi wi si pe yeri. A Aron naa Izirayeli gbogolomo woolo teepe pe si fulo wa wi tanla; a wi si para pe ni.

† 34:25 34:25: Eki 12.10 † 34:26 34:26: Dete 24.21; 26.2

³² Ko punḡo na, a Izirayeli woolo sanmbala pè si fulo wa wi tanla. A wì si ḡgasegele ḡgele Yawe Yennèlè làa yo wi kan wa Sinayi yanwiga ki na ke ni fuun ke yeḡe yo pe kan.

³³ Naa Moyisi wìla kaa para pe ni ma kò, a wì suu yeḡe ki fo paraga ni.

³⁴ Na wi kaa kee wa Yawe Yennèlè li yeḡe sòḡwò mbe sa para li ni sanga ḡa ni, wi ma paraga ki laga wa wi yeḡe ki na. Wi yiringòlò wa, wi ma senre nda li yo wi kan ti yeḡe yo Izirayeli woolo pe kan.

³⁵ Izirayeli woolo pàa pye na Moyisi wi yeḡe ki yaan kila yengèlè. Ko punḡo na, wi mēē paraga ki tēḡe maa yeḡe ki fo naa, fò wi ka sa sòḡwò wa Yawe Yennèlè li yeri mbe para li ni, ko wi ma jēn maga laga wa.

YENNÈLÈ LI FILISAGA PARAGA GO KI KANWA

35

35–40

Cēnpilige ki senre

¹ Kona, a Moyisi wì si Izirayeli woolo gbogolomò pi ni fuun pi gbogolo mēē pe pye fò: «Senre nda Yawe Yennèlè li yo waa tanri ti na ti nda:

² <Ye yaa la tunḡo piin piliye kòḡòlòni yapelege ki ni, ēēn fò, pilige kòḡòshyēn wogo ki yaa pye wogopilige, cēnpilige yi, ḡga kì tēḡe ki ye Yawe Yennèlè li kan. Lere o lere ka tunḡo pye cēnpilige ki ni wi daga poo gbo†.

† 35:2 35.2: Èki 20.8-11; 23.12; 31.15; 34.21; Levi 23.3; Dete 5.12-14

³ Yaga ka kason mu cenpilige ki ni wa ye yinre ti ni.> »

*Izirayeli woolo paa yarikanra kan
Yenhele li censaga paraga go
ki kanwa pi wogo na
(Eki 25.1-9)*

⁴ Kona, a Moyisi wi si Izirayeli gbogolomo woolo pe ni fuun pe pye naa fo: «Yawe Yenhele li senyoro ti nda:

⁵ <Ye ye keε yaara ta lagala yeri kan Yawe Yenhele li yeri. Lere o lere wila ki jaa mbe kan nayinme ni, wila paan yarikanga ni li kan. To ti yen te nakoma warifuwe, nakoma tuguyenre,

⁶ naa nganra jese, naa kondoro jese, naa jese yeen kpanyi, naa len jese ngbaan, naa sikano sire,

⁷ naa simbapene seere nda pe le kondoro, naa seere liire ni, naa akasiya tire ni,

⁸ naa fitanla sinme ni, naa nuwo taanyaara nda pe ma gbegele sinme kpoyi konaa wusuna nuwo taan na pe ma sogo;

⁹ naa onikisi sinndeeεε, naa sinndeeεε sonngbanga woro ta yege ni nda ti yaa maramara efodi wo naa yaripogo nga pe ma le ma wa kotogo na ti na.>

¹⁰ Kapyo jenfenne mbele fuun pe yen laga ye sogowo, pe gbogolo, nga Yawe Yenhele li yo, pege gbegele; ko ki yen:

¹¹ Yenhele censaga paraga go, naa paraga go nga ki yaa pye ki go na ki ni, naa ki gona tonparaga ki ni, naa ki kandoolo yangala ke ni, naa ki tire papara papara ti ni, naa ki tipaara ti

ni, naa ki tiyagala ke ni, naa ki nɔgɔna cɛnyaara ti ni;

¹² naa yɔn finliwe kesu† wi ni, naa wi lekannɔgagala ke ni, naa wi katɔnɔgɔ ki ni, naa paraga nɔa pe ma pɔ ma go ki kɔn shyɛn ki ni;

¹³ naa tabali wo naa wi lekannɔgagala ke ni, naa wi tunɔgo pyeyaara ti ni fuun ti ni, naa buru nɔa pe ma kan Yɛnnɛle yeri wi ni;

¹⁴ naa fitanladaga wo naa wi tunɔgo pyeyaara ti ni, naa wi fitanlaye pe ni, naa fitanla sinme pi ni;

¹⁵ naa wusuna nuwɔ taan wi ma sogo saraga wɔsaga nɔa na ki ni, naa ki lekannɔgagala ke ni, naa sinme kpoyi, naa wusuna nuwɔ taan ni, naa Yɛnnɛle censaga paraga go ki yeyɔngɔ tɔnparaga ki ni;

¹⁶ naa saara sogoworo ti ma sogo saraga wɔsaga nɔa na ki ni, naa ki tuguyɛnrɛ mɛrɛ ti ni, naa ki lekannɔgagala ke ni, naa ki tunɔgo pyeyaara ti ni fuun ti ni, naa jogoyaraga konaa ki tateɛɛ ki ni,

¹⁷ naa lonɔgo ki jasa paara ti ni, naa jasa tiyagala koro naa ke nɔgɔna cɛnyaara ti ni, naa lonɔgo ki yeyɔngɔ tɔnparaga ki ni;

¹⁸ naa censaga paraga go ki kankannɔgagala ke ni, naa lonɔgo ki jasa kankannɔgagala ke ni konaa ti pɔmanda ti ni,

† 35:12 35:12: Yɔn finliwe kesu paa wi gbegele akasiya tire ni ma tɛ piiri wo wi na (ɛki 25.10-22). Yɛnnɛle li nɔgasegele kaa pye ma yonlɔgo sinnɔdeere papara papara nda na, pa paa ti le wa wi ni. Ko kila pye na jate ma wɛ wa Yɛnnɛle li censaga paraga go ki ni. Kila pye naga nari ma yo Yɛnnɛle li yɛn le; punɔgo na, paa kaa ki tege wa sherigo gbɔgo ki lajɛnɔge kpoyi ki ni.

19 naa yaripɔɔ nda pe yaa la nii mbaa tunɲo piin wa laga kpoyi ki ni ti ni konaa saraga wɔfɔArɔn wi yaripɔɔ nda ti yaa kan Yɛnɲɛle yeri ti ni, ma pinle wi pinambiile pe woro ti ni, to nda pe yaa la nii mbaa saraga wɔgɔtunɲo ki piin we.»

20 Kona, a Izirayeli gbogolomɔ woolo pè si yiri le Moyisi wi tanla ma kari.

21 Ko punɲo na, mbele fuun kila tigi wa pe kotogo na pe yarikanra kan konaa a paa ki jaa mbe kan nayinmɛ ni, a pè si pan pe yarikanra ti ni Yawe Yɛnɲɛle li kan flisaga paraga go ki kanwa wogo ki na, naa tunɲo ŋga fuun ki yaa pye ki wogo ki na, konaa yaripɔɔ nda ti yaa tɛgɛ ti yɛ ti gbegewe wogo ki na.

22 Mbele fuun pàa pye naga jaa mbege pye nayinmɛ ni, ki naŋa naa ki jɛle, pè si pan pe yarikanra ti ni; to lari nda: Yɔlɔgɔ kannjɲɛle, naa nunɲbogolo, naa vegembele, naa kɛɛ yɔlɔgɔ kannjɲɛle, naa tɛ fereyaara ti cɛnle pyew ta ni. A pè siri yirige mari kan saraga Yawe Yɛnɲɛle li yeri.

23 Nɲanra jese, naa kondoro jese, naa jese yɛɛn kpanyi, naa lɛn jese ŋgbaan, naa sikano sire, naa simbapɛnɛ sɛɛrɛ nda pè le kondoro konaa sɛɛrɛ liire la pye mbele fuun yeri, pàa pan ti ni.

24 Leele mbele fuun pàa warifuwe naa tuguyɛnrɛ lagala mberi pye yarikanra, a pè si pan ti ni Yawe Yɛnɲɛle li kan. Mbele fuun akasiya tire la pye pe yeri, pàa pan ti ni mbe tunɲo ki ni fuun ki pye.

25 Jɛle mbele fuun pàa pye kapyɔ jɛnfɛnnɛ pè

si nganra jese, naa kondoro jese, naa jese yeen kpanyi konaa len jese ngbaan pili pe ye, ma pan wi ni.

²⁶ Jεεε sanmbala mbele fuun pàa pye kapyo jenfenne, a tunngo ki pyela yen pe na pe kotogo ki ni fuun ni, a poro si sikanεεε sire pili jese.

²⁷ A Izirayeli woolo teele pè si pan onikisi sinndεεε ni konaa sinndεεε sonngbanga woro ta yege ni, nda pe yaa maramara efodi wo naa yaripogo nga pe ma le ma wa kotogo na ti na.

²⁸ Pàa pan nuwo taanyaara ni, naa fitanla sinme ni, naa mba pe ma wo yaraga na mbege wo Yenηεε kan konaa wusuna nuwo taan ni.

²⁹ Tunngo nga Yawe Yenηεε làa yo Moyisi wi kan ma yo pe pye, Izirayeli woolo mbele fuun pàa pye naga jaa mbe yarikanra kan nandanwa ni ki tunngo ki pyewe pi na, pè si pan pe nayinme yarikanra ti ni, ki naηa naa ki jεεε, mari kan li yeri.

*Yenηεε li censaga paraga go
ki gbegelefenne
(Eki 31.1-11)*

³⁰ Kona, a Moyisi wì si Izirayeli woolo pe pye fo: «Ye wele, Yawe Yenηεε li Uri pinambyo Bezaleyeli wi wo ma yiri wa Zhuda cenle li ni. Uri to wo lawi ηa Huri.

³¹ Yawe Yenηεε lili yinne li le wi ni maa yin, maa kan kajenme naa tijinliwe konaa kapyo tunndo yege jenme ni mbaa tunndo cenle pyew ti piin.

³² Wi mbe ya mbaa kapyo tunndo fɔnndo jatere taa, mbaa ti gbegele tɛ ni, naa warifuwe konaa tuguyɛnrɛ ni.

³³ Wi mbe ya mbaa sinndɛɛrɛ sɔnɔgbanga woro ti tɛni mbaa ti sogolo ti yɛɛ ni, konaa mbaa tire tɛni la kapyo tunndo cɛnlɛ pyew ti piin.

³⁴ We Fɔ wì tijinliwɛ kan wi yeri, konaa maa kan fun Ahisamaki pinambyo Oholiyabu wi yeri, wo ɲa wì yiri wa Dan cɛnlɛ li ni, paa leele pe nari kapyo tunndo pyewe pi ni.

³⁵ Wì tijinliwɛ kan pe yeri paa tunndo cɛnlɛ pyew ti piin, mbaa yaara tɛni, mbaa yaara yanlɛrɛ gbegele, mbaa paara ti sɔgo ɲganra jese ni, naa kondoro jese ni, naa jese yɛɛn kpanyi ni konaa lɛn jese ɲgbaan ni, mbaa tunndo cɛnlɛ pyew ti piin konaa mbaa kapyo tunndo fɔnndo jatere taa.»

36

¹ «Kona Bezaleyeli naa Oholiyabu konaa kapyo jɛnfɛnnɛ sanmbala mbele fuun Yawe Yɛnɲɛlɛ làa kajɛnmɛ, naa tijinliwɛ naa kapyo tunndo yɛgɛ jɛnmɛ pi kan pe yeri pe ta pe cɛnsaga paraga go ki tunɲgo ki ni fuun ki pye, pe yaa pan mbege pye paa yɛgɛ ɲga na làa ki yo we.»

² A Moyisi wì si Bezaleyeli naa Oholiyabu pe yeri. Kapyo jɛnfɛnnɛ sanmbala mbele fuun Yawe Yɛnɲɛlɛ làa tijinliwɛ kan pe yeri, a paa ki jate mbe pe yɛɛ kan tunɲgo ki yeri, wila pe yeri fun.

³ Izirayeli woolo paa pan yarikanra nda fuun ni mbe cɛnsaga paraga go ki kan, a Moyisi wì siri kan tunɲgo pyɛfɛnnɛ pe yeri. Pilige pyew,

pinliwε ni, leele pàa pye na paan pe nayinmε yarikanra ti ni nari kaan Moyisi wi yeri.

⁴ Kona, a tunmbyeele wele, poro mbele pàa pye kapyɔ jenfenne na censaga paraga go tunngo ki ni fuun ki piin, pè si yiri ma pe tunngo ki yaga ma kari Moyisi wi kɔrɔgɔ,

⁵ ma saa wi pye fɔ: «Leele paa paan yaara nda ni tì lεgε ma toro tunngo nga Yawe Yenηεle li yo we pye ki na.»

⁶ Kì kaa pye ma, a Moyisi wì si konɔ kan ma yo pege yari wa paara yinre censaga ki ni fɔ: «Nambala naa jεεle, wa kpe ka ka pan yarikanga ni censaga paraga go ki tunngo ki wogo na naa.» A leele pè si yarikanra ti kanwa pi yerege;

⁷ katugu yaara nda pàa kan pe tunngo ki pye, tila lεgε fɔ matoro.

*Yenηεle li censaga paraga go
ki kanlɔmɔ
(Eki 26.1-37)*

⁸ Kona, a kapyɔ jenfenne mbele pàa tunngo ki jεn ma wε, pè si Yenηεle censaga paraga go ki gbegele paara titɔɔnrɔ titɔɔnrɔ kε ni. Pàa ki paara ti ti len jese ηgbaan ni, naa ηganra jese ni, naa kondoro jese ni konaa jese yεen kpanyi ni. Pàa sherubenye yanlεεle pe gbegele wa ti na kapyɔ jenfenne tunngo pyelɔmɔ ni.

⁹ Paraga nungba nungba pyew ki titɔnlɔwɔ pila pye mεtere kε ma yiri tijere, ki gbeme pila pye mεtere shyen. Paara ti ni fuun tila taanla ma yala.

¹⁰ A pè sigi paara ti kanğurugo yoli mari kan ti yee na, a ti pye nunğba, ma kanğurugo sannda ti yoli mari kan ti yee na ma fun.

¹¹ Paara kanğurugo nda pàa keli ma yoli ma kan yee na, a pè si nğanra jese manğala pɔpɔ wa ki kanğurugo wogo ki yon na. Paara kanğurugo sannda nda pàa yoli ma kan ti yee na, a pè kele pɔpɔ wa ki kanğurugo wogo ki yon na fun.

¹² Paa jese manğala nafa shyen ma yiri ke pɔpɔ paara kanğurugo konğbannda ti kanğurugo wogo ki yon na, ma jese manğala nafa shyen ma yiri ke pɔpɔ fun paara kanğurugo sannda ti kanğurugo wogo ki yon na. Ki manğala ngele pàa pɔpɔ ke yonro tila sinzin ti yee ni.

¹³ A pè si kandɔɔɔ yangala ke nafa shyen ma yiri ke gbegele te ni fun, ma ki paara titɔonro titɔonro tegesaga shyen ti yonro ti kan ti yee na, ma paraga go ki pye nunğba.

¹⁴ Ko punğo na, a pè si paara titɔonro titɔonro ke ma yiri nunğba gbegele fun sikaneele sire ni, mari pye paa paraga go yen, mbaa Yenñele censaga paraga go ki tonni ki ni.

¹⁵ Ki paara ti nunğba nunğba pyew ki titonlowo pila pye meterɛ ke ma yiri kanğurugo, ki gbeme pila pye meterɛ shyen. Paara ti ni fun tila pye ma yala.

¹⁶ A pè si paara ti kanğurugo yoli mari kan ti yee na, ma kogoloni sannda ti yoli mari kan ti yee na.

¹⁷ Paara kanğurugo nda pàa yoli ma kan yee na, pàa jese manğala nafa shyen ma yiri ke yoli ti kanğurugo wogo ki yon na; ma jese manğala

kele yoli fun paara kogoloni sannda nda paa yoli ma kan yee na ti kogoloni wogo ki yon na.

¹⁸ A pe si kandoolo yangala ke nafa shyen ma yiri ke gbegele tuguyenre ni, ma paara tegesaga shyen ti yonro ti kan ti yee na, jango ti pye nungba wa Yenhele censaga paraga go ki go na.

¹⁹ Ko pungo na, a pe si tonparaga ka gbegele simbapene seere ni nda paa le kondoro maga tege ma paraga go ki go na wi ton ki ni, mee tonparaga ka gbegele fun seere liire ni, maga wa wa ti ni fuun ti go na.

²⁰ A pe si akasiya tire te tire papara papara, mari yerege yerege mbe Yenhele censaga paraga go ki kan ti ni.

²¹ Ki tire papara papara ti ni fuun nungba nungba ti titonlowo pila pye metere kangurugo kangurugo, ti gbeme pila pye metere kongo naa metere kongo ki kongo.

²² Paa njegele shyenzhyen wowo tire papara papara ti ni fuun nungba nungba ti na ma ke sinzin ke yee ni.

²³ A pe si tire papara papara ti nafa gbegele Yenhele censaga paraga go ki yonloparawa kalige kee ki kanwa wogo ki na.

²⁴ A pe si tire papara papara ti nogona canyaara nafa shyen gbegele warifuwe ni, mari tege shyenzhyen tire papara papara ti ni fuun nungba nungba ti ngo, mari njegele ke lele wa ti ni.

²⁵ A pe si tire papara papara ti nafa gbegele fun Yenhele censaga paraga go ki yonloparaga kamejge kee ki kanwa wogo ki na,

²⁶ konaa ma ti nɔgɔna cɛnyaara ti nafa shyen gbegele warifuwe ni, mari lele shyenzhyen wa tire papara papara ti ni fuun nunɔba nunɔba ti nɔgɔ.

²⁷ A pè si tire papara papara kɔgɔloni gbegele Yenɲele cɛnsaga paraga go ki punɔgo kɛɛ ki kanwa wogo ki na, wa yɔnlɔ tosaga yeri,

²⁸ ma tire papara papara shyenzhyen gbegele Yenɲele cɛnsaga paraga go ki yengɛle punɔgo wogolo ke kanwa wogo ki na.

²⁹ Tila lɛ wa nɔgɔna ma mara yɛɛ na ma kari naayeri; a pè saa ti shyen ti pɔ ti yɛɛ na ɲgerege nunɔba ni. Pàa go ki yengɛle shyen ke pye ki pyelomɔ nunɔba pi na ma fun.

³⁰ Kì kaa pye ma, wa Yenɲele cɛnsaga paraga go ki punɔgo na, tire papara papara tila pye kɔlɔtaanri, ti nɔgɔna cɛnyaara nda pàa gbegele warifuwe ni, tila pye kɛ ma yiri kɔgɔloni. Tila pye shyenzhyen tire papara papara ti ni fuun nunɔba nunɔba ti nɔgɔ.

³¹ A pè si akasiya tire kanɟurugo tɛ mari pye tipaara. A to pye Yenɲele cɛnsaga paraga go ki kanɟɔlɔ nunɔba ki tire papara papara ti woro;

³² ma kanɟurugo tɛ fun ki kanɟɔlɔ sanɲga ki tire papara papara ti woro, ma kanɟurugo yɛgɛ tɛ ki punɔgo kɛɛ ki tire papara papara ti woro, wa yɔnlɔ tosaga kɛɛ yeri.

³³ A pè si nandogomɔ tiyaparaga ki tɛ. Pàa ki taga wa tire papara papara ti nandogomɔ, maga lɛ kɛɛ ɲga na, ma saa gbɔn kɛɛ ɲga na.

³⁴ A pè si tɛ wo tire papara papara ti lagapyew ki na mari tɔn, ma tɛ ɲgereye gbɔn mbe tipaara

ti lele wa yi ni. Pàa tɛ wo tipaara ti lagapyew ki na mari tɔn.

³⁵ Paraga ŋga ki yaa pɔ mbe Yɛnɛɛɛ censaga paraga go ki kɔn shyɛn pàa ki ti ŋganra jese ni, naa kondoro jese ni, naa jese yɛɛn kpanyi ni, naa lɛn jese ŋgbaan ni. Kapyɔ jɛnfɛnnɛ pàa ki ti ma sherubɛnye yanlɛɛɛ pe gbegɛle wa ki na.

³⁶ A pɛ si akasiya tire lɛ mari tɛ tiyagala tijɛrɛ, ma tɛ wo ke lagapyew ki na ma ke tɔn, mbe ta mbe paraga ki kan ke na; kandɔɔɔɔ yangala pàa keke gbegɛle tɛ ni tiyagala ke na, ma tiyagala ke nɔgɔna cɛnyaara tijɛrɛ gbegɛle warifuwe ni ma ke lele wa ti ni.

³⁷ A pɛ si Yɛnɛɛɛ censaga paraga go ki yeyɔngɔ tɔnparaga ki ti maga sɔgɔ ŋganra jese ni, naa kondoro jese ni, naa jese yɛɛn kpanyi ni konaa lɛn jese ŋgbaan ni.

³⁸ A pɛ si tiyagala kanɔurugo tɛ mbe paraga ki kan ke na, mɛɛ kandɔɔɔɔ yangala keke gbegɛle wa tiyagala ke na. Pàa tɛ wo tiyagala ke gona tɔnyaara ti na mari tɔn, ma wa wo paara yangakanɔgagala ke na ma ke tɔn, ma tiyagala ke nɔgɔna cɛnyaara ti gbegɛle tuguyɛnrɛ ni.

37

Yɔn finliwɛ kɛsu wi gbegewɛ

(ɛki 25.10-22)

¹ Kona, a Bezaleyɛli wì si yɔn finliwɛ kɛsu wi gbegɛle akasiya tire ni. Wì titɔnɔwɔ pìla pye mɛtɛrɛ nɔngba naa mɛtɛrɛ kɔngɔ ki kɔngɔ. Wì gbɛmɛ pìla pye mɛtɛrɛ kɔngɔ naa mɛtɛrɛ kɔngɔ ki kɔngɔ. Wì yagawa pìla pye mɛtɛrɛ kɔngɔ naa mɛtɛrɛ kɔngɔ ki kɔngɔ.

² A wì si tɛ piiri wo kɛsu wi nawa naa wi punɔgo ki na maa tɔn, ma wa wo wi yɔn konɔgo ki na kɛɛrɛ maga maga, maga fili.

³ Mɛɛ tɛ wa gbɔn nɔgereye tijerɛ mayi lele kɛsu wi yengɛɛ tijerɛ ke na. Wila shyen le kanɔɔlo nunɔgba na, ma shyen sannya yi le kanɔɔlo sanɔɔga ki na.

⁴ Ko punɔgo na, a wì si akasiya tige kanɔɔgagala shyen tɛ, mɛɛ tɛ wo ke na ma ke tɔn.

⁵ A wì si kanɔɔgagala ke le wa nɔgereye yi ni wa kɛsu wi kanɔɔgara ti na pe ta paa wi lee ke ni.

⁶ A wì si kapere ti kasulugo pyesaga ki gbegele tɛ piiri ni. Ki titɔnlɔwɔ pila pye mɛterɛ nunɔgba naa mɛterɛ kɔngɔ ki kɔngɔ. Ki gbemɛ pila pye mɛterɛ kɔngɔ naa mɛterɛ kɔngɔ ki kɔngɔ. Ko kila pye kɛsu wi yaritɔnɔgo ye.

⁷ A wì si tɛ piiri gbɔn wi yɛɛ na ma sherubenye yanlɛɛɛ shyen pe gbegele wa kasulugo pyesaga ki keyen shyen yi na.

⁸ Wila sheruben nunɔgba gbegele go nunɔgba na, ma sanɔɔga wi gbegele go sanɔɔga ki na. Wila pe gbegele wa kapere ti kasulugo pyesaga ki yinrɛ shyen ti na ma pe yirige ki go na.

⁹ Sherubɛnye pàa pe kanwira ti yirige mari jaraga kapere ti kasulugo pyesaga ki go na maga tɔn, ma yɛɛ wa pe yɛɛ yeri na kapere ti kasulugo pyesaga ki wele.

*Buru nà pe ma kan Yennɛɛɛ yeri,
wi ma tɛɛ tabali nà na
pàa wi gbegele
(Eki 25.23-30)*

¹⁰ Kona, a Bezaleyeli wì si tabali wi kan akasiya tire ni. Wi titonlowo pila pye metere nungba, wi gbeme pila pye metere kongɔ, wi yagawa pila pye metere kongɔ naa metere kongɔ ki kongɔ.

¹¹ Wìla tɛ piiri wo wi na maa tɔn, ma wa wo wi yɔn konɔgo ki na keere maga maga maa fili.

¹² Wìla tige papagapa ka kan tabali wi kanngara ti na maa maga maa fili. Ki tige ki gbeme pila pye pa kendala gbeme yen. Wìla tɛ wo ki yɔn konɔgo ki na keere maga maga, maga fili.

¹³ A wì si tɛ gbɔn ma ngereye tijere gbegele mayi kankan tabali wi yengele tijere ke na, ma mara wi jegele tijere ke na.

¹⁴ Ngereye yila pye ma mara tige papagapa ki na. Pa paa pye na kanngagala ke nii wa, mbaa tabali wi lee.

¹⁵ A wì si akasiya tige kanngagala shyen tɛ, ma tɛ wo ke na ma ke tɔn. Koro paa tɛgɛ na tabali wi lee.

¹⁶ Yaapire nda pe yaa la gbegele ti ni wa tabali wi na, a wì siri gbegele. To lari nda tasaala kpakpalakpa wele, naa wɔjɛngɛle, naa kugbogolo konaa duven saraga nga pe ma wo wi leyaara ti ni. Wìla ti ni fuun ti gbegele tɛ piiri ni.

*Paa fitanladaga wo
naa wi njegele ke gbegele
(Eki 25.31-40)*

¹⁷ Kona, a Bezaleyeli wì si tɛ piiri gbɔn ma fitanladaga wi gbegele. Wìla wi gbegele maa pinle nungba, wi nɔgo ki ni, naa wi njegele, naa

wi leyaara yanlere, naa wi gbunngbunngolo, konaa wi yarifyeenre yanlere ti ni.

¹⁸ Njegele kogoloni kaa pye fitanladaga wi keyen shyen yi na; taanri la pye kee nga na, taanri sanngala kaa pye kee sannga ki na.

¹⁹ Wila leyaara yanlere taanrindaanri gbegele wa fitanladaga wi njegele kogoloni ke ni fuun nungba nungba ke na paa amandi tige pige yen, naa ki gbunngbunngolo konaa ki fyeenre yen.

²⁰ Leyaara yanlere tijere la pye fitanladaga wi nandogomo kanngaga ki na paa amandi tige pire yen, naa ki gbunngbunngolo konaa ki fyeenre yen.

²¹ Gbunngbunngolo nungba nungba la pye fitanladaga wi keyen shyen njegele shyenzhyen ke filisaga pyew ki nogo, wa wi nandogomo kanngaga ki na.

²² Ki gbunngbunngolo koro naa ki njegele ke ni kaa pinle ma gbegele ma pye nungba fitanladaga wi ni. Te piiri paa gbɔn ma ti ni fuun ti gbegele†.

²³ Wila fitanlaye kolshyen, naa wi yon yirigeyaara konaa wi conro leyaara ti gbegele te piiri ni.

²⁴ Te piiri culo nafa ma yiri ke paa tege ma fitanladaga wo naa wi tunngo pyeyaara ti gbegele.

*Wusuna nuwo taan wi yaa la sori
saraga wosaga nga na
paa ki gbegele
(Eki 30.1-5)*

† 37:22 37:22: Eki 30.22-38

²⁵ Kona, a Bezaleyeli wì si wusuna nuwɔ taan wi yaa la sori saraga wɔsaga nga na ki gbegele akasiya tire ni. Ki kanngɔlɔyɔ tijere yila pye ja. Ki kanngɔlɔ nunɔba nunɔba pyew ki titɔnlɔwɔ pila pye metere kɔngɔ. Ki yagawa pila pye metere nunɔba. Pàa yenngɛle tijere tɛ ma ke yirige wa ki yengɛle tijere ke na, a kè pinle ma pye nunɔba ki ni.

²⁶ Wila tɛ piiri wo ki lagapyew ki na maga tɔn, ki gona naa ki kanngara to naa ki yenngɛle ke na. Wila tɛ wo ki yɔn kɔngɔ ki na kɛere maga maga, maga fili.

²⁷ Wila tɛ ngereye shyen gbegele mayi kankan wa saraga wɔsaga ki keyen shyen yi na, wa ki yɔn kɔngɔ kɛere ki nɔgɔ. Pa pàa pye naga lɛkanngagala ke nii wa ki ngereye yi ni naga lee.

²⁸ A wì sigi lɛkanngagala ke gbegele akasiya tire ni, ma tɛ wo ke lagapyew ki na ma ke tɔn.

²⁹ A wì si ti, a pè sinmɛ kpoyi pa gbegele, po mba pi yen ma tɛgɛ pi yɛ Yenngɛle kan, konaa wusuna nuwɔ taan piiri ni. Sinmɛ nuwɔ taanyaara gbegelefo wila ti gbegele.

38

*Saara sogoworo ti yaa la woo
saraga wɔsaga nga na
pàa ki gbegele*

(Eki 27.1-8)

¹ Kona, a Bezaleyeli wì si saara sogoworo ti ma sogo saraga wɔsaga nga na ki gbegele akasiya tire ni. Ki titɔnlɔwɔ naa ki gbeme pila pye ma yala. Ki kanngɔlɔ nunɔba nunɔba pyew ki

titonlwo pila pye mētere shyen naa kongo. Ki yagawa pila pye mētere nunḡba naa kongo.

² Wila yennḡele tijere te ma ke yirige wa ki yennḡele ke na. Kaa pinle ma pye nunḡba ki ni. Wila tuguyenre yan ma wo ki lagapyew ki na maga ton.

³ Wila saraga wosaga ki tunḡgo pyeyaara ti ni fuun ti gbegele tuguyenre ni, ki conro leyaara, naa ki conro koliyaara, naa ki tasaala, naa ki kara wowangala konaa nanganra woyaara ti ni.

⁴ A wi si tuguyenre tege ma mere gbegele ti ni, mari kan saraga wosaga ki na, wa ki yon konḡo keere ki nogo, maga maga, maga fili; maga le wa ki nogona fo ma saa gbɔn wa ki nandogomo.

⁵ A wi si ngereye tijere gbegele mayi kan wa tuguyenre mere ti yennḡele tijere ke na, mbaa ki lekannḡagala ke nii wa yi ni.

⁶ A wi si kannḡagala shyen gbegele akasiya tire ni ma tuguyenre yan ma wo ke lagapyew ke na ma ke ton.

⁷ Paa pye na kannḡagala ke nii wa ngereye yi ni, saraga wosaga ki keyen shyen yi na, mbaa ki lee. Wila ki gbegele tire papara papara ni, ki nawa pila pye waga.

*Paa jogoyaraga ki gbegele
(Eki 30.18)*

⁸ Kona, a Bezaleyeli wi si jogoyaraga ki gbegele tuguyenre ni, maga tatenge ki gbegele fun tuguyenre ni. Jeele mbele paa pye na gbogolo wa filisaga paraga go ki yon na, pe tuguyenre duwaleele† poro paa yan mari gbegele†.

† 38:8 38:8: Faa, kila pye tukurɔn pe ma gbegele duwale. † 38:8 38:8: Eki 30.12

*Yenhele li censaga
paraga go, paara nda tila tege
maga lonngo ki jasa wi gbegele
(Eki 27.9-19)*

⁹ Ko punngo na, a Bezaleyeli wì si lonngo ki jasa. Wa yonloparawa kalige kee ki na, paara nda paa lonngo ki jasa paa ti ti len jese ngbaan ni. Ti titonlowo pila pye metere nafa shyen ma yiri ke.

¹⁰ Ki kanngolo ki tiyagala kaa pye nafa; ke nogona canyaara nda paa gbegele tuguyenre ni tila pye nafa fun. Ki kandoolo yangala koro naa ki paara yangakanngagala ke ni, paa ke gbegele warifuwe ni.

¹¹ Wa lonngo ki yonloparawa kamenge kee yeri, paara ti titonlowo pila pye fun metere nafa shyen ma yiri ke, ki tiyagala kaa pye nafa; tiyagala ke nogona canyaara tila pye nafa, paa ti gbegele tuguyenre ni. Ki kandoolo yangala koro naa ki paara yangakanngagala paa ke gbegele warifuwe ni.

¹² Wa lonngo ki yonlo tosaga yeri, paara ti titonlowo pila pye metere nafa ma yiri kangurugo, ki tiyagala kaa pye ke; tiyagala ke nogona canyaara tila pye ke fun. Ki kandoolo yangala koro naa ki paara yangakanngagala ke ni, paa ke gbegele warifuwe ni.

¹³ Wa yonlo yirisaga yeri, lonngo ki titonlowo pila pye metere nafa ma yiri kangurugo.

¹⁴⁻¹⁵ Lonngo ki yeyongo ki keyen shyen yi ni fuun nungba nungba yi na, paara ti titonlowo pila pye metere koloshyen koloshyen naa konrokonro, naa tiyagala taanrindaanri ni konaa ke nogona canyaara taanrindaanri ni.

16 Paara nda fuun pàa tɛgɛ ma lonɔo ki jasa maga fili pàa ti ti len jese nɔbaan ni.

17 Tiyagala ke nɔgona cɛnyaara pàa ti gbegele tuguyenɛ ni. Kandɔɔɔ yangala koro naa paara yangakanɔgala ke ni, pàa ke gbegele warifuwe ni, ma ke tɛgɛ ma tiyagala ke yigiyigi wa ke sɔgɔwɔ pi ni. Pàa warifuwe yan ma wo tiyagala ke gona tɔnyaara ti na mari tɔn.

18 Lonɔo ki yeyɔngɔ tɔnparaga pàa ki ti maga sɔgɔ len jese nɔbaan ni, naa nɔganra jese ni, naa kondoro jese konaa jese yɛɛn kpanyi ni. Ki titɔnɔwɔ pila pye mɛtɛrɛ kɛ, ki yagawa pila pye mɛtɛrɛ shyen naa kongɔ. Ki yagawa po naa jasa paara ti yagawa pila pye ja.

19 Pàa ki pɔ tiyagala tijɛɛ na nɔgele kàa pye ma taga nɔgona cɛnyaara tijɛɛ na. Pàa ti gbegele tuguyenɛ ni. Kandɔɔɔ yangala koro naa paara yangakanɔgala ke ni, pàa ke gbegele warifuwe ni. Pàa warifuwe yan ma wo tiyagala ke gona tɔnyaara ti na mari tɔn.

20 Yɛnɔɛɛ cɛnsaga paraga go ki kankanɔgagala ke ni fuun, naa lonɔo ki kankanɔgagala ke ni pàa ke gbegele tuguyenɛ ni.

*Yaara nda pàa tɛgɛ
ma Yɛnɔɛɛ cɛnsaga
paraga go ki kan ti jinriwe*

21 Yaara nda pàa tɛgɛ ma Yɛnɔɛɛ cɛnsaga paraga go ki gbegele, ko nɔga yɔn finliwɛ sɛnɛ ti yen ma yɔnɔgɔ ma tɛgɛ wa ki ni, pàa ti jiri yɛgɛ nɔga na ki nɔga: Levi setirige piile poro pàa ti jiri ma yala Moyisi wi sɛnyoro ti ni. Saraga

wofɔArɔn wi pinambyɔ Itamari wo wila pye na pe yege sinni.

²² Uri pinambyɔ Bezaleyeli na wila yiri wa Zhuda cenle li ni, a wi si nga Yawe Yenɲele laa yo Moyisi wi kan ki ni fuun ki pye. Uri to wo lawi na Huri.

²³ Ahisamaki pinambyɔ Oholiyabu wo wila wi saga. Oholiyabu wila pye Dan cenle woo. Wila pye na yaara teni, na kapyɔ tunndo fonndo jatere taa nari gbegele; wila pye na paara ti sɔgo len jese ngbaan ni, naa nganra jese, naa kondoro jese konaa jese yeɛn kpanyi ni.

²⁴ Te na fuun Izirayeli woolo paa yirige ma kan yarikanra, a pe censaga paraga go ki tunndo ti ni fuun ti pye, wila pye culo waga kele (1 000), ma yala pe maa taanla yaraga nga ni wa censaga paraga go ki jatere wi ni.

²⁵ Izirayeli woolo mbele paa jiri, warifuwe na paa wo, wila pye na kee culo waga taanri naa cenme kanjurugo yeri (3 500), ma yala pe maa taanla yaraga nga ni wa censaga paraga go ki jatere wi ni.

²⁶ Ki warifuwe yɔn nga ki naga, leele mbele paa jiri, maga le mbele paa ta yele nafa nafa konaa pe yegefenne pe ni, pe ni fuun nunɲba nunɲba paa wɔwɔ warifuwe giramu kanjurugo kanjurugo, ma yala pe maa taanla yaraga nga ni wa Yenɲele censaga paraga go ki jatere wi ni. Leele mbele paa jiri, paa pye lere waga cenme kogoloni ma yiri taanri naa cenme kanjurugo naa nafa shyen ma yiri ke (603 550)†.

† 38:26 38.25-26: Eki 30.11-16; Mati 17.24

²⁷ Wa ki warifuwe wi ni pàa culo waga taanri naa cɛnɛɛ tijɛɛ naa nafa (3 420) tɛɛɛ ma cɛnsaga paraga go ki tiyagala ke nɔɔɔna cɛnyaara cɛnɛɛ ti gbegele, naa paraga ŋa pe ma pɔ ma go ki kɔn shyɛn ki tiyagala ke nɔɔɔna cɛnyaara ti ni. Tiyagala ke nɔɔɔna cɛnyaraga nuŋgba nuŋgba pyew pàa ki gbegele warifuwe culo nafa ma yiri kɛ ni.

²⁸ Culo nafa ŋa wila koro, a pè si wo tɛɛɛ ma kandɔɔlo yangala ke gbegele, naa paara yangakanŋagala ŋele ke ma tiyagala ke yigiyigi wa ke sɔɔɔwo ke ni, konaa tiyagala ke gona tonyaara ti ni.

²⁹ Tuguyɛnɛɛ nda Izirayeli woolo pàa yirige ma kan Yawe Yɛnɛɛɛ li yeri tila pye na kee culo waga shyɛn naa cɛnɛɛ kanɔurugo (2 500) yeri.

³⁰ Pàa ki tuguyɛnɛɛ ti tɛɛɛ ma filisaga paraga go yeyɔngɔ tiyagala ke nɔɔɔna cɛnyaara ti gbegele, naa saraga wɔsaga ŋa ki yɛn tuguyɛnɛɛ wogo ko naa ki mɛɛɛ ti ni, naa ki tunŋgo pyeyaara ti ni fuun ti ni.

³¹ Lonɔɔ ki jasa tiyagala ke nɔɔɔna cɛnyaara pàa ti gbegele tuguyɛnɛɛ ni, naa ki yeyɔngɔ tiyagala ke nɔɔɔna cɛnyaara ti ni, konaa Yɛnɛɛɛ cɛnsaga paraga go ki kankanŋagala ke ni fuun ke ni.

39

*Pàa saraga wɔfɛnɛ
pe yaripɔɔɔ ti gbegele
(Eki 28.1-14)*

¹ Yaripɔɔɔ nda pe yaa le mbaa tunŋgo piin wa cɛnsaga paraga go ki ni, pàa ti ti ŋanra jese

ni, naa kondoro jese ni, naa jese yeen kpanyi ni, konaa ma yariporo gbegele Aron wi kan nda tila tege ti ye Yenhele kan, paa yege nga na Yawe Yenhele laa ki yo Moyisi wi kan we.

² A pe si efodi wi gbegele te jese ni, naa nganra jese, naa kondoro jese, naa jese yeen kpanyi konaa len jese ngbaan ni.

³ A pe si te gbɔn paparapa maa pye fegefegɛ maa walagi walagi maa pye te mangala, mee koro naa nganra jese wi ni, naa kondoro jese, naa jese yeen kpanyi konaa len jese ngbaan wi ni, ke jojo ke yee ni; kapyo jenfenne paa ki tunngo ki pye.

⁴ Paa pajogo mangala shyen yoli efodi wi na maa yinre shyen ti kan ti yee na.

⁵ Kurusijara na wila pye ma kan efodi wi na, wo naa efodi wi ni ti gbegelelomo pila pye nungba. Paa wi gbegele fun te mangala ni, naa nganra jese ni, naa kondoro jese ni, naa jese yeen kpanyi konaa len jese ngbaan ni; paa yege nga na Yawe Yenhele laa ki yo Moyisi wi kan we.

⁶ A pe si onikisi sinndere shyen te mari maramara wa te wi nawa. Paa Izirayeli pinambiile pe mere ti keregi keregi wa ti na, paa yege nga na pe ma mege ki tegerɛ tegeyaraga ki keregi keregi we.

⁷ A pe siri maramara efodi wi pajogo mangala ke na, a tila nadowo kaan Izirayeli setirige piile pe wogo ki na, paa yege nga na Yawe Yenhele laa ki yo Moyisi wi kan we.

Yariporo nga pe ma le ma wa

kotogo na ki gbegeleme
(Eki 28.15-30)

⁸ Kona, a kapyo jenfenne pè si yaripogo nga pe ma le ma wa kotogo na ki ti te mangala ni, naa nganra jese, naa kondoro jese, naa jese yeen kpanyi konaa len jese ngbaan ni. Paa ki ti paa yege nga na paa efodi wi gbegele.

⁹ Paa ki kuru maga taga ki yee na, ki keyen tijere yila pye ma yala. Ki titonlowo pila pye siwiri nungba.

¹⁰ A pè si sinndeeere sonngbanga woro marama ki na kologo tijere. Kologo kongbannga ki woro tila pye sariduwani, naa topazi konaa emerodi.

¹¹ Kologo shyen wogo ki woro tila pye esikaribukili, naa safiri konaa lulu.

¹² Kologo taanri wogo ki woro tila pye opali, naa agati konaa ametisiti.

¹³ Kologo tijere wogo ki woro tila pye kirizoliti, naa onikisi konaa zhasipi. Paa ki sinndeeere ti ni fuun ti maramara te nawa.

¹⁴ Sinndeeere tila pye ke ma yiri shyen ma yala Izirayeli pinambiile pe mere ti ni. Ki cengele ke ma yiri shyen ke ni, cenle nungba nungba pyew li mege kila pye ma keregi keregi sinndeege nungba na, paa yege nga na pe ma mege ki tegere tegayaraga ki keregi keregi we.

¹⁵ Paa te piiri gbɔn ma yongowo shyen gbegele paa yege nga na pe ma mana pili we, maa le yaripogo nga pe ma le ma wa kotogo na ki na.

¹⁶ Paa te piile shyen gbɔn, mbele pe yaa sinndeeere sonngbanga woro ti maramara wa pe nawa, konaa ma te ngereye shyen gbegele mayi

kankan wa yaripogo nga pe ma le ma wa kotogo na ki yinre shyen ti na.

¹⁷ A pè si te yongowo shyen pi po wa te ngereye shyen yi na, wa yaripogo nga pe ma le ma wa kotogo na ki yinre shyen ti na.

¹⁸ Te piile mbele pè sinndæere sonngbanga woro ti maramara wa pe nawa, a pè si te yongowo shyen pi yinre shyen sannda ti popo wa pe na, wa efodi wi pajogo mangala ke na, jango yaripogo nga pe ma le ma wa kotogo na ki pye wa yegε.

¹⁹ A pè si te ngereye ya yegε gbegele shyen mayi to wa yaripogo nga pe ma le ma wa kotogo na ki na, wa ki nɔgona yinre shyen ti na, wa ki yegε nga ki yen ma mara efodi wi na ki na.

²⁰ A pè si te ngereye ya yegε gbegele shyen, mayi to wa efodi wi pajogo mangala shyen ke nogo, wa yegε keε ki na, ke yolikologo ki tanla, kurusijara na wi yaa tεge mbe efodi wi po ki go na.

²¹ A pè si yaripogo nga pe ma le ma wa kotogo na ki te ngereye yi po efodi wi te ngereye yi na nganra mana ni; jango yaripogo nga pe ma le ma wa kotogo na ki pye kurusijara na wi yaa tεge mbe efodi wi po wi go na, wiga ka sanga mbe laga wa efodi wi na; paa yegε nga na Yawe Yenɲele làa ki yo Moyisi wi kan we.

*Saraga wɔfenne pe yariporo
sannda ti gbegeleme
(Eki 28.31-43)*

²² Kona, deritonlogo nga Aron wi yaa la efodi wi nii ki go na, a pè sigi gbegele nganra jese ni.

23 Pàa ki yòlògò ki wò wa ki nandogomò, ma mana ngbanla taga wa ki yòn na maga yòn kaw paa yegε nga na pe ma selegε derege yòlògò yòn ki ti we.

24 Pàa girenadi tige pire yanlerε gbegele nganra jese, naa kondoro jese yεen, naa jese yεen kpanyi konaa len jese ngbaan ni, mari toto wa deritonlògò ki nògona yòn ki na maga maga, maga fili.

25 Pàa kenengele gbegele tε piiri ni ma ke toto wa deritonlògò ki nògona yòn ki na, wa girenadi tige pire yanlerε ti sògòwò pi ni maga maga, maga fili.

26 Pàa girenadi tige pige yanlegε nungba to, ma kenengele nungba to; pàa ti toto deritonlògò ki yòn na ma maga maga, maga fili; mbaa tunngo piin ki ni, paa yegε nga Yawe Yennele làa ki yo Moyisi wi kan we.

27 A pè si bunduye ti len jese ngbaan ni Aron naa wi pinambiile pe kan;

28 naa len jese gbògòwò njala na pe yinri turiban li ni, naa len jese njagala ni konaa len jese kurusiile wengele ni.

29 Pàa kurusijara wi ti maa sògò len jese ngbaan ni, naa nganra jese, naa kondoro jese konaa jese yεen kpanyi ni; paa yegε nga na Yawe Yennele làa ki yo Moyisi wi kan we.

30 A pè si tε piiri gbòn paparapa, maga pye fereyaraga kpoyi, maga keregi keregi wi na, paa yegε nga na pe ma mεge ki tegerε tegeyaraga ki keregi keregi we, ma yo fò: «MA PYE KPOYI YAWE YENNELE LI KAN.»

³¹ A pè sigi tɛ paparapa wi pɔ ŋganra mana ni wa gbɔgowo njala li na, wa li yeɣɛ, paa yeɣɛ ŋga na Yawe Yenɲele làa ki yo Moyisi wi kan we.

*Yenɲele censaga paraga go
tunndo tila pye ma kɔ
(Eki 35.10-19)*

³² Anmɛ Izirayeli woolo pàa Yenɲele censaga paraga go, ko ŋga ki yen filisaga paraga go ki tunndo ti ni fuun ti pye mari kɔ. Pàa tunngo ki ni fuun ki pye cɛ paa yeɣɛ ŋga na Yawe Yenɲele làa ki yo Moyisi wi kan we.

³³ Pàa pan Yenɲele censaga paraga go ko naa ki yaara ti ni fuun ti ni Moyisi wi kan. To ti yen ki kandɔɔɔ yangala, naa ki go kantire, naa ki tipaara, naa ki tiyagala konaa tiyagala ke nɔgona cɛnyaara ti ni;

³⁴ naa ki gona tɔnparaga ŋga pàa gbegele simbapɛnɛ sɛɛrɛ nda pàa le kondoro ti ni, naa ki tɔnparaga ŋga pàa gbegele sɛɛrɛ liire ni ki ni, naa paraga ŋga pe yaa pɔ mbe Yenɲele censaga paraga go ki kɔn shyen ki ni;

³⁵ naa yɔn finliwɛ sɛnrɛ kɛsu wi ni, naa wi kasulugo pyesaga ŋga ki yen wi yaritɔnngo ki ni, naa wi lekannɔgala ke ni,

³⁶ naa tabali wi ni, naa wi tunngo pyeyaara ti ni konaa buru ŋa pe ma kan Yenɲele yeri wi ni,

³⁷ naa fitanladaga ŋa pàa gbegele tɛ piiri ni wi ni, naa wi fitanlaye pe ni, naa wi tunngo pyeyaara ti ni, naa fitanla sinmɛ pi ni,

³⁸ naa saraga wɔsaga ŋga pàa gbegele tɛ ni ki ni, naa sinmɛ kpoyi pi ni, naa wusuna nuwɔ

taan wi ni konaa filisaga paraga go ki yeyongo tonparaga ki ni;

³⁹ naa saraga wosaga nga paa gbegele tuguyenre ni ki ni, naa ki tuguyenre mere ti ni, naa ki lekannagagala ke ni, naa ki tunngo pyeyaara ti ni fuun ti ni, naa jogoyaraga konaa ki tatege ki ni;

⁴⁰ naa longo ki jasa paara titoonro ti ni, naa ki tiyagala ke ni, naa tiyagala ke nagona canyaara ti ni, naa longo ki yeyongo tonparaga ki ni, naa ki manda naa ki kankanngagala ke ni konaa yaara nda fuun pe yaa la tunngo piin ti ni wa censaga paraga go, ko nga ki yen filisaga paraga go ti ni;

⁴¹ naa yariporo nda pe yaa la nii mbaa tunngo piin wa laga kpoyi ki ni ti ni, naa saraga wofa Aron wi yariporo nda ti yen ma tege ti ye ti ni, konaa wi pinambiile pe woro ti ni, to nda pe yaa la nii mbaa saraga wogotunngo ki piin we.

⁴² Izirayeli woolo paa ki tunndo nda ti ni fuun ti pye ma yala Yawe Yenjele laa senre nda yo Moyisi wi kan ti ni.

⁴³ A Moyisi wi si tunndo ti ni fuun ti wele ma sigi yan paa ti pye ma yala nga Yawe Yenjele laa yo ki ni. Kona, a wi si duwaw pye Izirayeli woolo pe kan.

40

*Yenjele laa ki kologo kan
ma yo pe paraga go ki kan
pege le li kee*

¹ Kona, a Yawe Yenjele li si para Moyisi wi ni ma yo fo:

2 «Yeŀe li yenġe koŋbanġa ki pilige koŋbanġa ki ni[†], ma yaa ka Yenġeŀe censaga paraga go ki kan, ko ŋga ki yen filisaga paraga go ye.

3 Ma yaa YŃn finliwe senre kesu wi teġe wa paraga go ki ni, wa paraga ŋga ki yaa pŃ mbege kŃn shyen ki punġo na, janġo paga kaa wi yaan.

4 Ma pan tabali wi ni, naa wi yaara nda ti daga mbe taga wi na ti ni mari gbeġeŀe wa wi na. Ma pan fitanladaga wi ni ma fitanlaye pe gbeġeŀe ma pe mu.

5 Saraga wŃsaga ŋga pè gbeġeŀe te ni mbaa wusuna nuwŃ taan wi sori wa ki na, ma yaa ki teġe wa yŃn finliwe senre kesu wi yeġe soġowŃ. Ma yaa censaga paraga go ki yeyŃngŃ tonparaga ki pŃ wa yeyŃngŃ ki na.

6 Saara sogoworo ti ma sogo saraga wŃsaga ŋga na, maga teġe wa laga nawa Yenġeŀe censaga paraga go ki yŃn na, ko ŋga ki yen filisaga paraga go ye.

7 Ma jogoyaraga ki teġe wa laga nawa filisaga paraga go konaa saraga wŃsaga ti soġowŃ pi ni, ma tŃnmŃ le wa ki ni.

8 Ma lonġo ki jasa wi kan maga paara ti kan ki na maga fili, mēē jasa wi yeyŃngŃ tonparaga ki pŃ wa yeyŃngŃ ki na.

9 «Sinmē mba pe ma wo yaraga na mbege wŃ Yenġeŀe kan, ma pa wo na censaga paraga go ki na, mbe pinle ki nawa yaara ti ni fuun ti ni. Maga

[†] **40:2 40.2:** Yeŀe li yenġe koŋbanġa ki pilige koŋbanġa ko yen na para Izirayeli woolo pe yiringŃlŃ wa Ezhipiti tara ki yeŀe koŋbanna lo senre na (Ēki 40.17).

le na keε naa ki tunngo pyeyaara ti ni fuun ti ni; pa ki yaa pye kpoyi.

¹⁰ Saara sogoworo ti ma sogo saraga wosaga nga na, ma sinme pa wo ki na, naa ki tunngo pyeyaara ti ni fuun ti na, maga le na keε, pa ki yaa pye jenge kpoyi.

¹¹ Ma sinme kpoyi wo fun jogoyaraga konaa ki tatege ki na maga le na keε.

*Pàa Aron naa wi pinambiile
pe le Yenhele keε*

¹² «Ma ti Aron naa wi pinambiile pe fulo wa filisaga paraga go ki yon na, ma ti pe woli wa jogoyaraga tonmo pi ni.

¹³ Ko pungo na, ma Aron wi yariporo nda ti yen ma tege ti ye Yenhele kan ti le wi kan, mee sinme pa wo wi na maa le na keε, wila saraga wogotunngo piin na kan.

¹⁴ Ma Aron wi pinambiile pe pye pe fulo wa ma tanla, ma pe bunduye pe lele pe kan.

¹⁵ Ma sinme pa wo pe na ma pe le na keε, paa yege nga na ma pa wo pe to wi na maa le na keε we; paa saraga wogotunngo piin na kan. Ki sinme mba ma yaa wo pe na, ki yaa saraga wogotunngo ki kan poro naa pe setirige piile pe yeri fo sanga pyew.»

*Moyisi wila ti,
a pe Yenhele censaga
paraga go ki kan*

¹⁶ Kona, a Moyisi wi si tanga ma yala Yawe Yenhele li senyoro ti ni, maga pye ma.

¹⁷ Pe yiringolo wa Ezhipiti tara, ki yele shyen wolo li yenge kongbannga ki pilige kongbannga

ki na, a pè si Yennɛle cɛnsaga paraga go ki kan maga kɔ.

18 Moyisi wila ti a pè Yennɛle cɛnsaga paraga go ki kan, maga tiyagala ke nɔgɔna cɛnyaara ti tɛgɛtɛgɛ, maga tire papara papara ti yerege yerege naa ki tiyagala ke ni.

19 Paa paritɔnɔgɔ ki sanga maga wa Yennɛle cɛnsaga paraga go ki go na, maga gona tɔnparaga ki tɛgɛ maga tɔn, paa yɛgɛ nga na Yawe Yennɛle làa ki yo Moyisi wi kan we.

20 Yɔn finliwɛ sɛnrɛ tɪla pye ma yɔnlɔgɔ sinndɛɛrɛ papara papara nda na, a Moyisi wì siri le wa kɛsu wì ni, maa lɛkanɔgagala ke le wi na, mɛɛ kasulugo pyesaga nga ki yɛn wi yaritɔnɔgɔ ki tɛgɛ maa tɔn.

21 Wila ti a pè kari kɛsu wi ni wa Yennɛle cɛnsaga paraga go ki ni, mɛɛ paraga nga ki yaa pɔ mbe cɛnsaga paraga go ki kɔn shyɛn ki pɔ maa yɛgɛ tɔn, janɔgo leele paga kaa yɔn finliwɛ sɛnrɛ kɛsu wi yaan, paa yɛgɛ nga na Yawe Yennɛle làa ki yo Moyisi wi kan we.

22 Wila tabali wi tɛgɛ wa filisaga paraga go ki yɔnlɔparawa kamɛnɔgɛ kɛɛ ki na, wa paraga nga pè pɔ ma paraga go ki kɔn shyɛn ki yɛgɛ.

23 Buru ɔa pè kan Yennɛle yeri, a wì suu tanli wa tabali wi na Yawe Yennɛle li yɛgɛ sɔgɔwɔ, paa yɛgɛ nga na làa ki yo Moyisi wi kan we.

24 Wila fitanladaga wi tɛgɛ wa filisaga paraga go ki ni, wa ki yɔnlɔparawa kalige kɛɛ ki na, wa tabali wi yɛgɛ sɔgɔwɔ.

25 Wila fitanlaye pe gbɛgɛle ma pe mu Yawe Yennɛle li yɛgɛ sɔgɔwɔ, paa yɛgɛ nga na làa ki

yo Moyisi wi kan we.

²⁶ Saraga wosaga nga paa gbegele te ni, wila ki tɛge wa filisaga paraga go ki ni, wa paraga nga paa po maga kon shyen ki yege,

²⁷ mee wusuna nuwo taan wa sogo wa ki na, paa yege nga na Yawe Yenɛɛle laa ki yo Moyisi wi kan we.

²⁸ Wila Yenɛɛle censaga paraga go ki yeyongo tonparaga ki po wa ki yeyongo ki na;

²⁹ saara sogoworo ti ma sogo saraga wosaga nga na wila ki tɛge wa laga nawa wa Yenɛɛle censaga paraga go ki yon na, ko nga ki yen filisaga paraga go ye; a wi si saara sogoworo naa muwe saara wo wa ki na, paa yege nga Yawe Yenɛɛle laa ki yo Moyisi wi kan we.

³⁰ Wila ti a pe jogoyaraga ki tɛge wa laga nawa wa filisaga paraga go konaa saraga wosaga ti sogowo pi ni, mee tonmo le wa ki ni pe yee jogowo pi mege ni.

³¹ Moyisi naa Aron, naa Aron wi pinambiile pe ni, paa pe keyen naa pe tooro ti jogo wa pi ni.

³² Na pe kaa yiin wa filisaga paraga go ki ni sanga o sanga konaa mbaa fulo wa saraga wosaga ki tanla, pe ma pe yee jogo, paa yege nga na Yawe Yenɛɛle laa ki yo Moyisi wi kan we.

³³ Wila longo ki jasa wi kan ma paara ti kankan wi na, ma censaga paraga go konaa saraga wosaga ti maga mari fili, ma longo ki yeyongo tonparaga ki po wa yeyongo ki na. Pa Moyisi wila tunndo ti ni fuun ti pye mari ko yeen.

*Yen̄ɛle li gbogowɔ yanwa
p̄ila filisaga paraga go ki yin
(Nombu 9.15-23)*

³⁴ Kona, a kambaaga k̄i si pan ma filisaga paraga go ki tɔn; a Yawe Yen̄ɛle li gbogowɔ yanwa p̄i si pan ma Yen̄ɛle censaga paraga go ki yin.

³⁵ Ki kala na Moyisi wi sila ya mbaa yiin wa filisaga paraga go ki ni, katugu kambaaga k̄ila tigi ma koro wa ki go na; a Yawe Yen̄ɛle li gbogowɔ yanwa p̄i si Yen̄ɛle censaga paraga go ki yin†.

³⁶ Na kambaaga ki ka yiri wa paraga go ki go na sanga o sanga, Izirayeli woolo pe ma yiri na kee. Pa p̄aa pye na yinrigi na tanri na kee yɛɛn.

³⁷ Na kambaaga ki ka koro wa Yen̄ɛle censaga paraga go ki go na, pe ma koro wa pe censaga. Na ki ka yiri wa ki go na pilige ŋga ni, pe ma yiri na kee.

³⁸ Yɔnlɔ na, Yawe Yen̄ɛle l̄aa pye naga nari ma yo li yɛn wa Izirayeli woolo pe sɔgowɔ kambaaga ni, wa Yen̄ɛle censaga paraga go ki go na. Yembine k̄ila pye na yiin kason Izirayeli woolo pe ni fuun pe yɛɛɛ sɔgowɔ; k̄ila pye na piin ma pe kondangala li ni fuun li na.

† 40:35 40.34-35: 1 Wunlu 8.10-11; Eza 6.4; Eze 43.4-5; Naga 15.8

clxxxiv

**Bibulu Jinmiire ni
Sénoufo, Djimini: Bibulu Jinmiire ni Bible**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Djimini Senoufo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

a4863791-1c91-5f31-9a8f-034a18a2f8d8